יודען, געדענקט, אַז דער קאַמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד דויערט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 273	Łódź, Poniedziałek, 25 listopada 1935	דרייצענטער יאָהרגאַנג	לאָדז, מאָנטאָג כ"ט מרחשון תרצ"ו	№ 273

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71.

ווער זיגט אויפ'ן מלחמה=פראָנט?

אין אדיס=אבעבא דערצעהלט מען וועגן אביסינישע נצחונות אין רוים — פערקערט

לאָנדאָן, 24 (ספּ. טעל.)

דאָס אַביסינישע מיליטער רוקט זיך פאָראויס אין 3 גרופּען צו 25 טויזענד מאַן.

אויפ'ן פראָנט אין טיגרע געפינט זיך אַן איטאַליענישער קאָרפּוס אויף מזרח פון מאַקאַלע און פּערדינגקאַמפען מיט די זעלנער פון ראַס קאַסאַ.

די איטאַליענער האָבען פערנומען דאָס אָרט זאַנגלאַי אויף דרום-מזרח פון אַדואַ אָהן ווידערשטאַנד.

לויט איטאַליענישע קוועלען האָט ראַס סעיום פערלאָזען דעם כאַראַן פון טעמבּיען און אַריבער-געגאַנגען דעם טיך טאַקאַזע אין דער ריכטונג פון מסעלענטי.

פּאַריז, 24 (ספּ. טעל.)

די אַביסינישע געזאַנדשאַפט לייקענט אָפּ אַלע איטאַליענישע ידיעות וועגן דעם, אַז אַ חוץ דעם ראַס גוגסא זאָלען דאָך האָבען אַנדערע איטאַליענישע גענעראַלען פערראַטען דעם קייזער און אַריבערגעגאַנגען אויף דער זייט פון שונא.

צי האָבען די אַביסיניער צוריקגענומען גאָהאַראַי?

אַדיס-אַבעבאַ, 24 (ספּ. טעל.) נעכטען האָט מען דאָ נישט בעשטעטיגט און נישט אָפּגעלייקענט די ידיעה וועגן דעם, אַז די אַביסיניער האָבען צוריקגענומען גאָראַהאַי.

וועגן נאַפט און קוילען פאַר איטאַליען

פּאַריז, 24 (ספּ. טעל.)

די נעכטיגע קאָנפערענץ מיט'ן איטאַליענישען אַמבאַסאַדאָר צערוטי, איז פאָרגעקומען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן געשפּרעך פון איטאַליענישען אַמבאַסאַדאָר אין אַמעריקאַ מיט'ן מיניסטער הול. פּאַריז, לאָנדאָן און וואַשינגטאָן פערנעמען זיך איצט מיט דער פראַגע פון רעגולירען דעם אַרויספיהר פון נאַפט און קוילען קיין איטאַליען.

* * *

פּאַריז, 24 (ספּ. טעל.)

די „האַוואַס" טיילט מיט פון גענף, אַז דאָרט הערשט די איבערצייגונג, אַז פראַנקרייך און ענגלאַנד האָבען מסכים געווען אָפּצולעגען די זיצונג פון סאַנקציע-קאָמיטעט, וועלכער האָט געדאַרפט דעם 29-טען נאָוועמבער אָננעמען אַ רעזאָלוציע וועגן פערבאָטען אַריינצופיהרען נאַפט קיין איטאַליען.

צוזאַמענפאָהר פון רעזערוו=אָפיצירען אין וואַרשא
גענ. רידז-שמיגלי אויפ'ן צוזאַמענפאָהר

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש)

היינט איז אין וואַרשאַ פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון פערבאַנד פון די רעזערוו-אָפיצירען. ס'זענען אָנוועזענד געווען: גענ. רידז-שמיגלי, אינערן-מיניסטער, וויצע-קריגס-מיניסטער סקלאַדקאָווסקי, פאָרשטעהער פון דער מלוכה און זעלבסט-פערוואַלטונגס-מאַכט.

דעם צוזאַמענפאָהר האָט געעפענט דער פּרעזעס פון דער הויפּט-פערוואַלטונג, גענ. גורעצקי. ער האָט אַדורכגעלייענט אַ רעדע פון מאַרשאַל פּילסודסקי פון 18 יוני 1927, וועלכע איז געהאַלטען געוואָרען דורכ'ן ראַדיאָ בעת'ן צוזאַמענפאָהר פון די רעזערוו-אָפיצירען.

דער אָנדענק פון מאַרשאַל פּילסודסקי איז בעעהרט געוואָרען מיט שטילשווייגען. גענ. גורעצקי האָט זיך דאַן געווענדעט מיט טרייהייטס-ווערטער אין נאָמען פון צוזאַמענפאָהר צום הויפּט-אינספּעקטאָר גענ. רידז-שמיגלי. דאַן האָט בעגריסט דעם צוזאַמענפאָהר אין נאָמען פון דער רעגירונג, דער אינערן-מיניסטער ראַטשקעוויטש, גענ. סקלאַדקאָווסקי — אין נאָמען פון קריגס-מיניסטעריום. און דאַן איז דער צוזאַמענפאָהר געשלאָסען געוואָרען.

קאָנדאָלענץ-דעפּעשע פון פּרעז. רוזוועלט
צוליב'ן טויט פון בערנאַרד דויטש

ניו-יאָרק, 24 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין דער לויה פון בערנאַרד דויטש האָט זיך בעטייליגט אַ גרויסער עולם. היות ווי דער פערשטאָרבענער איז געווען פּאַרזיצער פון שטאָט-ראַט, איז פעראָרדענט געוואָרען אַלס צייכען פון טרויער אויף 10 טעג אַראָפּצולאָזען די אַמעריקאַנער פאָהן ביז האַלבער מאַשט אויף דער געביידע פון שטאָט-ראַט.

די פאַמיליע פון פערשטאָרבענעם האָט בעקומען אַ קאָנדאָלענץ-דעפּעשע פון פּרעזידענט רוזוועלט און פון אַנדערע אָנגעזעהענע פערזענליכקייטען.

סאָוויעטישער ענטפער אויף דער איטאַליענישער נאָטע
אין דער פראַגע פון סאַנקציעס

מאָסקווע, 24 (ספּ. טעל.)

די סאָוויעטישע רעגירונג האָט היינט געענטפערט אויף דער איטאַליענישער פּראָטעסט-נאָטע מכח די סאַנקציעס. די סאָוויעטישע רעגירונג ערקלעהרט, אַז זי קען נישט געבען קיין אינדיווידועלען ענטפער, ווייל די סאַנקציעס זענען אַדורכגעפיהרט געוואָרען דורך דער פעלקער-ליגע. די נאָטע פּרעזיזירט דאַן די שטעלונג פון די סאָוויעטען צו די סאַנקציעס.

אויטאָנאָמישע רעגירונג אין צפון=כינא
פּראָקלאַמירט די אומאָפּהענגיגקייט פון עטליכע פּראָווינצען

טאָקיאָ, 24 (ספּ. טעל.)

די „רענגאָ"-אַגענטור טיילט מיט פון פּעקין, אַז דער גענעראַל-אַדמיניסטראַטאָר פון דעמיליטאַריזירטען צפון-כינע, גענ. אינג-יוי קענג האָט געשאַפען אַן אויטאָנאָמישע רעגירונג פון דער סטרעפע. די רעגירונג האָט בעקומען פאָלגענדען נאָמען: „אויטאָנאָמישער קאָמיטעט פון אַנטי-קאָמוניסטישען מזרח-טייל פון האָפּע".

גרויסע צאָהל קרבנות
פון אַ שרעקליכען שטורם-ווינד

רוים, 24 (ספּ. טעל.)

די צאָהל קרבנות פון דעם שרעקליכען שטורם, וועלכער איז אַדורך איבער דרום-איטאַליען — פערגרעסערט זיך כסדר. אין קאַטאַנצאַרא זענען אומגעקומען 47 פּערזאָן.

---

54 פישערס אוועקגעטראָגען אויף אַן אייז-קריע
אַרויסגעשיקט פון מאָסקווע רעטונגס=אַעראָפּלאַנען

מאָסקווע, 24 (ספּ. טעל.)

דאָס אייז האָט אָפּגעשטעלט אַ גרויסע צאָהל פישער-שיפען אויפ'ן קאַספּישען ים. אַ געוואַלדיגע אייז-קריע, אויף וועלכער ס'געפינען זיך 54 פישערס איז אַוועקגעטראָגען געוואָרען אין מיטען ים. אַ רעטונגס-אַעראָפּלאַן איז געלונגען אַראָפּצוואַרפען לעבענס-מיטעל און מיטצונעהמען פון דאָרט אַן אַכט-יעהריג מיידעלע.

אונזער וואָרט
טרוקענע ציפערען

די לעזער וועלען געפינען אין דער היינטיגער כראָניק-אָפּטיילונג פון אונזער צייטונג אַ נאָטיץ מיט אַ קליינער סטאַטיסטיק פון ראַבינאַט, וועגען דעם, אַז די שטערבליכקייט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז וואַקסט כסדר און פון דער צווייטער זייט פערקלענערט זיך די צאָהל פון די געבורטען.

מיר האָבען נישט די סטאַטיסטיק פון גאַנץ פּוילען אין דער הינזיכט, וועלכע וואָלט געווען זעהר בעלעהרענד. מיר קאָנען נאָר אַרויסציהען קאָנסעקווענצען נאָר פון די עטליכע לאָדזער ציפערען. אָבער מ'קען זיך משער זיין, אַז אויך אין אַלגעמיינעם מאַסשטאַב — אין גאַנץ פּוילען — איז די לאַגע די זעלבע. יעדנפאַלס ענליך צו דעם, וואָס קומט פאָר אין דער עירידענץ פון דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז.

מיט קיין ציפערען קען מען נישט פיהרען קיין שום דיסקוסיעס, זיי זענען אויסגעהאַמערט אַזוי אַז עס געהט זיי נישט אָפּצושאַפען אָדער אָפּצולייקענען.

מיר ווילען נישט אין איצטיגען מאָמענט זיך פערנעהמען מיט דעם גרויסען פּראָבלעם פון פערמעהרען אָדער פערקלענערען אויף אַ נאַטירליכען אופן די יודישע בעפעלקערונג. מיר ווילען נישט געבען קיין עצות פאַר דער דאָזיגער לאַגע. אונז האַנדעלט זיך דערין, אַז קאָנסטאַטירענדיג דעם פאַקט אַליין, זאָלען מיר פּרובען אויפצוקלערען פאַר זיך אַליין, פאַרוואָס עס איז איצט דערצו געקומען, אַז די שטערבליכקייט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז זאָל שטייגען און איבערשטייגען די צאָהל געבורטען, וועלכע ווערען גלייכצייטיג כסדר קלענער.

די שטערבליכקייט וואַקסט דערפאַר, ווייל די יודישע מאַסען ווערען שטאַרק פעראָרימט, ווייל נויט און עלענד רייסט זיך כסדר אַריין אפילו אין די הייזער, וועלכע האָבען דערפון ביז איצט נישט געוואוסט. אָרימקייט, עלענד און נויט ברענגען מיט זיך קראַנקהייטען, קראַנקהייטען ברענגען טויט. נאָך מעהר דעמאָלס, ווען ס'איז נישטאָ פאַר-וואָס אַ דאָקטאָר צו רופען, ווען ס'איז נישטאָ פאַר-וואָס אַ מעדיצין צו קויפען. די שטערבליכקייט וואַקסט צוליב דער אומגעהויערער צאָהל עקסמיסיעס ווען די קינדער פון די פעראָרימטע פאַמיליעס וואַלגערן זיך אין קעלט און רעגענס בוכשטעבליך אויף דער גאַס.

די צאָהל געבורטען פערקלענערט זיך צוליב דעם, וואָס אָרום איז די לאַגע אַ פערצווייפעלטע און אויסזיכטסלאָזע, ווי אַ האָפטע צודרייצטע הינד האָט מען זיך אַ לאָז געטון אויף די יודען און קיין שום מיטעל ווערט נישט געפּסלט אין שרעקליכען אָנגריף. ווער וויל ברענגען קינדער אויף דער וועלט, ווען ער ווייסט, אַז די לאַגע פון קינד וועט זיין אַ שרעקליכע, אַז ווען ער וועט אויסוואַקסען, וועט ער אויסגעשטעלט ווערען צו אַן אויסזיכטסלאָזען און בעליידיגענדען לעבען. דאָס איז די אָפּשאַצונג פון די טרוקענע ציפערען. די ענדעקעס וועלען אפשר דאָס מאָל זיין צופרידען פון די יודען...

ד.

טאָג=טעגליך
אַדורכגעפאַלען דער פּרוב

די צייטונגען מעלדען, אַז דער פּרוב פון אַ דייטש-פראַנצויזישער פערשטענדיגונג איז דערווייל אַדורכגעפאַלען. דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדאָר אין בערלין איז געווען ביי היטלער'ן און אָנגעהויבען די ערשטע געשפּרעכען וועגן דער דערמאָהנטער דערנעהנטערונג. אַלס ווייטערדיגער עטאַפּ האָט געזאָלט זיין דער וויזיט פון פאָן-ריבענטראָפּ אין פּאַריז.

דער פּרוב איז אָבער אַדורכגעפאַלען. די אָפיציעלע סיבה פון דעם דורכפאַל איז דאָס, וואָס דייטשלאַנד האָט נישט געקענט מסכים זיין מיט דעם פראַנצויזישען ענטפער פאַרוואָס ס'ווערט געשלאָסען אַן אָפּמאַך צווישען פראַנקרייך און ראַטען-פערבאַנד און ווי אַזוי ס'קען נאָך אַזאַ אָפּמאַך קומען צו אַ פערשטענדיגונג מיט דייטשלאַנד.

דאָס איז אָבער נאָר די אָפיציעלע סיבה. די אמת'ע שטערונג אין אַזאַ פערשטענדיגונג איז נישט אַזוי ווייט דער אָפּמאַך צווישען פראַנקרייך און דעם ראַטען-פערבאַנד, נאָר די, וואָס דייטשלאַנד האָט געוואָלט בעת די געשפּרעכען ברענגען צו אַ פּרינציפּיעלער מיינונגס-פערשידענהייט צווישען פראַנקרייך און ענגלאַנד, וועלכע אַרבייטען איצט צוזאַמען כדי צו דערהאַלטען דעם שלום אין אייראָפּאַ.

שרייבט טאַקע דער „טיימס", אַז אויב דייטשלאַנד האָפט טאַקע צו בויען איהר פּאָליטיק אויף חלוקי-דעות צווישען ענגלאַנד און פראַנקרייך, מעג זי אַזעלכע פּלענער אַריינוואַרפען אין מיסט-קויש אַריין.

אין ענגלאַנד האָט מען זיך די לעצטע צייט אויפגעהערט צו מאַכען צערעמאָניעס מיט דייטשלאַנד, מ'האָט אויפגעהערט זי צו צערטלען און צו וואַרטען, ביז „דאָס קינד וועט זיך אַליין בעזינען". מ'האָט געעפענט די קאָרטען און דעם אָנהויב האָט געמאַכט טשערטשיל. דער וואַהל-זיג פון טשערטשיל'ן האָט בעוויזען, אַז די ענגלישע מאַסען טראַכטען אויך, אַזוי ווי ער וועגען דייטשלאַנד. מ'האָט אָנגעהויבען הויך צו רעדען וועגען דער געפאַהר וואָס דראָהט מצד דייטשלאַנד. דעריבער איז געקומען די קאָנפערענץ צווישען היטלער'ן און דעם פראַנצויזישען אַמבאַסאַדאָר. מ'האָט געוואָלט אָפּרייסען פראַנקרייך פון ענגלאַנד. דאָס האָט זיך אָבער נישט איינגעגעבען און דאָס וועט זיך נאָך לאַנג נישט איינגעבען. דייטשלאַנד'ס האָפנונג דערויף איז אַן אומזיסטע. צופיל דורכזיכטיג זענען דאָס איצטיגע מאָל געווען די כוונות פון דער היטלער-פּאָליטיק און דעריבער איז שוין דער ערשטער פּרוב פון אַ דייטש-פראַנצויזישער פערשטענדיגונג אויפ'ן חשבון פון אַ מחלוקה, שוין דורכגעפאַלען. צום צווייטען פּרוב וועט אפשר גאָר נישט קומען.

י.

אנטי-דייטשע דעמאנסטראציע איז פארגעקומען אין ניו-יארק

ניו-יארק, 24 (יט״א טעלעגראפיש)
אין ניו-יארק איז פארגעקומען א ריזיגע אנטי-נאציישע דעמאנסטראציע. ס׳האבן זיך אין איהר בעטייליגט 15 טויזענט מאן.

אראבישע פרעסע הערט נישט אויף צו העצען געגען יודען

ירושלים, 24 (יט״א טעלעגראפיש)
אין די יודישע קרייזען וואונדערט מען זיך, וואס די רעגירונג בעציהט זיך טאלעראנט צו דער אראבישער פרעסע, וועלכע הערט נישט אויף צו העצען געגען יודען.

דער „פעלעסטיין״ ברענגט א ידיעה, אז די פיהרער פון די אראבישע טעראריסטישע ארגאניזאציעס זענען געשטאנען אין קאנטאקט מיט די קאמוניסטען אין ארץ ישראל.

ענטהילט די מצבה אין תל-אביב פאר ד״ר רייך

תל-אביב, 24 (יט״א טעלעגראפיש)
אויפ׳ן בית-עולם אין תל-אביב איז ענטהילט געווארען די מצבה פון ד״ר לעאן רייך.

געלונגען צו כאפען ווייטערדיגע אראבישע טעראריסטען

ירושלים, 24 (יט״א טעלעגראפיש)
די פאליציי האט זיך געווענדעט צו די שכנישע לענדער, צו פערהאלטען די איבריגע אראבישע טעראריסטען, וואס זענען אנטלאפען פון ארץ ישראל.

דער פאליציי איז געלונגען צו כאפען נאך איינעם פון דער באנדע, וואס האט אטאקירט די פאליציי אויף די הרי הגלבוע.

הויפט-פערוואלטונג פון זשורנאליסטען-סינדיקאט

וועגען דער נייער בעשטייערונג פון די בעאמטע

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)
די הויפט-פערוואלטונג פון זשורנאליסטען-פערבאנד האט נעכטען אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע וועלכע יועט פארגעשטעלט יוערען דער רעגירונג.

דער פערבאנד שטעלט פעסט, אז דאס איינפיהרען די בעלאסטונגען פאר דער מלוכה, טרעפט די זשורנאליסטען צוזאמען מיט דער גאנצער אר-בייטס-וועלט. דער פערלוסט אין בודזשעט פון די זשורנאליסטען קען טיילוויז רעקאמפענסירט יוערען דורך אזעלכע מעשים פון דער רעגירונג, וועלכע וועלען דערפיהרען צום פערקלענערען די חיונה-קאסטען און דורך פערזיכערען דער פוילישער זשורנאליסטיק רעכטליכע יסודות פון בעשיצען זיינע ספעציעלע מאטעריעלע און גייסטיגע אינטערעסען.

זאב זשאבאטינסקי בעזעצט זיך אין לאנדאן

פאריז (יט״א) דער פרעזידענט פון דער „נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע״ זשאבאטינסקי האט זיך צוריקגעקעהרט קיין פאריז נאך א בעזוך אין טשעכאסלאוואקיא (איטאליען), וואו ער האט פערבראכט אין אנגעלעגענהייטען פון דער ביתר׳שער מארינע-שול און דער שול-שיף „שרה״. אין די נאענטסטע טעג פאהרט פרעזידענט זשאבאטינסקי אריבער קיין לאנדאן, וואו ער וועט אנפיהרען מיט פאליטישען דעפארטאמענט פון דער נשיאות פון דער נ. צ. א., וועלכע איז שוין איבערגעפיהרט געווארען קיין לאנדאן. אנהויב יאנואר, ווי נאר די אנגעהויבענע פאליטישע שריט וועלען דאס איהם ערלויבען, וועט פרעזידענט זשאבאטינסקי בעזוכען פוילען, וואו עס וועלען צו יענער צייט פארקומען פערשידענע קאנפערענצען, און בעראטונגען פון דער נ. צ. א. און פון פערשידענע רעוויזיאניסטישע ארגאניזאציעס.

פראצעס פאר אדאפטירען א קינד פון א יודישען פאטער

בערלין (יט״א) די שווארצע „קארפס״ טיילט מיט, אז געגען ארישען דענטיסט קאנדגענס איז פערפיהרט געווארען א פראצעס דערפאר, וואס ער האט זיך אויפ׳ן געזעצליך - פארגעשריבענעם וועג בעמיהט וועגען אדורכפיהרען די אדאפטאציע פון דער 13-יעהריגער טאכטער פון זיין ארישער פרוי. דאס קינד איז געקומען אויף דער וועלט פון דער פרוי׳ס ערשטען מאן, וועלכער איז געווען א יוד. דערצעהלענדיג וועגען דעם פערפיהרטען פראצעס פאלט אן די „שווארצע קארפס״ אויף דעם דענטיסט דערפאר, וואס ער האט בכלל חתונה געהאט מיט א פרוי, וועלכע איז 8 יאהר צייט געווען די פרוי פון א יוד.

קאנגרעס פון די בעאמטען-פעראיינען אין ווארשא

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)
היינט איז מיט׳ן אנטייל פון 700 דעלעגאטען פארגעקומען דער קאנגרעס פון בעאמטען-פעראיינען. ס׳זענען אנגענומען געווארען ענטשפרעכענדע רעזאלוציעס.

2 טויט עקזעקוציעס אין לובלין

לובלין, 24 (ספ. טעל.)
היינט זענען אויפגעהאנגען געווארען צוויי באנדיטען, וועלכע האבען אין דארף הוראבינקא דערמארדעט א פאמיליע פון 7 פערזאן, בשיאַרסקי.

ווערביר-אקציע פון „חסד של אמת״ אין ווארשא

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)
די ווערבירונגס-אקציע פון „חסד של אמת״ האט געפונען א ברייטען אפקלאנג פון אלע שיכטען פון דער ווארשעווער יודישער בעפעלקערונג. די פראפאגאנדע - אקציע האט אויך געשיקט אויפרופען אין העקלאראציעס צו אלע יודישע איינוואוינער אין ווארשע. אין די דאזיגע אויפרופען ווערען די יודישע בירגער אויפגעפאדערט זיך איינצושרייבען אין „חסד של אמת״.

138 פראטעסטאנטישע גייסטליכע אין ניו-יארק

פאדערען, אז אמעריקא זאל זיך צוריקציהען פון דער אלימפיאדע

ניו-יארק, 24 (יט״א טעלעגראפיש)
138 פראטעסטאנטישע גייסטליכע האבען פער-עפענטליכט אן ערקלערונג וועגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד. די גייסטליכע פאדערן, אז אמעריקא זאל זיך צוריקציהען פון איהר אנטייל אין דער אלימפיאדע אין בערלין.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20
צוריקגעקעהרט

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מאגען-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 טאג און פון 5 ביז 9 אוו. זונטאג פון 10—1 מיטאג. אלס ארצט אנאליזען
פאר אונבעמיטעלטע רעטשניצע-פרייזן
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
טראַוגוטא 9
טעל. 262-98
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אוונד
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 ביטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
פאר אונבעמיטעלטע רעטשניצע-פרייזן

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 ביטאג און פון 4—9 אוונד.

Dr.
R. Zalcwasser
כירורג
צעגעלניאנא 19, טעל. 125-17
נעמט אן פון 1—2 און פון 4—6.30.

צאהן-ארצט
העלענא האלפערן
נארוטאוויטשא 2,
טעל. 170-96.
נעהמט אן פון 10—1 און פון 4—7 אוו.

ד״ר יעקב האנדזעל
ספעצ. פון ארטאפעדישע
(קנאכען-און געלענקס-קראנקהייטען)
Sienkiewicza 20.
Tel. 141-41. פון 4—7 אוונד

הילדע האנדזעל
ווינער ספעציעלע גימנאסטיק
פאר קרומע רוקענס, שוואך-ענטוויקעלטע קינדער, אטעם גימנאסטיק א.א.וו.
Sienkiewicza 20, tel. 141-41.

פאר גאלד,
ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

פאראפין-אפאראטען,
פאדען-פיהרער און טיילען
פאר שפול-מאשינען
בעקומט מען אין דער מעכאנישער שלאסעריי
י. רעדער
לאדז,
11-טער ליסטאפאדא 11/13

Dr. med. H. Wajs
כירורג
זאווינט יעצט
פיעטריקאווער 17
טעל. 148-01

Dr. J. Herszfinkiel
ספעצ. פאר קינדער-קראנקהייטען
נעהמט אן ביי זיך זשעלאנא 8a
טעל. 111-87
ווי אויך אין לעטשניצע „פאמאץ״ אלעקסאנדראווסקא 1.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג נעגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4—8 אוונד.

Dr. J. Lubicz
כירורג און ארטאפעד
פאלודניאווא 9
טעל. 183-17.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
צום ווינטער-סעזאן, א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
גערענקט פראנט II שטאק.

שוימלען
טום פאריזער שרינדע
צו בעקומען ביי
קערש,
סקווערנאווא 15

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5 ביז 8.30

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הערץ- און סקלעראָז-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון זייער טייערע און ליבע
נ״ע טויבע געטשינסקא
דריקען אויס דעם איניגסטען בייליד דער פאמיליע פיינענבוים און פאמיליע געטשינסקי.
פאמיליע גראסמאן.

אונזער הערציגסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער טייערן ברודער און שוואגער עקיבה צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון זיין אונפערגעסליכער פרוי נ״ע
טויבע געטשינסקא
סאלא און חיים גראסמאן.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוזאמען ... א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאָרישע פון 9—2 און פון 4—8 אוונט

געגען דער אנטיסעמיטישער העצע

איז געשאפען געווארען אין לעמבערג א געמיינזאמער פראנט פון פאלאקען, יודען און אוקראאינער

לעמבערג, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט).

היינט איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון די דעמאקראטישע קרייזען, וואס איז גערופען געווארען לויט דער איניציאטיווע פון דער פ. פ. ס. ס'זענען געווען פארטרעטען פון די אקאדעמישע קארפאראציעס פון פאלאקען, אוקראאינער און יודען, פארשטעהער פון אלע פראפעסיאנעלע און קולטורעלע פעראיינען.

ס'איז ארומגערעדט געווארען די פראגע וועגען די לעצטע אנטי־יודישע ארויסטרעטונגען.

ס'איז בעשלאסען געווארען צו שאפען א געמיינזאמען פראנט פון אלע 3 נאציעס, כדי נעגענצווירקען דער אנטיסעמיטישער כוואליע.

דער פארשטעהער פון „בונד” האט ערקלערט, אז ער וועט נישט אריינגעהן אין אלגעמיינעם פראנט ווייל דארט געפינען זיך ציוניסטישע עלעמענטען.

די קאנפערענץ האט געמאכט אין לעמבערג א שטארקען רושם.

אינטערנאציאנאלע יוריסטען-קאנפערענץ

וועט בעהאנדלען די רעכטליכע לאגע פון יודען אין דייטשלאנד

פאריז (יט"א) דעם 30-טען נאוועמבער און 1-טען דעצעמבער וועט אין פאריז פארקומען אן אינטערנאציאנאלער יוריסטען - קאנפערענץ, וואס וועט בעהאנדלען די נאצישע געזעצגעבונג אין דייטשלאנד און אונטערזוכען די רעכטליכע לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג אונטער דער ניי־דייטשער געזעצגעבונג. פון לאנדאן וועט צו דער קאנפערענץ קומען דער פראפעסאר פון פאליטישער עקאנאמיע אויף דער לאנדאנער אוניווערזיטעט, האראלד לאסקי.

דיזענהאף קאנדידירט ווייטער צום תל-אביבער שטאט-ראט

תל-אביב, 24 (יט"א טעלעגראפיש) ווי יט"א דערוויסט זיך, וועט דער תל־אביב'ער בירגערמייסטער, מאיר דיזענהאף יא קאנדידאטירען צו די שטאט־ראט וואהלען אין תל־אביב.

איז וואס האט זיך מודה געווען

דער אנגעקלאגטער מיכאל אויפ'ן אוקראאינער פראצעס

שבת האלב 2 ביינאכט — נאך א לאנגערן איבערייס — הויבט זיך אן דער פערהער פון אנגעקלאגטען מיכאל.

אלע האבען זיך גערעכט, אז איצט ווערט פערהערט ווערען דער אנגעקלאגטער קאטשמארסקי, וועלכער איז דאך אפילו שוין געהאט אין דער פריה געבראכט געווארען אין זאל אריין. אבער אנשטאט קאטשמארסקי'ן האט מען אומגעריכט אריינגעפיהרט מיכאל'ן. לכתחילה האט עס אויסגעזעהן, ווי אן'אומבעדייטענדיגע קלייניגע ענדערונג אין דער פראצעדור. באלד האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז דא האנדעלט זיך וועגען עפעס מעהר ווי א צופעליגקייט.

מיכאל'ס דערקלערונגען זענען א סענסאציאנעלע ווענדונג אין ביז־איצטיגען גאנג פון פראצעס.

איידער מען איז צוגעטרעטען צום פערהער, מעלדעט דער פארזיצער, אז איצט וועט פערהערט ווערען מיכאל און נישט קאטשמארסקי, ווייל מיכאל'ס דערקלערונגען דארפען פערנעמען מעהר צייט.

דאן שטעלט דער פארזיצער מיכאל'ן א פראגע:

— צי זענט איהר זיך מודה, אז פון יאהר 1931 ביז'ן יאהר 1934 האט איהר געהערט צו דער או. א. נ. וועלכע שטעלט זיך אלס אויפגאבע אפצורייסען מזרח־גאליציען פון פוילען?

באלד אויף דער ערשטער פראגע ענטפערט מיכאל אויף פויליש:

— יא — זאגט ער — כ'בין זיך מודה!

— צי זענט איהר זיך מודה — פרעגט דער פארזיצער ווייטער — אז איהר האט געהאלפען מאטשייקא'ן אנטלויפען קיין טשעכיען?

— יא — ענטפערט מיכאל ווידער אויף פויליש.

ס'איז לייכט זיך פארצושטעלען דעם איינדרוק, וואס די דאזיגע 2 תשובות האבען ארויסגערופען אין זאל.

מיכאל דערקלערט, אז ער וויל אפגעבען אויספיהרליכע דערקלערונגען:

— כ'וועל רעדען — זאגט ער — פויליש, ווייל פאר די אוקראאינער איז דאס נישט קיין בעליידיגונג: ווארשא ליגט נישט אויף אוקראאינישען לאנד. כ'וויל אויפקלערען עטליכע זאכען נישט כדי זיך צו בעשיצען. כ'וויל נישט און כ'וועל זיך נישט פערטיידיגען. כ'האב מוט צו דערקלערען, אז דאס און דאס האב איך געטון, און צו נעמען אויף זיך די פעראנטווארטליכקייט.

מיכאל הויבט אן געבען דערקלערונגען, וועלכע ציהען זיך שעה'ן לאנג.

צו דער ארגאניזאציע געהערט ער פון יאהר 1930. אבער ערשט אין 1931 האט ער פערנומען אין דער ארגאניזאציע אנפיהרענדיגע אמטען. די ערשטע וויכטיגע ארבייט זיינע איז געווען: טראנספארטירען אומלעגאלע ליטעראטור פון טשעכיע — ער האט דאס געטון אויף באנדערא'ס בעפעהל. דעם ערשטען טראנספארט פון אומלעגאלער ליטעראטור האט ער אפגעלעגט אין אוקראאינישען אקאדעמישען הויז. דעם 12 יוני 1932 איז ער צום ערשטען מאל ארעסטירט געווארען און געזעסען א יאהר אין תפיסה. נאכ'ן ארויסגעהן פון תפיסה האט ער אויסגעפועל'ט פאר זיך א לענגערן אורלויב, ווייל עס האט אויף איהם געווארט א צווייטער פראצעס.

אין יולי אדער אויגוסט 1933 האט באנדערא איהם בעפוילען צו ארגאניזירען דעם אטענטאט אויפ'ן סאוויעטישען קאנסולאט אין לעמבערג:

— איך האב טאקע דאן נישט געהאט קיין ארבייט — דערציילט מיכאל (ער איז לעצטענס געווען א דרוקער, ער איז געקלידעט זעהר ארעם) — און כ'האב אנגעהויבען האנדלען מיט עפעל. כ'בין געשטאנען מיט מיינע עפעל פארן סאוויעטישען קאנסולאט און נאכגעשפיאנירט דעם קאנסול. אויסער דעם האט מען געדונגען א דירה אין א קעגנאיבערדיג הויז און פון דארטען ארויס אויך נאכגעשפירט דעם סאוויעטישען קאנסולאט. מיט'ן דאזיגען אטענטאט האט געהאט א שייכות פידהייני און א רייה אנדערע פערזאנען. מען פלעגט געהן אין קאנסולאט אריין מכלומרשט נאך אינפארמאציעס און דערביי צוזאמענשטעלען פלענער און אינערליכע טאפאגראפיע.

מיכאל גיט איבער אלעפרטים פון אטענטאט אויפ'ן סאוויעטישען קאנסולאט.

דעם אטענטאט האט אויסגעפיהרט איינער לעמיק. ער האט דערשאסען דעם סעקרעטאר פון קאנסולאט מאילאוו, מיינענדיג, אז דאס איז דער קאנסול אליין. די נעמען פון זיינע מיטהעלפער וויל מיכאל נישט אויסגעבען. אין דער אויספארשונג האט ער אנגערופען צוויי נעמען בלויז דערפאר, ווייל ער האט געוואוסט, אז זיי זענען שוין סירוי רעקאנספירירט.

בפרטיות גיט מיכאל איבער אהן א שיעור פאקטען פון זיין פערזענליכען אנטייל אין אטענטאטען אויפ'ן תפיסה־קאמיסאר קאסבודזקי, אויפ'ן פילארסאוויעטישען פראפעסאר קרושעלניצקי (דער לעצטער איז שפעטער אפגעפאהרען קיין ראטען - אוקראינע, וואו ער איז דערשאסען געווארען — רעד.) און אויפ'ן אוקראאינישען גימנאזיע - פראפעסאר באבי.

אויף קאסאבודזקי'ן איז געגרייט געווארען אהן א שיעור אטענטאטען. אין קינא האט מען פראיעקטירט אונטערצולעגען א באמבע אונטער קאסאבודזקי'ס שטוהל, אויף די פערד־געיעגען א. ר. גל. ביגו־לבינו איז ארעסטירט געווארען באנדערא און פידהייני און די גאנצע אנפיהרונג מיט'ן דאזיגען אטענטאט איז ארויפגעפאלען אויף איהם, מיכאל'ן.

מיכאל איז חוזר בתשובה און ער ציהט צוריק זיינע דערקלערונגען, וואס בעלאסטען זיינע מיטהעלפער.

ס'איז נישט אמת, — זאגט ער — אז איך האב געוואלט סאבאטירען דעם אטענטאט אויפ'ן תפיסה־קאמיסאר. כ'האב אזוי געזאגט אין דער אויספארשונג, ווייל כ'האב געוואלט זיך בעשיצען. איצט דערקלער איך, אז איך האב אלץ געטון, אז דער אטענטאט זאל געלונגען. איך בין דער הויפט־שולדיגער און נישט אנדערע, אויף וועלכע כ'האב אנגעוויזען. ערשט דעמאלט, ווען כ'האב זיך דערוואוסט, אז דער מערדער פון מיניסטער פיעראצקי געפינט זיך נאך אין לעמבערג, האב איך בעשלאסען נישט צו דערלאזען צום אטענטאט, כדי מאטשייקא זאל נישט ארייגפאלען.

מען האט דאן צוגענומען פון איהם די ארגאניזאציע פון אטענטאט אויף קאסאבודזקי'ן און ער האט זיך געפיהלט בעליידיגט און אפילו געוואלט ארויסטרעטען פון דער ארגאניזאציע.

אויף ווייטערדיגע פראגען ערקלערט מיכאל, אז וועגען די צוגרייטונגען צו ערמארדען דעם מיניסטער פיעראצקי האט ער גארנישט געוואוסט, ווייל דער ענין איז ערלעדיגט געווארען נישט אין לעמבערג. ערשט נאכ'ן מארד האט ער זיך דערוואוסט, אז דאס איז געווען א טעראר־אקט. ווייטער ערקלערט מיכאל, אז ער האט בעקומען פון דער ארגאניזאציע 65 זלאטים א חודש אלס אונטערשטיצונג. יעדער טעראריסט, וועלכער איז נעגאנגען אויף אן'אטענטאט האט בעקומען מיט זיך סם, כדי קענען צו בעגעהן זעלבסטמארד, אויב דאס וועט נויטיג זיין.

די פערטיידיגער ווילען שטעלען פראגען מיכאל'ן. ער ענטפערט דערויף:

— אויב די אדוואקאטען וועלען מיר שטעלען פראגען, כדי מיך צו פערטיידיגען, וויל איך דאס נישט האבען, ווייל קיין איינער פון זיי איז צו מיר נישט געקומען ביז אהער.

ווען מ'האט איהם אבער נעגעבען צו פערשטעהן אז זיינע ערקלערונגען זענען נויטיג פאר די איבעריגע אנגעקלאגטע ענטפערט ער אויף די געשטעלטע פראגען.

צום סוף פון זיינע ערקלערונגען זאגט מיכאל מיט טרעהרען אין די אויגען:

— איך בין צוזאמענגעבראכען געווארען בעת דער אויספארשונג און כ'האב די דרייסטקייט דאס צו זאגען. צוליב מיר זענען אריינגעפאלען עטליכע חברים. איך וויל זיי דעריבער אפדינען, ווען איך זאל אפילו געהן אויף דער תליה. ס'וואלט גוט געווען, אז איך אליין זאל אומקומען אויף דער תליה.

9 א זייגער איז די זיצונג איבערגעריסען געווארען ביז היינט איינדערפריה.

געשאפען א הויפט-ראט

פון יודישע סוחרים און קליינהענדלער-פעראיינען אין ווארשא

ווארשא, 34 (טעלעפאניש)

אין לאקאל פון צענטר. סוחרים-פעראיין אין ווארשא אויף סענאטארסקא 22 איז היינט געעפענט געווארען דער בשותפות'דיגער צוזאמענפאהר פון אלע סוחרים און קליינהענדלער-פעראיינען אין פוילען, וואס האט דעם צוועק צו שאפען אן'איינהייטליכען פראנט פון אלע קליינהענדלער און סוחרים אין פוילען.

אין דער בעראטונג האבען זיך בעטייליגט די פערוואלטונג פון די ווארשאווער סוחרים-ארגאניזאציעס, פון די קליינהענדלער און פון די פארשטעהער פון די פעראיינען פון גאנץ פוילען. פון לאדז איז געווען פארטרעטען פרעזעס לעווענשטיין און יאשונסקי.

ס'זענען אויך געווען פארטרעטער פון ווילנא, פאזען, סאסנאוויעץ, קאליש, לעמבערג א. א.

פון די לאדזשער קליינהענדלער איז געווען ראטמאן פיאטר כארי.

נאך אלע רעדעס איז אויסגעוועהלט געווארען א הויפט-ראט פון אלע סוחרים און קליינהענדלער, וואס וועט דארפען רעפרעזענטירען די אלע ארגאניזאציעס, וואס אין תוך גענומען האבען זיי דיזעלבע אינטערעסען.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט-שטאט)

צוזאמענפאהר פון רעסטאראטארען בעשטעטיגט די קאטאסטראפאלע לאגע פון דעם רעסטאראנען - וועזען.

עס איז אין די לעצטע פאר טאג אין ווארשא פארגעקומען דער צוזאמענפאהר פון דעלעגאטען פון דער צענטראלער פעראייניגונג פון רעסטאראטארען אין פוילען.

אויפן צוזאמענפאהר זענען געקומען דעלעגאטען פון דעם גאנצען לאנד. נאכדעם ווי עס זענען אויסגעהערט געווארען א רייה רעפעראטען וועגען דער שווערער סיטואציע פון דעם רעסטאראנען - וועזען אין פוילען. (אין ווארשע אליין זענען געשלאסען געווארען עטליכע צעהנדליג גרעסע און קלענערע רעסטאראנען), זענען אנגענומען געווארען א רייה בעשלוסען, וועלכע זענען דורך א ספעציעלער דעלעגאציע איבערגעגעשיקט געווארען אין די ענטשפרעכענדע מיניסטעריומס. צוו. אנד.: איז די דעלעגאציע אויפגענומען געווארען דורך דעם וויצע-מיניסטער און פינאנץ-מיניסטעריום — סטאנישעווסקי און דורך דעם דירעקטאר פון שטייער - דעפארטאמענט לובאוויצקי.

די אנגענומענע בעשלוסען זענען נוגע: די הויכע קאמונאלע שטייערען צו די אקציז-פאטענטען; דעם צו־הויכען אומזאץ־שטייער; נארמירונג פון ערטיילען קאנצעסיעס; די שטייערן, וועלכע מען נעהמט פון די רעסטאראנטען פון די געסט נאך 12 א זייגער און ד. גל.

די דעלעגאציע האט בעקומען א צוזאג, אז זייער ענין וועט גינסטיג ערלעדיגט ווערען.

פאר איין טאג ארעסט — 1000 זלאטים פערגיטיגונג

א העכערער בעאמטער פון באנק „גאספאדארסטווא קראיאוועגא” ה' אנטאני נאוואקאווסקי איז מיט עטליכע חדשים צוריק געקומען אין פאסט־אמט כדי אפצונעהמען די אפשפארונגען פון זיין פ.ק.א.־ביכעל. דא האט מען איהם חושד געווען, אז ער האט זיך אליין ארייגגעשריבען עפעס א פאזיציע. מען האט נאוואקאווסקין ארעסטירט און אפגעהאלטען א טאג אין ארעסט. אין משך פון דער צייט, איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די פאזיציע געלד, וואס האט זיך געפונען ביי נאוואקאווסקין אין ביכעל האט ער ווירקליך איינגעצאהלט, נאר דער פאסט־בעאמטער האט על־פי טעות פערשריבען די דאזיגע פאזיציע אויף אן'אנדערע קאנטא. מען האט נאוואקאווסקין בעפרייט.

דער געליטענער האט אבער נישט געוואלט מוחל זיין די עוולה, וואס מען איז בעגאנגען געגען איהם. ער האט איינגעגעבען אין געריכט אן'אנקלאגע געגען דער פאסט און דער פ. ק. א. און געפאדערט 10 טויזענד זל. פערגיטיגונג.

דאס קרייז-געריכט האט צוגע'משפט נאוואקאווסקין 1000 זל. די דאזיגע סומע וועט מוזען אויסצאהלען די פאסט.

עטליכע און צוואנציג אפטייקערס צו געציגען צו פעראנטווארטליכקייט

די פראקוראטור האט פעראורדענט אן'אויספארשונג געגען עטליכע און צוואנציג אפטייקערס, וועלכע האבען האנארירט רעצעפטען, אין וועלכע עס זענען נישט אויסגעפיהרט געווארען די פארמאליטעטען וועגען ארויסגעבען איינשלעפס־מיטלען דירעקט די קאנסומענטען.

די ווארשעווער פארמאצעווטען געזעלשאפט האט צוליב דעם איבערגעשיקט דעם רעגירונגס - קאמיסאריאט א בריף, אין וועלכען עס ווערט אנגעוויזען אז די פארשריפטען וועגען פערקויפען די דאזיגע מיטלען זענען נישט קלאר, און בעטען וועמען צוגאב - פעראורדענונג, וועלכע וואלטען בעזייטיגט אלע אונקלארקייטען אין דעם ענין.

די בעל - הבית'טע איז פעראנטווארט ליך פארן טויט פון דעם דינסט-מיידל

דעם 29. אויגוסט איז אויף לעוויטשע נאס 29א פארגעקומען פאלגענדער טראגישער פארפאל, פון פענסטער פון 2-טען שטאק איז ארויסגעפאלען אויף דער גאס, דאס דינסט-מיידעל מארטא גלאזעק. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די גלאזעק האט געוואשען די פענסטער אהן א שוץ-פאס. די גלאזעק איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל, וואו די איז צומארגענס געשטארבען.

די בעל-הבית'טע פרוי ר. זאנדער איז צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט, הלמאי זי האט נישט געהאט קיין שוץ-פאס. דאס געריכט האט פער'משפט די זאנדער מיט 500 זל. שטראף און 2 וואכען אומבעדינגטען ארעסט.

נייער קאלעקטיווער אפמאך מיט די דאקטוירים פון דער „אובעזפיעטשאל ניע”

עהערגעכטען איז נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען אונטערגעשריבען געווארען דער קאלעקטיווער אפמאך צווישען דער ווארשעווער „אובעזפיעטשאל ניע” און דעם פערבאנד פון קראנקען-קאסע-דאקטוירים. דער נייער אפמאך איז געשלאסען געווארען אויף אן'אונבעשטימטער צייט מיטן רעכט צו קינדיגען איהם דורך ביידע צדדים אויף 3 חדשים פאראוים. דער נייער אפמאך דערהאלט אין אלגעמיין, די ביז־איצטיגע צאהלונגס - בעדינגונגען. די ביז־איצטיגע דאקטוירים - רעדוקציע איז געבליבען, אויף דעם אופן וועלען 60 דאקטוירים, אין צוזאמענהאנג מיט דער רעארגאניזאציע פון דער „אובעזפיעטשאלניע”, פערלירען די ארבייט פון 1-טען דעצעמבער, אדער פון 1. יאנואר. קיין ווייטערדיגע רעדוקציעס ווערען נישט פאראויסגעזעהען. דער דאקטוירים - פעראיין מאכט אלע בעמיהונגען, אז די רעדוקציעס זאלען דאך צוריקגעצויגען ווערען.

פעראיינען מוזען מיטטיילען דער מאכט וועגען דער ענדערונג פון אדרעס

די אדמיניסטראטיווע מאכט דערמאהנט די פערוואלטונגען פון די פעראיינען, וועלכע אונטערליגען דעם געזעץ פון פעראיינען, אז זיי זענען פערפליכטעט מיטצוטיילען דער טעריטאריאלער סטאראסטווע וועגען יעדען מאגליכער ענדערונג פון אדרעס פון פעראיין, ווי אויך וועגען דער ענדערונג פון דער פעראיינס - פערוואלטונג. דאס נישט אויספיהרען די פעראורדנונג דראהט מיט אדמיניסטראטיווער פעראנטווארטליכקייט און שטראף ביז 500 זל.

קאמף מיט דעם שטערען די רוה ביי-נאכט

צוליב די פיל אנקלאגען וועגען שטערען די רוה ביינאכט דורך דעם שפילען פון ראדיאס, פאטעפאנען, פארטעפיאנען א. אז. וו. וואס מאכט אונמעגליך דעם שלאף פון ארבייטס-מענשען, האט די ווארשעווער סטאראסטווע ארויסגעגעבען א פעראָרדענונג צו די פאליציי־אראנען, אז פאר אזא אויפפיהרען זיך דארף מען צוציהען די שולדיגע צו אדמיניסטראטיווע פעראנטווארטליכקייט און בעשטראפען מיט 250 זל. שטראף אדער א וואך ארעסט. ביי ביי־ווייליגע פאלען קען מען בעשטראפען מיט 2000 זל. שטראף אדער 2 חדשים ארעסט.

די פאליציי־ארגאנען דארף אויף דער אינטערווענץ פון די פעראינטערעסירטע פערזאנען תיכף אפ צושטעלען דאס שטערען די רוה (פון 11 אוונד ביז 6 אינדערפריה).

זיך ענדליך בעפרייט פון דער לאסט

צו דעם אפשטעלען דעם „טראנספער" אין ארץ-ישראל

אין שייכות דערמיט וואָס דער „טראַנספער" פון דייטשלאַנד קיין ארץ-ישראל איז אָפּגעשטעלט געוואָרען שרייבט ד"ר טהאָן אין „נאָווי דזענניק" צווישען אַנדערעס פאָלגענדעס:

„עס איז שווער צו זאָגען, אַז די וואָס האָבען אַטאַקירט גענוג שארף און שטאַרק — דעם טראַנספער אָפּמאַך זענען נישט געווען גערעכט. און דאָך האָט זיך נישט יעדער געקענט ענטשליסען אויף דער דאָזיגער „דרייסטקייט", וואָס איז נויטיג צו אַ ריקזיכטסלאָזען, און מעגליך טומעלדיגען אַנגריף אויף דער אינסטאַנץ, וואָס פיהרט אָן מיט דער אָרגאַניזאַציע. דעריבער האָט מען געמוזט שווייגען און אַפילו זיך אָפּזאָגען פון אַ געוועהנליכער דערלאָזבאַרער קריטיק אויב פון אַ אַנדערער זייט האָט מען ממש געשאָסען מיט האַרמאַטען.

דער ענין איז געווען אַ אויסערגעוועהנליך שווערער. ס'זיצט איבער אַ האַלבען מיליאָן ערשט קלאַסיגער מענשען-מאַטעריאַל אין אַ אמת'ן גיהנום, וואָס דאַנטעס פאַנטאַזיע וואָלט עס נישט געקענט אויסטראַכטען און שטיקט זיך און די שטריק אַרום האַלדז פערציהט זיך אַלס שטאַרקער און שטאַרקער אַזוי, אַז עס פערוואַנדעלט זיך בוכשטעבליך אין אַ שרעקליכער גסיסה. פונדערווייטענס האָט מען דאָס פיזישע געפיהל, אַז דאָס שרעקליכע שטיקען בעדייט דער שמערצליכסטער טויט אויף וועלכען עס איז אַמאָל אין די פינסטערסטע צייטען פון דער מענשהייט אַ קיבוץ פערורטיילט געוואָרען.

עס איז נישט דאָ וואָס צו קעמפען געגען דער דאָזיגער שרעקליכער ווילדקייט פון וועלכער מיר זענען עדות, ווייל דער קאַמף איז סיי ווי האָפנונגסלאָז. אָבער מען קען און דאַרף אונבעדינגט ראַטעווען אַלץ, וואָס עס יועט זיך נאָר לאָזען אָפּראַטעווען מען טאָר נישט פערגעסען, אַז דער אָביעקט פון דער פרעסערישער און בלוט גיריגער חיה איז דאָך אַ לעבעדיגער מענש און אויב עס איז פאַרהאַן, וועלכע עס איז מעגליכקייט אַרויסצוראַטעווען פון דער דאָזיגער שרעקליכער קוואַל דאַרף מען דאָס טון ווי אַמשנעלסטען און ווי אַמאייפריגסטען.

און אָט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז עס איז דאָך פאַרהאַן אַ גליק אין אומגליק — מיר האָבען שוין אַ מקום-מקלט, וואו מען קען זיך ראַטעווען. די טראַגעדיע פון די דייטשע יודען האָט בעוויזען אַפילו פאַר די אונהיילבאַרע בלינדע, וואָס עס בעדייט פאַר'ן יודישען פאָלק די „ענטדעקונג" פון ארץ-ישראל — וואָס די דאָזיגע „ענטדעקונג" איז שוין געווען פאַר די אַקטועלסטע זאָרג און שוועריגקייטען. און עס איז דערביי אַ מערקווירדיגער צוזאַמענטרעף, וואָס זעהט אויס ווי אַ ביטערע איראָניע, אַז דער דאָזיגער לעהררייכער ביישפיל האָט געמוזט זיך ענטפלעקען דוקא ביי די דייטשע יודען. דוקא זיי זענען אין זייער גרעסטער מעהרהייט געווען האַרטנעקיג, זיי האָט זיך אַמיועניגסטענס געוואָלט גלויבען, אַז עס קען קומען אזא נויטווענדיגקייט, יוען אַפילו די מערב יודען וועלען נויטיג האָבען אַ שטיקעל ערד אַלס אייגענטום, בכדי דאָרט זיך צו בעהאַלטען און שיצען זיך געגען אונטערגאַנג. די דייטשע יודען זענען אַזוי פולשטענדיג געווען פערטון אין זייער „פאָטערלאַנד", אַז וועגען קיין שום אַנדערען לאַנד האָבען זיי נישט געוואָלט קלערען. דאָס איז נישט געווען קיין געוועהנליכער פאַטריאָטיזם, וואָס איז אָהן שום ספק אַ הויכער מאָראַלישער אידעאַל און מוז דורך יעדען מענש געפלעגט ווערען דאָס איז שוין געווען אַ אונאַנגענעהמער שאָוויניזם, וואָס האָט נישט בערלאָזט אויפצוהאַלטען אין זיך די נאַטירליכסטע געפיהלען פון טרייקייט צו זייער אייגענער געשיכטע און נאַציאָנאַלען צוזאַמענבונד. די דייטשע יודען האָבען אין זייער מעהרהייט אָפּגעוואָרפען די אידעאָלאָגיע און דעם געפיהלס-יסוד פון ציוניזם, זעהענדיג אין איהם כמעט נישט מלוכה-פערראַט, און אויב זיי האָבען אָנגענומען די ציוניסטישע אידעאָלאָגיע איז נאָר אויף אַזוי-פיל אויף וויפיל ער האָט זיך בעצויגען צו די אומגליקליכע מזרח-יודען, דער ציוניזם האָט זיך ביי זיי אין בעסטען פאַל פערוואַנדעלט אין אַ גרויסע בעוועגונג אין נאַציאָנאַל בעפרייערישען אידעאַל אין עפּעס אַ נעבעכדיגע פילאַנטראָפּישע אַקציע.

און עס איז געשעהען, אַז דוקא זיי האָבען געברויכט די רעזולטאַטען פון דער ציוניסטישער טעטיגקייט פאַר זיך. ווען די ציוניסטען וואָלטען נישט צוגעגרייט דאָה שטיקעל ארץ-ישראל וואָלטען עטליכע צעהנדליג טויזענד דייטשע יודען נישט געהאַט וואו זיך אַהינצוטון.

דערווייל האָט מען אָבער אויף דער אונערהערטער יודישער טראַגעדיע געוואָלט — אַ פערשטענדליכע זאַך ביי יענע „אידעאַליסטען" פון דער ספּעציעלער פעראַנלאַגונג! — מאַכען אַ גוט געשעפט. ווי דען אַנדערש? צי זענען דען זיי מאַטעריאַליזירטע יודען? דאָס זענען דאָך אידעאַליסטען פון ריינסטען — אויב מען קען בכלל דאָס דאָזיגע וואָרט אַנווענדען ביי די דאָזיגע מענשען — ביים. זיי אַנערקענען נאָר דאָס מיסטעריום פון ראַסע און בלוט, נאָר אין דער שטילקייט פון האַרץ האָבען זיי אויך ליב געלד, און אויב עס מאַכט זיך נאָר אַ געלעגענהייט צו אַ שטאַ-קערען גריף לאָזען זיי עס נישט אַדורך. מען דאַרף דעריבער אויף די יודען מאַכען אַ געשעפט און אַ גוט געשעפט. און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז פון דער ציטרין האָבען זיי אַרויסגעקוועטשט אַלץ, וואָס מען האָט נאָר געקענט ביז צום לעצטען טראָפען. געלד אין מזומן האָבען זיי נישט געלאָזט אַרויספיהרען, אָבער זיי האָבען מיט חסד ערלויבט צו קויפען סחורות און די סחורות אַרויספיהרען. און אַזוי האָט עס געמוזט געשעהען. יודען האָבען מיטגענומען קיין ארץ-ישראל נישט קיין געלד, נאָר סחורות אַזוי אַרום איז עס געשעהען, אַז זיי האָבען געקויפט סחורות ביי זייער אונטערדריקער און האָבען איהם רייך געמאַכט.

און דאָס איז געווען דער אכזריות'דיגער פראָבלעם: ענטוועדער בלייבען אין גיהנום און בראָטען זיך אין זיין שרעקליכען פייער אָדער אַנטלויפען קיין ארץ-ישראל און בויען פאַר זיך און פאַר ווייטערדיגע קרבנות פון די גרויזאַמקייטען, אָבער פאַר'ן פרייז פון קויפען דייטשע סחורות.

די געשיכטע שטעלט אָפט דאָס מענשליכע געוויסען פאַר אַזעלכע פשוט נישט לעזבאַרע פראָבלעמען. אין פאַקט האָט דער שכל נישט געקענט לעזען דאָס דאָזיגע פראָבלעם און דאָס געוויסען האָט זיך האָפנונגסלאָז געקוועלט דערמיט. און עס איז אַזוי געשעהען, אַז דעם געוויסען איז געקומען צו הילף די ליבע צו ארץ ישראל און דאָס האָט איבערגעוואויגען. עפּעס האָט זיך, דאָס נאַציאָנאַלע געוויסען בערוהיגט ביי אַ לעזונג, וואָס האָט ערלויבט אַרויסצופיהרען אַ געוויסען סכום דייטשע סחורות בכדי איינצופונדעווען אַ געוויסע צאָהל דייטשע יודען אין ארץ-ישראל, — עס האָט זיך געהאַנדעלט אין עטליכע צעהנדליג טויזענד. מען קען נישט זאָגען, אַז די דאָזיגע לעזונג איז געווען אַזוי שטאַרק און זיכער און אַז עס זענען נישט געווען קיין שום ספקות. להיפוך — מיט אַ זעהר שווער האַרץ האָט מען געטון, וואָס מען האָט געטון — אָבער מען האָט געטון. בכלל האָט געהערשט דער פרינציפּ, אַז מען דאַרף נישט קויפען קיין דייטשע סחורה, בכלל האָט מען זיך אויך געהאַלטען אין דעם פרינציפּ און מען האָט איהם קאָנסעקווענט אַדורכגעפיהרט, אָבער וואָס שייך ארץ-ישראל האָט דאָס נאַציאָנאַלע געוויסען געמאַכט אַ אויסנאַהמע, נישט אָהן אַ געוויסער אונרוהיגקייט.

נאָר די דאָזיגע אונרוהיגקייט האָט בעזיגט, זי האָט זיך אַרויסגעוויזען שטאַרקער ווי אַלע אַנדערע מאָטיווען, נישט דער פאַקט פון אָפּראַטעווען אַ געוויסע צאָהל אומגליקליכע, נישט דער אינטערעס פון ארץ-ישראל אויפבוי האָבען נישט געקענט בערוהיגען די געוויסענסביסען.

און אַזוי איז עס טאַקע געשעהען, אַז דער קויפער, האָט אַזוי צו זאָגען פערשטריקט און אַזוי אַרום ענדגילטיג געלעזט דאָס פראָבלעם איבער וועלכען עס האָבען זיך געמאַטערט נישט אַזוי וויט דער פערשטאַנד ווי דאָס יודישע געוויסען. דער קויפער אין ארץ-ישראל האָט ענדליך ערקלערט, אַז ער וויל נישט בעשמוצען זיינע הענד אַפילו צוליב אַ הויכען ציל, און אַזוי איז געשעהען, אַז דער „טראַנספער" דאָס ברענגען דייטשע סחורות קיין ארץ ישראל בכדי אַרויסצוראַטעווען טויזענטער יודען פון דער שרעקליכסטער קנעכטשאַפט, — האָט זיך פולשטענדיג אָפּגעשטעלט. נישט עפּעס אַ אינסטיטוציע האָט ענטשידען אין דער דאָזיגער שווערער פראַגע, נאָר דאָס געוויסען פון גרויען מענש.

און זאָלען מיר זאָגען דעם אמת: ווי אַ שטיין וואָלט פון האַרץ אַראָפּגעפאַלען. מיר האָבען זיך געשטיקט און נישט געוואָלט אַרויסזאָגען קיין שאַרף וואָרט פון פעראורטיילען און ענדליך זענען מיר פריי. איצט בילדעט שוין דאָס גאַנצע יודענטום אויף דער גאַנצער וועלט איין פראָנט, און מיר ווייסען וואָס עס איז דער נאַציאָנאַלער אימפעראַטיוו. עס איז נישט פאַרהאַן קיין ציל, וואָס זאָל הייליגען די מיטלען און זיכער איז נישט פאַר האָן קיין ציל, וואָס זאָל אַזעלכע מיטלען הייליגען..."

„אין צאַרישען רוסלאַנד איז דאָך די יודישע לאַגע געווען אַ פּריוויל-עגיע

געגען דעם, וואָס זי איז אין דייטשלאַנד"...

זאָגט דער געוו. יוסטיץ-מיניסטער פאָל ריינאַ אויפ'ן פראָטעסט-מיטינג געגען די נירענבערגער געזעצען אין פאַריז

אין שאָפּען זאַל איז מיטוואָך פאַר אַ איבערפולטען אוידיטאָריום פאָרגעקומען די גרויסע פראָטעסט מאַניפעסטאַציע געגען די אַטענטאַטען אויף דער מענשליכער פערזענליכקייט, קריסטליכער געוויסענס - פרייהייט און מענשליכע און בירגערליכע רעכט פון די יודען, וואָס ווערען בעגאַנגען אין נאַצי-דייטשלאַנד.

„די לאַגע פון די יודען אין צאַרישען רוסלאַנד איז דאָך געווען א פריוויליגיע געגען דעם, ווי עס איז די לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד!" — די ווערטער האָט געזאָגט אויף דעם נעכטיגען פראָטעסט-מיטינג דער געוועזענער קאָלאָניען- און יוסטיץ-מיניסטער פאָל ריינאַ. די רעדע פון דעם פראַנצויזישען מלוכה-מאַן פון שׂעכטס האָט געמאַכט א געוואַלדיגען איינדרוק אויף אַלע אַנוועזענדע אויף אַלע אַנדערע רעדעס זענען געווען געהאַלטען אין דעם טאָן. דער זאַל „שאָפּען" ביים „עטואַל" איז געווען איבערפולט מיט אַן עלעגאַנט פובליקום, דאָס רוב פראַנצויזישע יודען, פיל נישט יודען. מען האָט אויך אַפילו געזעהען אין זאַל דעם בעקאַנטען גלח לאַמבער, דעם מער פון אָראַן.

סענאַטאָר זשוסטען גאָדאַר עפענט דעם מיטינג. אין שאַרפע ווערטער דריקט ער אויס דעם גרויסען פערדרוס צוצוזעהען די שווערע ענויים פון די דייטשע יודען. דער גרויסער יודען-פריינד סענאַטאָר גאָדאַר דריקט אויס זיין שאַרפסטען פראָטעסט געגען די רדיפות.

* * *

מען לייענט איבער אַנ'ענטשולדיגונגס-בריף פון פאָל באַנקור־

„איך בין איינגאַנצען מיט אייך אינ'ם פראָטעסט, וועלכען איך האָב שוין אַמאָל אויסגעדריקט אַלס פראַנצויזישער דעלעגאַט אין דער פעלקער-ליגע".

אַ שטאַרקען איינדרוק מאַכט די מעלדונג פון סענאַטאָר גאָדאַר, אַז דער קאַרדינאַל ווערדיע, דער שעף פונ'ם קאַטוילישען קלויסטער, איז מיט די פראָטעסטירענדע.

דאַן נעמט אַ וואָרט מאַרסעל דעאַ. מען האָט אַמאָל געזאָגט אויף דעם לידער פון די נעאָ-סאָציאַליסטען, אַז ער איז אַנ'אַנטיסעמיט, בפרט נאָך אַ געוויסען אינטערוויו, וועלכען ער האָט געלאָזען פערעפענטליכען וועגען לעאָן בלום און די „צופיל יודען, וועלכע רינגלען איהם אַרום".

דאָ האָט מאַרסעל דעאַ געגעבען אַ שאַרפען ענטפער דערויף. ער האָט אין א גלענצענדער פאָרם געשטעמפּעלט דעם ראַסען-האַס.

אין פראַנקרייך קען דאָס נישט געשעהן, פראַנקרייך איז שטאָלץ, וואָס זי בעשטעהט פון א געמיש פון. פעלקער און פראַנקרייך האָט אפשר נישט קיין קלענערן ווערט, ווי די יועלכע פרעטענדירן צו געהערען צו דער ריינער ראַסע (געלעכטערס), פראַנקרייך וועט קיינמאָל נישט זעהן קיין מיליאָנען מענשען, וועלכע געהען אין איין טראָט, יועלכע טראָגען איין מונדיר, וועלכע דענקען אויף איין אופן — און מען בעדויערט עס נישט !...

מאַרסעל דעאַ רעדט אויך וועגן דער ראַסען-טעאָריע אין אַ גלענצענדער פאָרמולירונג האָט ער בעוויזען אַז די נייע דייטשע מיסטיק פון אַ אויסגעוועלטער און הויכער ראַסע איז פאַר אַ פראַנצויז פולשטענדיג אונפערשטענדליך.

פראַנקרייך קען נישט דעם בעגריף ראַסע און וועט איהם קיינמאָל נישט קענען, ווייל עס וועט שטענדיג זיין שטאָלץ דערויף, וואָס עס איז געווען דער שניט אין קרייץ-פונקט פון די פערשידענסטע ראַסען. אין בעוואוסטזיין פון די פראַנצויזען אין אַלע מלוכה'שע און רעכטס-פילאָזאָפישע קאָנצעפּסיעס פון זיינע געזעצגעבער און דענקער, איז שטענדיג געשטאַנען אין מיטעלפונקט דער מענש, צוליב דעם האָט אויך די פראַנצויזישע רעוואָלוציע איידער זי האָט פעסטגעשטעלט די בירגער-רעכט, פראָקלאַמירט צוערשט די דעקלאַראַציע פון מענשען-רעכט, נאָכדעם ווי די רעדנער האָבען בעוויזען דעם אונטערשיד אין דער דייטשער און פראַנצויזישער מלוכה אויפפאַסונג האָט ער אויסגערופען: „מיר האָבען דאָס רעכט צו זאָגען דייטשלאַנד, אַז עס געפינט זיך אויף אַ פאַלשען וועג, אַז עס מוז צוריקקעהרען צו די אמת'ע קוואַלען פון איהר גרויסקייט און גרויסע גייסטער. דאָס וואָס עס איז געווען גרויס אין דייטשלאַנד פון דיכטער און דענקער איז נישט געווען דייטש, נאָר געהערט צו דער גאַנצער מענשהייט!"

אויבער-ראַבינער זשוליען ווייל

„מען קען מעהר נישט צעהלען די קרבנות אין דייטשלאַנד" — הויבט אָן דער אויבער-ראַבינער זשוליען ווייל — קאַטאָליקען, טייל פראָטעסטאַנטען — אַלע ליידען. אָבער דער עיקר איז צו זעהען, אַז דאָס רעכט אויף לעבען פון אַ האַלבען מיליאָן יודען איז דאָרט אָבגעזאָגט. מען טרייבט די יודען צוריק אין געהעטאָ, צו הונגער, צום אַנטלויפען, אָבער וואוהין? — עס איז א כסדר'דיגער פאָגראָם, אַנ'אמת'ער אַטאַק פון משוגעת".

דער גרויס-ראַבינער זשוליען ווייל האָט אין מיטרייסענדע ווערטער געשילדערט די לאַגע פון די פערפאָלגטע דייטשע יודען. דאָס איצטיגע דייטשע געטאָ האָט ער געזאָגט, איז אַ סך שרעקליכער ווי דאָס געטאָ אין מיטעל - אַלטער. מען בעליידיגט דעם מיטעלאַלטער ווען מען פערגלייכט עס מיט דעם באַרבאַריזם פון נאַצי-דייטשלאַנד, די ערפאַהרונג האָט בעוויזען, אַז די פראָטעסטען געגען דייטשלאַנד האָבען נישט קיין ווירקונג, אָבער די איצטיגע פערזאַמלונג דאַרף בעווייזען די אונטערדריקער אַז דאָס וועלט-געוויסען רעאַגירט לייידענשאַפטליך אויף די אונמענשליכע פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד.

פאָל ריינאָס שטאַרקע רעדע

נאָך אָט נעמט דאָס וואָרט דער געוו. יוסטיץ- און קאָלאָניען-מיניסטער דעפּוטאַט פאָל ריינאַ. איינער פון די פילאַרען פון די רעכטע גרופּירונגען אין פאַרלאַמענט.

און ער זאָגט:

— איך האָב אַ ליסטע פאַקטען פון דעם, וואָס די יודען האָבען געלייסטעט פאַר דייטשלאַנד בלויז די לעצטע 15 יאָהר.

10 יודען — נאָבעל-פּרייזען.

30 פראָצענט פון אַלע וויסענשאַפטסלייט.

און נאָך איין פאַקט: פריץ האַבער, דער יודישער געלעהרטער, וועלכער האָט געפונען דעם מיטעל פון סינטעטישען אַזאָט פון דער לופט צו די אויפרייס-מאַטעריאַלען, דער יוד, וועלכער האָט געגעבען דייטשלאַנד די מעגליכקייט אַזוי לאַנג זיך צו פערטיידיגען, דער יוד איז געשטאָרבען מיט 6 חדשים צוריק אין דער שווייץ אַלס פליכטלינג. ער האָט עס מעהר אין דייטשלאַנד לעבען נישט געקענט. די יודישע אינדוסטריעלער, די יודישע סוחרים, די יודישע וויסענשאַפטס-לייט האָבען געשאַפען דייטשלאַנד'ס גרויסקייט, און היינט זענען זיי דערנידריגט געוואָרען צו דער ראָלע פון א פאַריער פון אַ טיפּ צו וועלכען מ'טאָר זיך נישט צוריהרען.

„אינם לאַנד פונם צאַר — רופט אויס דער געוועזענער יוסטיץ - מיניסטער — **איז דאָך די לאַגע פון די יודען געווען א פריווי-לעגיע אין הינזיכט צו דעם, ווי עס איז איצט די לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד! — יודען האָבען דאָך דאָרט נישט מעהר איצט ווי איין רעכט — דאָס רעכט צו שטאַרבען! — עס איז אונזער פליכט צו קומען דאָ, מענשען פון פערשידענע גלויבענס און פון פערשידענע פאַרטייען, אויסצודריקען אונזער מיטגעפיהל. צו קומען זאַגען אייך, אַז די האָפענונג איז נאָך נישט פערלוירען, כל זמן עס איז נאָך דאָ אין מערב אַ לאַנד, פון וואַרימען מיטגעפיהל צום מענש — דאָס איז פראַנקרייך.** (שטאַרקע אַפּלאָדיסמענטען).

נישט געקוקט אויף אַלע אומגליקען, קומען מיר אַלע אייך זאָגען, אַז

ווען עס געהט אין קעמפען פאַר דעם מענשליכען רעספּעקט, זענען מיר פראַנצויזען אַלע איינשטימיג אָהן אונטערשיד פון גלויבען און פאַרטייי."

א שטורם אַפּלאָדיסמענטען נעמט אויף די ווערטער.

צום סוף האָט גערעדט דער פּאַסטאָר מאַרק בענער, דער פיהרער פון די פראַנצויזישע פראָטעסטאַנטען אין ריהרענדע ווערטער האָט ער געשילדערט די ליידען פון די דייטשע פאַסטאָרען, ער איז עטליכע מאָל געווען אין דייטשלאַנד און זיך דאָרט צוזאַמענגעקומען מיט פיהרענדע גייסטליכע און טעאָלאָגען פון דער עוואַנגעלישער קירכע. עס איז געווען דער העכסטער פונקט פון מיטינג ווען פּאַסטאָר בענער האָט ציטערנד פאַר אויפרעגונג געשריען:

„איך האָב אין דייטשלאַנד ביים אַריינפאָהר אין פערשידענע שטעט געזעהען די שילדען מיט דער אויפשריפט, אַז דער אַריינטריט אין די יודען פערבאָטען. איך האָב אויף די פלאַקאַטען געלייענט די בעליידיגונגען אויף די יודען און איך האָב מיך געשעהמט אַלס קריסט און פראָטעסטאַנט. עס איז אונמעגליך, אַז איך אַלס עוואַנגעלישער קריסט זאָל אַמאָל פערגעסען, וואָס די קריסטליכע קירכע פערדאַנקט ישראל!"

ערשטע העץ-בלימעלער

אין דער פויזנער אוניווערזיטעט

פ ו י ז ע ן. אויפ'ן מעדיצינישען פאַקולטעט פון דער פויזנער אוניווערזיטעט איז אַרויסגעהאָנגען געוואָרען אַ רעזאָלוציע פון די סטודענטען-אַבסאָלווענטען פון דער מעדיצינישער אָפּטיילונג אין יועלכער די סטודענטען ווענדען זיך צו דעם אוניווערזיטעטס-ראַט זיי זאָלען בעשליסען דאָס יודישע סטודענטען קאָנען אויספיהרען זייער אַרבייט אין נאַטאָמישען אינסטיטוט, נאָר אויף יודישע מתים.

מיט וואָס דאָס שמעקט, איז זיך נישט שווער אַנצושטויסען.

* * *

אויף דער נאָמענטליכער ליסטע פון די סטודענטען וועלכע נעמען אַנטייל אין די אַרבייטען פון אַנאַטאָמישען אינסטיטוט, איז ביי יעדען יודישען נאָמען דורך אַ געהיימער האַנד צוגעשריבען געוואָרען מיט גרויסע און פעטע שריפט דאָס וואָרט „זשיד".

* * *

אויפ'ן פאָרטראַג פון פראָפעסאָר ד"ר דאָמבראָווסקי, איז אויפגעשטאַנען אַ סטודענט און ערקלערט פאַר אַלע סטודענטען דאָס עס וועט פאַרקומען, אַ גאָטעס דינסט פאַר די נשמות פון די בעסטיאַליש דורך יודען ערמאָרדעטע, וואַצלאַוויסקי און גראַטקאָווסקי.

דער פראָפעסאָר האָט אויף דעם אַבסאָלוט נישט רעאַגירט. (פויזנער שטימע)

„צווישען אלע פאליטישע נואנסענסען איז נישטא קיין גרעסערער אונזין ווי די ראסען-פלוידעריי"

שארפע ארויסטרעטונגען פון העכסטע אנגליקאנישע גייסטליכע געגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד

לאנדאן. (יט"א). דער סינאד פון דער אנגליקאנישער קירך האט, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, אנגענומען א שארפע פראטעסט-רעזאלוציע געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד אויף דער סינאד סעסיע זענען אין פערטיידיגונג פון דער רעזאלוציע ארויסגעטרעטען דער הויפט פון דער אנגליקאנישער קירך, ערצבישאף פון קענטערבורי, און אנדערע הויכע גייסטליכע.

דער ערץ-בישאף

וועלכער האט געמוזט פערלאזען די סעסיע, כדי דורכצופיהרען די טויפונג פון ענגלישען קעניגס אייניקעל (דעם זוהן פון פירשט פון קענט), האט פארן פערלאזען די סעסיע געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געזאגט צוו. אנד.:

אויב איך זאל פערלאזען די פערזאמלונג, נישט זאגענדיג קיין ווארט, וואלט מיין אבוועזענהייט געקענט ווערען שלעכט פערשטאנען. איך רעד אין מיין אייגענעם נאמען, איך וויל פראטעסטירען אויפן שטרענגסטען געגען די סאציאלע און ווירטשאפטליכע רדיפות אויף וועלכע עס איז אויסגעשטעלט די יודישע געמיינשאפט. איך האף, אז די יעניגע, וואס זענען פעראנטווארטליך פאר דער פיהרונג פון דייטשלאנד, וועלען געדענקען די האנדלונגען פון לאקאלע מאכט ארגאנען און זיכערען יענעם טייל פון דער בעפעלקערונג די רעכט פון מעהר מענשליכקייט, אויב די היינטיגע לאגע זאל ווייטער בעשטעהן וועט עס שטארק טרעפען דעם גוטען ווילען, מיט וועלכען אינגלאנד וואלט זיך וועלען בעציהען צו דייטשלאנד.

די פראטעסט רעזאלוציע האט פארגעשטעלט

דער בישאף פון טשיטשעסטער, דר. בעל,

וועלכער ערקלערט צוו. אנד. אז ער פערזענליך האט פיל פריינד צווישען דייטשען און זאגאר צווישען נאציאנאל סאציאליסטען. אבער די עוולות, וואס ווערען בעגאנגען די יודען, האבען איהם — אלס מענש — געצוואונגען ארויסצוטראגען די פראטעסט רעזאלוציע אלס קריסט — זאגט דער בישאף — זעה איך די יודען, וואס נעשעהט דעם גוטען קריסטענטום, אלס פריינד פון דייטשלאנד זעה איך, ווי די גוטע בעציהונגען פון אונזערע לענדער ווערען חרוב צוליב א רדיפות פאליטיק, וואס איז אומיידיג פאר א גרויס פאלק, און דעריבער שלאג איך פאר דער פערזאמלונג ארויסצודריקען מיטגעפיהל די קרבנות פון די דאזיגע רדיפות, לאמיר רופען די היינטיגע הערשער פון דייטשלאנד אפצוהאלטען זיך פון די דאזיגע רדיפות וואס אנ'אנאלאגישען בייספיל צו זיי וואלט מען געקענט געפינען בלויז אין צארישען רוסלאנד פון 30 יאהר צוריק, די לידרען וועלכע עס האבען די 500 [illegible] יודען און אנ'ערך 50 טויזענד יודען-שטאמיגע [illegible] א פאלק פון איבער 60 מיליאן רופען דאס קריסטענטום איינצושטעלען זיך פאר די לידענדע.

מעגליך, אז איינצעלנע יודען-יחידים — זאגט ווייטער דער בישאף — האבען אין דייטשלאנד מיסבראוכט די פריהייט, וואס זיי האבען בעקומען נאך דער וועלט מלחמה, קיינער האט אבער פון די דאזיגע מיסברויכען נישט געליטען מעהר ווי די יודען גופא. וואס זענען איבערגעגעבען זייער לאנד מיט ליב און לעבען און וואס האבען דעם דאזיגען לאנד געדינט מיט דער גאנצער איבערגעגעבענהייט, 12 טויזענד דייטשע יודען זענען אומגעקומען אין די שלאכט פעלדער אין די קאמפען פאר דייטשלאנד. זאלען די יחידים, וואס האבען געזינדיגט, פערשטראפט ווערען, פארוואס מוזען אבער לידען אלע יודען? עס האט נישט קיין בערעכטיגונג דער אנגריף אויף די יודען אלס א כלל, עס האט נישט קיין בערעכטיגונג דאס ארויסיאגען די יודען פון קולטור-שאפען לעבען און דאס בעליידיגען זיי איבער אלע ווינקלען פון דייטשלאנד.

איבערגעהענדיג צו די

ניירענבערגער געזעצן

זאגט דער בישאף פון טשיטשעסטער:

ווען היטלער האט ארויסגעגעבען די דאזיגע געזעצן האט ער פערבאטען אינדיווידועלע ארויסטריטען געגען יודען און די וועלט האט געגלויבט, אז די רעגירונגען אין די גרעניצען פון די דאזיגע געזעצן וועלען יודען האבען געזיכערטע רעכט. עס איז אבער א טרויעריגער אמת, אז עס מעהרען זיך די ליידען פון יחידים און פערזענליכע אנגריפען טרעפען זיך אפט, די חתונה געזעצן זענען שוין ארויסגעגעבען, איצט ווארטען מיר, ווי עס וועלען אויסזעהען די געזעצן, וואס בעציהען זיך אויף דער ווירטשאפט, עס וועט זיין א פינסטערער קלאפ פאר אונזערע האפנונגען, וואס שטיצען זיך אויף היטלערס פערזענליכע פערזיכערונגען, אויב די ערוווארטעטע געזעצן וועלען נישט געבען די דייטשע יודען קיין מעגליכקייט צו פערדינען זייער ברויט אין דער ווירטשאפט.

לסוף בעריהרט דער בישאף די פערלוימדונגס-קאמפיין וואס ווערט אנגעפיהרט דורך דר. געבעלס און יוליוס שטרייכער אין אזעלכע אויסגאבען ווי „שטירמער" וואס אין ענגלאנד וואלט זיך קיינער נישט מעיז געווען צו פערעפענטליכען אזעלכע אילוסטראציעס, ווי די, וואס ערשיינען אין דעם מין צייטונגס אויסגאבען, דער ערצבישאף פון קענטערבורי, — דערמאהנט דער בישאף דר. בעל — האט זייער צייט געהאט פראטעסטירט געגען דער בלבול דם העצע פון „שטירמער" אבער דאס דאזיגע בלאט ווערט וואס ווייטער אלץ מעהר דער ארגאן פון די ראדיקאלע עלעמענטען, און זייטע פארשלאגען

פאר דער לעזונג פון דער יודען פראגע קענען נישט קיין שום צווים פון געוויסען אדער רחמנות. דער „שטירמער" איז פול מיט די געמיינסטע רכילות געגען דער יודישער ראסע, און די דאזיגע רכילות זענען עס די, וועלכע טוען אמשטארקסטען וועה, ביי דער געלעגענהייט דערמאהנט דער בישאף, אז דער אויבערראבינער פון בערלין הר. לעא בעק, איז אום יום-כפור געהאט ארעסטירט געווארען דערפאר, וואס ער האט ארויסגעגעבען זא תפילה אין וועלכער עס ווערט געבעטען ביים אלמעכטיגען שוץ געגען רכילות. ווער — פרעגט דער בישאף — זאל זיך אנגעהמען די עוולות פון די יודען און זיי שיצען געגן דער פערלוימדונג, אויב נישט די קריסטען פון ענגלאנד און איראפע? אונזער פערזאמלונג איז א קערפערשאפט, וואס רעפרעזענטירט די קריסטליכע עפענטליכע מיינונג, די גרויסע מאסען פון דייטשען פאלק פיהלען אליין אנ'עקעל פאר אזא פאליטיק. פונקט ווי מיר, מוזען זיי אויך פיהלען, אז די דאזיגע בעהאנדלונג פון יודען איז א פלעק אויפן גוטען נאמען פון דייטשלאנד, דעריבער פערלאנג איך פון אונזער פערזאמלונג — האט דער בישאף פון טשיטשעסטער פערענדיגט — ארויסצודריקען מיטגעפיהל די יודען און אויפפאדערען די הערשער פון דייטשלאנד אפצושטעלען די פאליטיק, וואס איז אין סתירה מיט די גוטע טראדיציעס פון דייטשלאנד און וואס שטערט די גוטע בעציהונגען מיט קרובהשע פעלקער.

דער בישאף פון סאוטהווארק, דר. ריטשארד פארסאנס

אונטערשטיצט די רעזאלוציע און זאגט צוו. אנד., דאס עס איז בערויערנסווערט, וואס די לאגע פון יודען אין היינטיגען דייטשלאנד איז ענליך צו דער לאגע פון די געטא-צייטען, די קריסטליכע וועלט האט נישט אלעמאל בעהאנדעלט די יודען אויף א קריסטליכען שטייגער, עס איז עפעס אנדערש געזעצליך צו שטראפען אונגעוואונשענע און אנטי-סאציאלע מעשים פון יחידים און גאר עפעס אנדערש איז בכיוון צו פערלוימדען מיטגלידער פון א ראסע דערפאר בלויז וואס זיי געהערען צו דער דאזיגער ראסע.

רעדענדיג וועגען די ניירענבערגער געזעצן, זאגט דער בישאף, אז די דאזיגע געזעצן זענען ערגער ווי א טויט - אורטייל, ווייל רודפ'ענדיג די יודען ביזן טויט, ווילען דאך נישט די נאציס זייער טויט, ווייל זיי ווילען ווייטער האבען ועמען צו פערפאלגען. מעג זיך געבעלס ערלויבען אנצורופען די יודען „אונפליייט", דאס איז אבער ערגער פאר דעם פאלק, וואס בעטראכט דעם אנדערען פאר „אונפליייט", ווי פאר דעם פאלק, וואס ווערט אזוי אנגערופען, דאס וואס געשעהט אין דייטשלאנד — האט דער בישאף פון סאוטהווארק פערענדיגט, — פערשאפט גרויס קרענקונג די יעניגע וואס גלויבען אין גייסט פון קריסטוס, מעהר מענשליכע בעהאנדלונג

ליגט אין אינטערעס פון דייטשלאנד און אין דייטשלאנדס צוקונפטיגען וואוילזיין — מעהר מענשליכע בעהאנדלונג פאר יודען, וועלכע האבען דעם מין-אנושי געגעבען עלעמענטען פון אונאפשאצבארען ווערט.

אין פערטיידיגונג פון דער רעזאלוציע טרעט ארויס

דער בישאף פון דערהעם, ד"ר הער-בערט הענסאן,

וועלכער ערקלערט, אז ער וויל חעם פערוואנדטען פאלק אויף יענער זייט פון צפון-ים ברענגען צום אויער, מארך און געוויסען דריי זאכען:

ערשטענס, — עס זענען דא פונדאמענטאלע פאר בעדינגונגען פון דער ציוויליזאציע, וואס אויב זיי ווערען נישט אפגעהיט דורך וועמען-עס-איז, שליסט עס איהם אויס פון דער געמיינשאפט, וואס בעאנשפרוכט צו זיין ציוויליזירט. די בעהאנדלונג פון יודען אין דייטשלאנד איז א פערלעצונג פון די דאזיגע יסודות פון דער ציוויליזאציע, און מיר מוזען קלאר מאכען די דייטשען, דאס אויב זיי וועלען אין פיבער פון זייער רעוואלוציע ווייטער אויף דעם זעלבען אופן בעהאנדלען די יודען, קענען זיי עס טון בלויז פארן פרייז פון אויסגעשלאסען ווערען פון דער געמיינשאפט פון ציוויליזירטע פעלקער.

צווייטענס, — פון אלע אונזיניגקייטען, וואס פאליטיקער האבען וועמען-עס-איז ארויסגעבראכט פון זייערע ליפען, איז די גרעסטע די ראסען-אונזיניגקייט. די דייטשען זענען פונקט אזא געמישט פאלק ווי די יודען. זיי קענען סוים זיין אנדערש. אויב די יודען זעהען אויס אנדערש פאר וועמען-עס-איז, ליגט נישט די דאזיגע אנדערשקייט אין בלוט, נאר אין דער גאנץ בעזונדערער און טראגישער געשיכטע פון דער יודישער ראסע. נישט אלעמאל זענען די יודען געווען מלווים-בריבית און הענדלער, אין די דאזיגע בערופען האט זיי ארייגעטריבען א פאליטיק פון ריקזיכטסלאזיגקייט. די ראסען-טעאריעס זענען א פערבלענדעניש. מיר קענען איבערשיקען דעם פאלק אויף יענער זייט פון צפון-ים די מסקנות פון אונזערע וויסענשאפטליכע און אונזערע אייגענע בעאבאכטונגען, וועלכע האבען אונז בעוויזען, אז די יודען קענען זיין און זענען אויך פונקט אזעלכע גוטע בירגער, ווי עס קענען בכלל זיין גוטע אלע בירגער אויף די טעריטאריעס פון זייין מאיעסטעט.

דריטענס, — מיר קענען פון אונזער געוויסען נישט ארויסווארפען די אונגעהייער גרויסע וויכטיגקייט פון אונזערע התחיבות'ן לגבי דעם יודישען פאלק. אונזער ערלייזער איז א יוד. זיינע אפאסטאלען זענען געווען יודען. אונזערע היילינגע ביכער זענען יודיש. צי זאלען נישט מיר — די קינדער פון קריסטענטום — נישט געדענקען וועגען די קינדער

פון נאט, צי זאלען מיר זיי נישט פערגעסען די עוולות, וואס מיר אליין טוען זיי? ווען איך לעז וועגען דעם אלעמען, וואס ווערט אפגעטון, כדי צו בעגעהען רשעות און אומברענגען דאס דאזיגע אלטע פאלק, פיהל איך אין זיך א בלינדען וואוט, וואס מיר קענען נישט נעהמען די שווערד און געהען שיצען דאס דאזיגע פאלק.

דער בישאף פון דערהעם ציטירט קהלת: „איך האב מיך געקעהרט און געדענקט וועגען די אונגערעכטיגקייטען, וואס ווערען געטון אונטער דער זון, און איך האב געזעהען די טרעהרען פון די געפלאגטע, און אויף דער זייט פון דעם אונטערדריקער איז געווען מאכט און ס'איז נישט געווען קיין היילונג".

אט דאס איז עס — זאגט דער בישאף — וואס טוט ארנז אמשטארקסטען וועה, ווייל מיר קענען גאר נישט טון. מיר קענען אבער זאגען, אז מיר פעראכטען אזעלכע מעשים. מיר ווילען גוטע בעציהונגען מיט דייטשלאנד, אויב אבער עס איז פערהאן א זאך, וואס שטערט די דאזיגע גוטע בעציהונגען, זענען עס די דאזיגע יודען-רדיפות.

לסוף דערמאלנט דער בישאף פון דערהעם דעם נאמען פון סער משה מאנטעפיארע, וועלכען ער האט געקענט און וועגען וועלכען ער דריקט זיך אויס, אז ער איז געווען א „גוטס-גינער נישט בלויז פאר יודען, נאר פאר יעדען מענש בכלל". נאך היינט — פערענדיגט דער בישאף — קענען מיר צווישען יודען געפינען אזעלכע מענשען - עקזעמפלארען.

אויף דער סעסיע איז נאך ארויסגעטרעטען

לארד יוגה סעסיל,

וועלכער ערקלערט צוו. אנד.: מיר ווילען נישט ארויס טרעטען אלס העכערע שופטים פון אונזערע דייטשע פריינד. מיר ווייסען אבער, אז די דאזיגע רדיפות זענען א שווערער פלעק אויפן גוטען נאמען פון דייטשלאנד און אז זיי זענען אין טיפסטען זין — אונקריסטליך. מיר שיקען איבער די דאזיגע דערמאהנונג מעבר-לים און האפען, אז אונזער ווארט וועט מיטהעלפען איינצושטעלען בעסערע פריינד - שאפטס - בעציהונגען און גורם זיין אפצושטעלען די רדיפות.

לסוף האט נאך גענומען ווידער דאס ווארט דער בישאף פון טשיטשעסטער, וועלכער האט ענטפערענדיג אויף דער דעבאטע ערקלערט, אז די רעזאלוציע איז רעדאגירט געווארען נאך זעהר זארגפעלטיגע פערטראכטונגען און נאכן בעקומען די מעגליך פולסטע אינפארמאציעס. דער בישאף דערמאהנט, אז אין נירענבערג איז שטרייכער געזעסען צו דער רעכטער זייט פון היטלערן און פון דער אנדערער זייט איז געזעסען דער פיהרער פון דער היטלער-יוגענד, באלדור פאן שיראך, וועלכער האט אין נירענבערג אפגעגעבען א שבועה נאכצופאלגען טריי די תורה פון שטרייכערן. דאס הייסט אלזא — פיהרט אויס דער בישאף פון טשיטשעסטער — אז דער גייסט פון „שטירמער" זאל בעהערשען דעם יונגען דייטשען דור. לסוף ערקלערט דער בישאף: „איך פערלאנג אנצונעהמען די דאזיגע רעזאלוציע, וועלכע איז נישט קיין אנגריף געגען דייטשלאנד, נאר אנ'אפעל פון פריינדליכסטען כאראקטער צו די הערשער פון דייטשלאנד".

ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט איז די רעזאלוציע אנגענומען געווארען דורך דעם סינאד פון דער אנגליקאנישער קירך איינשטימיג.

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור

ארום דעם געוועהר-שמוגעל קיין א"י

ירושלים. די טעג איז אין ירושלים'ער געריכט פארגעקומען א פראצעס וועגען א מארד אין דער נאהענט פון ראמאללא (נעבען ירושלים), אין פערלויף פון די געריכטס - פערהאנדלונגען זענען — ווי עס בעריכטעט „דבר" — ארויסגעשוואומען סענסאציאנעלע פרטים. וואס זענען פערבונדען מיט דער פראגע, פון געוועהר-שמוגעל קיין א"י. א בריטישער געוועהר עקספערט האט אונטערזוכט דאס געוועהר, מיט וועלכען דער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען און דער עקספערט זאל האבען געקומען צו דער איבערצייגונג, אז די קוילען זענען געווען ענגלישע און זענען פראדוצירט געווארען אין יאהר 1934. עס בלייבט העריבער אפען די פראגע, אויף וועלכען אופן זענען די ענגלישע קוילען געקומען אין די הענד פון די פעלאכען נעבען ראמאללא.

דער וויטערדיגער שוואכער אנטייל פון יודישע ארבייטער ביי רעגירונגס ארבייטען

ירושלים. דער אנטייל פון יודישע ארבייטער אין די רעגירונגס - ארבייטען איז נאך אלץ זעהר אונבעדייטענד. ביים בויען דעם בנין פון דער הויפט פאסט אין ירושלים ארבייט איין יוד צווישען הונדערט נישט-יודען. ביי די בנינים פאר בריטישע אפיצערען נעבען דער פארשטאט תלפיות, וואו עס ארבייטען 200 נישט-יודען, איז קיין איין יוד נישט פערהאן. אויך אויף די אייזענבאהנען אין א"י פאלט פון יאהר צו יאהר דער פראצענט פון יודישע ארבייטער. אין יאהר 1933 האבען אויף די אייזענבאהן געארבייט 13% יודען און היי־יאהר — בלויז 7%. די צאהל נישט-יודען איז, דאגעגען געשטיגען: אין 1933 האבען דארט געארבייט 3150 פערזאן און היי־יאהר 4500. די באהנען אין א"י ווערען פונאנדערגעבויט הויפזעכליך, אויף יודישע געלדער.

יודען וועלען געניסען פון רעגירונגס-הלוואות אין א"י

ירושלים. אין דער אנפראגע אין דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ צו דער רעגירונג, אויב די יודען וועלען געניסען פון דער 50.000 פונט הלוואה, וואס די רעגירונג האט געגעבען פאר די אייגוואוינער פון די בערגיגע געביטען, איז ערהאלטען געוואר'ען א פאזיטיווע תשובה. ווי גרויס עס וועט זיין דער יודישער חלק איז נאך נישט בעוואוסט.

די א"י - אינדוסטרי פערברייטערט איהר אפזאץ - מארק אין לאנד

חיפה. טראץ די גרויסע שטערונגען און בעדרייטענדע שוועריגקייטען, וואס עס קומט אויס אויסצושטעהן דער יודישער אינדוסטרי אין א"י, האלט זי דאך אין איין וואקסען. די שוועריגקייטען, וואס די יודישע אינדוסטרי טרעפט אויף איהר וועג זענען פערשידענע: שוועריגקייטען ביים ארייגפיהרען רויה שטאף, פאר וועלכען די רעגירונג פאדערט א גרויסען צאל, שוועריגקייטען פון טראנספארט, מאנגעל פון ספעציאליסטען, שוועריגקייטען ווידער מיט דער רעגירונג, וועלכע וויל נישט איינפיהרען קיין שוץ-צאלען. די גרעסטע שטערונג איז אבער ביזאיצט בעשטאנען אין דער בעציהונג פון דעם יודישער ישוב גופא. דער יודישער עולם איז נאך נישט בעהערשט פון דעם געדאנק צו בענוצען בלויז איינלענדישע אויס ארבייטונגען.

די אויפגאבע צו דערציהען דעם עולם, ער זאל קויפען יודישע אויסארבייטונגען פון א"י האט גענומען אויף זיך דער „איגוד למען תוצרת הארץ", וועלכע פערשפרייט פלוג-בלעטלעך און אינפארמירט וועגען דעם, וואס עס ווערט שוין אויסגעארבייט אין לאנד. פון דער לעצטער רשימה, וואס איז איצט ערשינען איז צו זעהען, אז אין א"י זענען לעצטענס צוגעקומען נייע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען אויף אויסצוארבייטען פערשידענע טיילען פון אינסטאלאציעס און פערשידענע אייזען און האלץ-אויס ארבייטונגען.

מאלאריע

ירושלים. אין די לעצטע וואכען בעמערקט זיך א נייע שטייגערונג פון דער צאהל מאלאריע-פאלען. דאס איז א רעזולטאט פון די לעצטע רעגענס. אין משך פון חודש אקטאבער זענען אין די פונקטען, וועלכע עס בעדינט די ארבייטער קראנקען-קאסע פארגעקומען הונדערט פאלען פון מאלאריע לגבי דרייסיג פאלען אין סעפטעמבער.

ד"ר עמיל שמאראק אין ארץ-ישראל

ירושלים. דאס איז אנגעקומען דער פרעזעס פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין מזרח-גאליציען ד"ר עמיל שמאראק. ד"ר שמאראק וועט זיך בעטייליגען אין דער זיצונג פון ראט פון די באנקען, וועלכער איז געוועהלט געווארען בעת דעם לעצטען קאנגרעס אין לוצערן.

וועגען א הלוואה פאר דער שטאט - פערוואלטונג פון ירושלים

ירושלים. דער דיסטריקט קאמיסאר ה' קעמפבעל האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט דעם בירגער מייסטער פון ירושלים ד"ר באלדי. ווי מען ניט איבער אין אויף דער קאנפערענץ בעהאנדעלט געווארען די פראגע פון דער הלוואה. וועלכע עס בעמיהט זיך איצט צו בעקומען די ירושלים'ער שטאט פערוואלטונג. די רעגירונג זאל האבען געפאדערט, אז די געלדער פון דער הלוואה זאלען פערוועגדעט ווערען בלויז אויף אזעלכע אונטערנעהמונגען, וועלכע וועלען קענען ברענגען איינקונפט דער שטאט-פערוואלטונג. קיין ענטגילטיגע בעשלוסען זענען נאך נישט אנגענומען געווארען.

טעאטער - פארשטעלונג אין דער דייטשער שפראך אין תל - אביב

תל - אביב. אין זאל פון קינא-טעאטער „אריענט" איז געשפילט געווארען די פיעסע „דער שטן" אין דער דייטשער שפראך. צו דער פארשטעלונג זענען געקומען פיל דייטשען פון דער דייטשער קאלאניע ווי אויך פיל יודישע עולים פון דייטשלאנד.

פארן אנהויב שפילען איז מיטגעטיילט געווארען דעם פערזאמעלטען עולם, אז אלע, וואס נעהמען אנטייל אין דער פיעסע זענען פראפעסיאנעלע ארטיסטען פון דייטשלאנד און הגם זיי האבען זיך שוין אויסגעלערנט העברעאיש האבען זיי זיך נישט בעוויזען אייגצואורדענען אין דעם העברעאישען טעאטער. זיי האבען דעריבער בעשלאסען צו שפילען דייטש.

אין זאל האבען זיך געהערט פראטעסט-אויסרופען: א שאנדע, נידער! א קלאפעריי מיט די פיס, אזוי דאס מען האט נישט געקענט אנהויבען שפילען. ערשט נאך דעם ווי די פאליציי האט ארעסטירט 6 יונגעלייט און זיי ארויסגעפיהרט פון זאל איז פאר געקומען די פארשטעלונג. פאליציי איז ווייטער געבליבען אין זאל און אויך ביים ארייגאנג פרי אפצוהיטען די ארדענונג.

וויכטיגע בעשלוסען

וועגען דער ווייטערער עמיגראציע-טעטיגקייט אין פוילען

וואַרשע (יט"א) די טעג איז פאָרגעקומען די קאָנסטיטואירונגס-זיצונג פון דער ניי-געוועהלטער „יעאַס"-עקזעקוטיווע, מיט דער בעטייליגונג פון פּאָרזיצער פון „יעאַס" — האָט ה' מ' שאליט און די לייטערס פון צענטראל-ביורא אין וואַרשע.

די זיצונג האָט געפיהרט דער צייטווייליגער פּאָרזיצער ה' ד"ר מ. פעקער, וועלכער בעגריסט די נייע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע און יוייזט אָן אין אַ קורצער רעדע אויף די אויפגאַבען, וועלכע דער יעאס האָט איצט פאר זיך. אויפ'ן געביט פון הילף און שוץ פאר עמיגראַנטען אין די פערשידענע לענדער, בתוכם קיין פאלעסטינע.

אין משך פון זיין 10-יאָהריגער עקזיסטענץ האָט זיך דער יעאַס ערוואָרבען א געניגענדען אויטאָריטעט אויפ'ן געביט פון הילף פאר עמיגראַנטען און עס איז דעריבער א נויטווענדיגקייט די דאָזיגע אַרבייט צו פערברייטערען.

גאַנץ בעזונדער שטעלט זיך אָפּ דער רעדנער אויף די פערדינסטען פון דער צענטראַלע „היקעם" אין פאריז, ווען עס איז אין דער גרעסטער מאָס צו פערדאנקען, וואָס דער „יעאַס" קען ענטוויקלען אַזאַ פערצווייגטע טעטיגקייט און קאָן זאָרגען, אַז די יודישע אימיגראַציע זאָל נישט זיין הפקר.

דער פּאָרזיצענדער ד"ר פעקער לייגט פאָר אויסוועהלען א פרעזידיום. עס ווערען איינשטימיג אויסגעוועהלט, אַלס פרעזעס — ה' ד"ר פעקער, 1-טער וויצע-פרעזעס ה' ד"ר אריה טאַרטאַקאָווער, 2-טער וויצע-פרעזעס — רעד. מ. טורקאָוו, קאַסירער — רעד. מ. מאָזעס.

די דירעקטאָרען ה' ל. אַלטער און י. גרינפעלד ,גיבען אָב אַן אויספיהרליכען טעטיגקייטס-בעריכט פאַר די ערשטע 9 חדשים פון לויפענדען יאָהר. פון בעריכט איז צו זעהן ,אַז אין משך פון די חדשים האָט די צענטראַל-ביוראָ און די אָבטיילונגען אין ווילנע, לעמבערג, ראָוונע, בריסק, ביאַליסטאָק און לאָדז ערלעדיגט מינדליכע אָנפראַגעס פון די עמיגראַנטען אין 32,114 פאַלען. בריף זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען 3.405, הלוואות אויף שיפסקאַרטען איז ערטיילט געוואָרען 66.280.52 זל. עס איז פאַר דער צייט ערלעדיגט געוואָרען טויזענדער קאָמפּליצירטע ענינים פון מעטריקעס, בירגערשאַפט, לעגאַליזאַציעס, א.א.וו. דער יעאס האָט אין קאָנטאַקט מיט די ברידערליכע אָרגאַניזאַציעס כמעט אין דער גאַנצער וועלט — בעקומען אויספאָדערונגען, געלד-שטיצעס, פון קרובים, אין די פערשידענע לענדער, אויסגעזוכט פיל קרובים א. א. וו.

איבערגעהענדיג צו די איצט.אַקטועלע עמיגראַציע פּראָבלעמען רעדען אַרום די בעריכטס-געבער די מעגליכקייטן אויף דער נאָהענטער צוקונפט, בעריהרענדיג דערביי די ספּעציפישע בעדינגונגען אין די פערשידענע איינוואַנדערונגס-לענדער. דער פערדינסט פון יעאַס איז אויך אין דעם זין, וואָס די נישט בעוואוסטזיניגע עלעמענטען פון דער יודישער בעפעלקערונג ווערען פערהיט געגען די אָפטמאָל גרונדלאָזע און פאַנטאַסטישע קלאַנגען וועגען כלומרש'טע מעגליכקייטען פון אַ מאַסען-עמיגראַציע אין אַזעלכע לענדער, וואָס זענען נאָך דערצו אינגאַנצען נישט צוגעגרייט. די דאָזיגע ידיעות שאַפען אַ באָדען פאַר פערשידענע מיסברויכען מצד אומפעראַנטוואָרטליכע יחידים.

גאַנץ אויספיהרליך שטעלען זיך אָב די ה"ה אַלטער און גרינפעלד אויף די פּראָבלעמען וואָס זענען פערבונדען מיט דער עמיגראַציע קיין א"י, אונטערשטרייכענדיג דערביי די יודישע הילף מצד דעם יעאַס פאַר ,די פאַלעסטינער עמיגראַנטען. דערביי בעריהרען זיי די געגענזייטיגע בעציהונגען צווישען יעאַס און דעם פאַלעסטינא-אַמט אויף די בשותפות'דיגע אַרבייטס-געביטען.

אַ בעזונדער קאַפּיטאַל אין דער טעטיגקייט פון „יעאַס" איז די הילף וואָס ווערט ערטיילט דורך דער דאָזיגער אָרגאַניזאַציע פון די ספּעציעלע „היקעם"-פאָנדען. די דייטשע פליטים, וועלכע עמיגרירען אין פערשידענע לענדער, הויפּטזעכליך קיין א"י אויפ'ן דאָזיגען געביט איז פאַרהאַן אַ ענגע צוזאַמענאַרבייט מיט'ן הילפס-קאָמיטעט פאַר די דייטשע פליטים און דאָס האָט ערמעגליכט אין משך פון דער לעצטער צייט אָבצושיקען הונדערטער דייטשע פליטים. צום סוף ווערט בעהאַנדעלט די פראַגע וועגען שטיצען פאַר עמיגראַנטען און עס ווערען אָנגעצייכענט די ריכט-ליניען פון „יעאַס" אויפ'ן דאָזיגען טעטיגקייטס-אָבשניט.

איבער'ן בעריכט ענטוויקעלט זיך אַ לעבהאַפטע דיסקוסיע, אין וועלכער עס נעמען אַנטייל ה' טורקאָוו, ד"ר טאַרטאַקאָווער ,שאליט, מאָזעס, איב דעלמאַן, ד"ר פעקער ,ד"ר שיפּער, א. לעווינזאָן, אינזש. טעמקין, אַדוו. ראַטפעלד א. א.

אין דער דיסקוסיע ווערט זעהר ברייט אַרומגערעדט די פּראָגראַמאַטישע יסודות פון דער „יעאַס-טעטיגקייט און די נויטווענדיגקייט צו פערברייטערען די געזעלשאַפטליכע באַזע פון דער דאָזיגער וויכטיגער אָרגאַניזאַציע. אין דער ערשטער רייהע איז נויטיג צו פּראַאינטערעסירען די ברייטע יודישע געזעלשאַפטליכקייט מיט די דרינגענדע עמיגראַציע-פּראָבלעמען און מיט דער יעאַס-טע טיגקייט.

בכדי דאָס צו רעאַליזירען ווערט בעשלאָסען אויסצואַרבייטען אַ גענויעם פּלאַן פון אַ פּראָפּאַגאַנדא און ווערבירונגס-אַקציע לטובת דעם „יעאַס" אויפפאָדערען די דייטשע קהלות און געזעלשאַפטליכע עסקנים אויף דער פּראָווינץ זיי זאָלען צוטרעטען צו דער אַרבייט אויפ'ן געביט פון זיכערען הילף און שוץ פאַר'ן אָרימען יודישען וואַנדערער און צו דעם צוועק שאַפען אָפּטיילונגען אין אַלע גרעסערע יודישע צענטרען אין לאַנד.

עס איז אַרויסגערוקט געוואָרען דער פּלאַן פון פּראָקלאַמירען אַ ספּעציעלע פּראָפּאַגאַנדא-וואָך מיט עפענטליכע פערזאַמלונגען און רעפעראַטען וועגען עמיגראַציע פּראָבלעמען אַרויסגעבען אַ ספּעציעלען ביולעטין, וועלכער זאָל אַלזייטיג בעלייכטען די עמיגראַציע-טעטיגקייט און די אימיגראַציע-מעגליכקייט אין די פערשידענע לענדער, צוגרייטען אַ לאַנדעס-קאָנפערענץ א. א. וו.

נאָכ'ן אָננעמען די געהעריגע בעשלוסען, זענען אויסגעוועהלט געוואָרען אַ רייהע קאָמיסיעס און עס איז אויך בעשלאָסען געוואָרען צונויפצורופען אויף אָנפאַנג יאַנואַר 1936 אַ פּלענארע זיצונג פון „יעאַס"-ראַט אין פוילען.

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פון טאָג)

איך: — פאַרוואָס, ווען אויבער בעפאַלט איטיצען און נעהמט ביי איהם צו אַ פּאָר זלאָטים, רופט מען איהם אַ רויבער, און מען מאַכט געוואַלדען, און ווען אייגער נעהמט צו טויזענטער ביי קרעדיטאָרען, זאָגט מען, אַז ער האָט אַנגעזעצט?

מיין שוועהר: — פערשטעהסט, מיין קינה, ווען איינער בעפאַלט און רויבט אַוועק אַ פּאָר זלאָטים, גיט ער נאָך דערצו אַ פּאָר זעץ, און דער צווייטער טוט עס אָהן — זעץ...

* * *

אַ פרוי האָט יאָהרען-לאַנג געטראָגען געלט אין באַנק אַריין. נישט קאָנענדיג זיך אונטערשרייבען, האָט זי געמאַכט אַ צלמ'ל, אויף דעם דעפּאָזיט סליפ.

איין טאָג קומט זי אין באַנק אַריין מיט געלט, אָבער אַנשטאָט צו מאַכען אַ צלמ'ל, ווי אַלעמאָל, האָט זי איצט געמאַכט אַ רעדעלע.

פרעגט זי דער דירעקטאָר: „פאַרוואָס מאַכט איהר עפּעס אַ רעדעלע?"

ענטפערט די פרוי: „ווייל איך האָב נעכטען חתונה געהאַט און געביטען מיין נאָמען.

***

גאַסט: אייער זונדרעלע שיינט צו זיין אויספּאָך פערליבט אין מיר. איך האָב שוין אַ פּאָר מאָל געוואָלט אוועקגעהן. נאָר ער האָט מיך געבעטען אַז איך זאָל נאָך בלייבען. (צום יונגעלע), זאָג מיר נאָר, בענעלע, פאַר וואָס לאָזטו מיך נישט אוועקגעהן? אזוי שטאַרק האָסטו מיך ליב?

בענעלע: (מיט אַ געוויין): ניין, ס'איז נישט דאָס. דער טאַטע האָט געזאָגט אַז ווי נאָר איהר וועט אוועקגעהן וועט ער מיך גוט אָנשמייסען.

מאַאוזאָלעאום אויפ'ן קבר פון פּולק. ב. יאַסעלעוויטש

לובלין. אונטער'ן פאָרזיץ פון פּולק. טשאַפּלינסקי איז פאָרגעקומען אַ פּלענאַרע זיצונג פון קאָמיטעט צו בעעהרען דעם אָנדענק פון די יודישע זעלנער, וואָס זענען געפאַלען פאַר פּוילען.

אין דער זיצונג האָט זיך בעטייליגט אויך דער וויצע-וואָיעוואָדע דלוגאַצקי, וועלכער האָט עס, זייענער צייט,. גערופען די ערשטע קאָנפערענץ וועגען שאַפען אַזאַ קאָמיטעט.

דער קאָמיטעט האָט אין זיין צוזאַמענשטעל איינגעלאַדען דעם פּרעזעס פון דער קראַקאָווער קהלה, ה' ד"ר לאַנדוי, וועלכער האָט שריפטליך געמאָלדען, אַז ער נעמט אָן דעם מאַנדאַט און דאַנקט פאַר'ן כבוד.

פּרעזעס ד"ר לאַנדוי אינטערעסירט זיך בעזונדערס מיט'ן פּראָיעקט פון לובלינער קאָמיטעט צו שאַפען אַ פּאַרקאַן אַרום קבר פון פּולק. בערעק יאַסעלעוויטש אין קאָצק: פּרעזעס לאַנדוי האַלט, אַז עס דאַרף אויף יענעם קבר אויפגעשטעלט ווערען אַ קליינער מאַוזאָלעאום און וועט וואַהרשיינליך אין צוזאַמענהאַנג דערמיט קומען קיין לובלין. די קראַקאָווער קהלה וועט דערויף אַסיגנירען עטליכע טויזענד זלאָטעס. עס פאָהרט וועגען דעם ענין קיין קראַקע דער ראַבינער קאַפּ. ראַאַב.

עס זענען אויסגעהערט געוואָרען בעריכטען פון דער אָבגעטרעטענער אַרבייט. דערנאָך האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ביז איצט האָט פּרעזעס בראַמבערג, פון זיין קעשענע, אויסגעלייגט אויף אַלע הוצאות פון קאָמיטעט. פינאַנסיעלע מיטלען דאַרפען ערשט געשאַפען ווערען.

עס איז אַרומגערעדט געוואָרען דער פּראָיעקט צו פערוואַנדלען דעם קאָמיטעט אין אַ סטאַבילע אינסטיטוציע מיט אַ סטאַטוט און מיט פערברייטערטע אויפגאַבען.

אין דער דיסקוסיע אַרום דאָזיגען פּראָיעקט האָט זיך בעטייליגט אויך דער וו. וואָיעוואָדע דלוגאַצקי, וועלכער האָט אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט מיט דער טעטיגקייט פון קאָמיטעט און אונטערשטיצט דעם פּראָיעקט צו שאַפען אַ שטענדיגע געזעלשאַפט מיט ענליכע אויפגאַבען.

עס איז געוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע צו שאַפען אַ פּראָיעקט פון אַ סטאַטוט.

צום שלוס האָט ה' אינזש. בעקער רעפערירט דעם פּראָיעקט פון איבערבויען דעם בית-עולם פאַר די יודישע זעלנער אויף אוניצקאַ. דער פּראָיעקט איז געוואָרען בעשטעטיגט. דערביי האָט פּרעזעס האַלבערשטאַט ערקלערט, אַז די לובלינער קהלה וועט פינאַנסיעל מיטהעלפען איבערבויען דאָס יודיש-מיליטערישע בית-עולם און וועט אַריינשטעלען אין נייעם בודזשעט 500 זלאָטעס פאַר'ן קאָמיטעט צו בעעהרען דעם אָנדענק פון די יודישע זעלנער.

געלד פאַר אַ קאַשטשאַל — אויך דורך יודען-העצע

פּויזען. וואָס פאַר אַ שייכות האָט דאָס אויפבויען אָדער רעמאָנטירען אַ קאַשטשאַל צו יודען? זעהט אויס, דאָס ביי אונז אין פּויזען האָט עס יאָ אַ שייכות. אַ טייל פון דער פּוינער בעפעלקערונג וואָס יוערט געשפּייזט דורך דעם אַנטיסעמיטישען גיפט פון אַ רייהע צייטונגען, מיינט, אַז וואָס מ'זאָל נישט וועלען טון, אַפילו רעמאָנטירען אַ קאָשטשאַל, קאָן מען אויך נאָר דורך העצען געגען יודען.

עס ליגט פאַר אונז אַן אויפרוף פון דער הייליגער יעזוס-קירכע, וואָס געפינט זיך אויף דער וודישער גאַס. דאָס מ'דאַרף רעמאָנטירען אַ טייל פון איהר געביידע, און דער עולם ווערט געבעטען צו געבען נדבות.

דערצעהלט אָבער דער אויפרוף אַ מעשה וועגען די הייליגע דריי האָסטיעס, וועלכע זענען געשענדעט געוואָרען דורך יודען אין דער דאָזיגער קירך. און טאָמער איז דאָס נאָך וועניג, זענען דאָרט אָבגעדרוקט צוויי בילדער: איינס שטעלט פאַר יוי די יודען שטעכען די האָסטיעס מיט מעסער, און דאָס צווייטע — יוי זיי דערטרונקען זיי אינ'ם ברונעם.

עס איז איבעריג צו זאָגען, דאָס די דאָזיגע בילדער רייצען אויף די אינסטינקטען און קענען קיין גוטע רעזולטאַטען נישט ברענגען. זעהט אויס, אַז דאָס פערשפּרייטען אַנטי-יודישען גיפט, דאַרפט דינען אַלס מיטעל צו עפענען די טייסטערס ביי דער בעפעלקערונג.

כאַראַקטעריסטיש איז, אַז אַזעלכע בריף האָבען אויך בעקומען הונדערט-פּראַצענטיגע יודען, ווי: יאַנאַווסקי, טכורזש, סקאַיוראַנסקי א. א. צי דאָ איז געשעהען אַ טעות אָדער דאָס איז געשיקט געוואָרען מיט אַ כיוון — איז, פערשטעהט זיך, שווער פעסטצושטעלען.

(פּויזנער שטימע)

מוזיקאַלישע נאָטיצען

קלאַוויר - רעציטאַל פראַנס עלעגאַרד

די אויפגאַבע פון אַ רעצענזענט צו געבען אַ גרינדליך פערשטענדליכע אָפּשאַצונג פון דעם, אָדער אַן'אַנדערען קלאַוויר קינסטלער, אָדער גאָר אַ גענויע ערקלערונג דעם אונטערשיד פון דעם ביז יענעם — איז גאָרנישט אַזאַ לייכטע.

נעמען מיר למשל דריי פּאָפּולערע ביי אונז אין לאַנד קלאַוויר קינסטלער: שמידאָוויטש, שפּינאַלסקי און פּרל. יאַנאַס וועלכע שפּילען אַלע שאָפּענס נאַקטורען „דעס-דור".

אַלע שפּילען קונסטפול, אין דער אינטערפּרעטאַציע פון אַלע פיהלט מען אַרויס דאָס גאַנצע רייכטום און די מעלאַנכאָליש וועהמוטיגע שטימונג וואו דער געניוש שאָפּען וואָלט אַזוי יוי אויסגעדריקט דעם צער און ליידען פון דער גאַנצער מענשהייט. און נישט איינער וועט וועלען יויסען פון דעם רעצענזענטס אָפּשאַצונג וואו און אין וואָס ליגט דער אונטערשיד פון שמידאָוויטשעס אויפפאַסונג ביז שפּינאַלסקי און יאַנאַס, אָדער פערקעהרט, אָט דאָ ליגט דער שווערפּונקט פון דעם ענטפערען.

יעדער רעצענזענט מוז בעזיצען אויסער מוזיקאַלישע קענטניש, אויסער געפיהל און פאַנטאַזיע, אַן'אינערליך אָביעקטיווען „קריטעריום" מיט וועלכען ער פיהלט אַרויס אויב נישט גענוי דעם אונטערשיד, ווייל גענוי איז אַבסאָלוט אומעגליך, אָבער אומגעפעהר אין קליינעם אומפאַנג, אין די צאַרטעסטע שטריכען פון יעדען ניואַנס און פון יעדען צאַרטען, אָדער וועניגער צאַרטען אַנשלאַג מיט וועלכען עס רעגירען נישט בלויז פינגער, נאָר אַ טיף פיהלענד האַרץ, דעם אונטערשיד בעמיהען מיר זיך ווי יווייט מעגליך צו ערקלערען.

„וואָס איז דער אונטערשיד פון פראַנס עלעגאַרד ביז יוזעף שמידאָוויטש, פרעגט ביי מיר אויפ'ן קאָנצערט אַ לעזער פון אונזער צייטונג?" — דער קינסטלער יוזעף שמידאָוויטש ענטציקט אונז מיט זיין גרויסער קונסט, אָבער ער הויבט אונז נישט אויף העכער איבער דער ערד, עלעגאַרד דאַגעגען טראָגט אונז גאַנץ הויך אויף איהרע קינסטלערישע פליגלען ,אפשר ביז'ן הימעל... (איהר זעהט אַז אַ רעצענזענט מוז אויך האָבען פאַנטאַזיע...).

נאָר לאָמיר בלייבען אויף דער ערד און זאָגען פּשוט, אַז עלעגאַרד איז אַ גרויסע און פיינפיהלענדיגע קלאַוויר קינסטלערין, וועלכע איז געשאַפען צו שפּילען אַזוי מאָצאַרט'ן, שומאַנען, בראַהמס, שובערט,. לישט, ווי מ'קען זיך דאָס בעסער נישט פאָרשטעלען.

דאָס איז פאַר'ן געהער, דאָס אויג איז אויך נישט ווייניגער בעפרידיגט, עלעגאַרד איז אַ הערליכע ערשיינונג, ווען זי שפּילט מאָצאַרט'ן בעקומט מען דעם איינדרוק, אַז מ'זעהט פאַר זיך אַ מלאך וואָס אונטערשיידעט זיך, פון אַ שטערבליכען מענש נאָר, דורך די צאַרטע בעוועגונג פון איהרע פינגער.

D—ski

ראַדיאָ - ווינקעל

ראַדיאָ אויפן אַביסינישען פראָנט

שוין עטליכע חדשים צייט בענוצען זיך די איטאַליענער מיט דער ראַדיא-סטאַציע אין באַרי אויף קריגס-פּראָפּאַגאַנדע. דערויף האָט ענגלאַנד רעאַגירט מיט דער הילף פון דער ראַדיא-סטאַציע אין מאַלטאַ. לעצטענס זענען אין אַלע ירושלים'ער עפענטליכע לאָקאַלען געקומען פּאָליציי-פונקציאָנערען מיט'ן בעפעהל צו פערמאַכען די הילכערס, ווייל די ראַדיאָ-סטאַציע אין באַרי האָט אויפגעגעבען אַן'אויסדיציע אין אַראַביש — געווענדעט געגען די ענגלענדער.

דעם 2-טען אָקטאָבער האָט דער איטאַליענישער ראַדיא איבערגעלעבט דעם גרויסען טאָג זיינעם: ער האָט ערמעגליכט די פּרעכטיגע דעמאָנסטראַציע פון 20 מיליאָן פאַשיסטען אין איטאַליע — פון די אַלפּען ביז סיציליע.

אַ אינטערעסאַנטע ידיעה פאַר די פּוילישע ראַדיא-הערערס, וועלכע בעזיצען שטאַרקע אַפּאַראַטען, אַז די איינציגע אַביסינישע שטאַרקע, קורצכוואַליעדיגע ראַדיאָ-סטאַציע אין אַדיס אַבעבאַ קען מען הערען, אויב די אַטמאָספערישע בעדינגונגען זענען גוטע, אויך דאָ. די דאָזיגע ראַדיאָ-סטאַציע אַרבייט אויף אַ כוואַליע פון 257 מעטער, ד. ה. אויף אַזאַ זעלבער לענג, ווי עס אַרבייט די שווייצאַרישע סטאַציע אין מאָנטע גענערי. אַדיס אַבעבאַ בענוצט זיך מיט דער פראַנצויזישער שפּראַך.

אַממייסטען אינטערעסאַנט קומען אָבער אויס די דירעקטע רעפּאָרטאַזשען פון'ם שלאַכט-פעלד, וואָס עס פּראָיעקטירען די ענגלענדער און אַמעריקאַנער. די ענגלישע ראַדיא-געזעלשאַפט זאָל אָט די אויפגאַבע ערפילען מיט דער הילף פון אַ קליינער בעוועגליכער. קורצכוואַליעדיגער סטאַציע, וואָס איהרע אויסדיציעס זאָלען טראַנסמיטירט ווערען דורך איינע פון די ענגלישע ראַדיא-סטאַציעס אין צפון-אַפריקאַ. אין אַדיס-אַבעבאַ, ווי מ'האָט שוין אינפאָרמירט אינ'ם פאָריגען נומער, איז יעטציג אַ עקספּעדיציע ראַדיאָ-רעפּאָרטערען, וועלכע האָט די אויפגאַבע צו געבען בעריכטען דירעקט פון שלאַכט פעלד. יעדער פון די דאָזיגע אַמעריקאַנער רעפּאָרטערען פערמאָגט ביי זיך אַ קליין-ראַדיא-אַפּאַראַטעל, מיט וועלכען ער דערלאַנגט צו די ערשטע קאָמפּס-רייהען. די דאָזיגע בעריכטען ווערען איבערגעגעבען אויף אַ קורצער כוואַליע און דורך דער פערמיטלונג פון דער עגיפּטישער ראַדיא-סטאַציע ווערען (די ידיעות טראַנסמיטירט גלייך קיין אַמעריקע.

צי די דאָזיגע זאַך גיט זיך זיי איין שטענדיג איז נישט בעוואוסט. עס איז פּשוט פערבונדען מיט געוואַלדיגע הוצאות און מיט אַ גאַנצער רייהע אַנדערע שוועריגקייטען, למשל: די געאָלאָגישע אייגענשאַפטען פון יענעם לאַנד, די געוואַלדיגע גרויסע מרחקים וואָס מען מוז דורכמאַכען. צוליב דעם אַלעם, פערשטעהט זיך. איז דאָס געלונגען פון אָט דעם געוואַגטען פּרוב נישט קיין זיכערער.

אָבער די געשיכטע פון בענוצען זיך מיט ראַדיאָ אויף קריגס-צוועקען ווייזט אַן, אַז איז אַפריקאַ גופא האָט מען שוין בענוצט אין 1904 דעם דראַהטלאָזען טעלעגראַף און געווען איז דאָס — בשעת דעם הערעראָ-אויפשטאַנד אין די דייטשע קאָלאָניעס. אינ'ם זעלבען יאָהר און אַ יאָהר שפּעטער האָבען די יאַפּאַנער בעת זייער מלחמה מיט רוסלאַנד געפּרובט איינצונוצען דאָס דאָזיגע מיטעל, וואָס איז דאַן נאָך ניי געווען, כדי אַזוי נאָך זיך צו פערשטענדיגען פונדערווייטענס. אין דער בעריהמטער שלאַכט ביי טשושימאַ האָט מען ראַדיאַ בענוצט נישט בלויז אויף איבערצושיקען ראַפּאָרטען ,נאָר אויך ביים געבען אינסטרוקציעס די בעזונדערע מיליטער-פאַר מאַציעס, אָט דאָס האָט זעהר פיל מיטגעהאָלפען, אַז דער יאַפּאַנישער פלאָט האָט אָבגעהאַלטען אַ נצחון איבער'ן רוסישען. אויף אַזאַ אופן האָט זיך ענטדעקט פאַר דער גאַנצער וועלט די גרויסע בעדייטונג פון ראַדיאַ בשעת אַ מלחמה.

אַזוי האָט מען אויך בשעת דער רוסיש-יאַפּאַנישער מלחמה בענוצט ראַדיאָ אויך צו געבען ידיעות אין דער פּרעסע. אַ געוויסער ענגלישער זשורנאַליסט האָט מיט דער הילף פון אַ שיף-ראַדיאָ-סטאַציע איבערגעשיקט דעפּעשען צו דער נאָהענט סטעהער יבשה-סטאַציע.

אָבער איבערשיקען דורכ'ן ראַדיאַ דירעקטע ידיעות פונ'ם קאַמפּס-פּלאַץ האָט מען אָנגעהויבען ערשט בשעת דער לעצטער מלחמה אין מאַנדזשוריע. די ערשטע זענען געווען די אַמעריקאַנער און ענגלענדער, וועלכע האָבען אָט דאָס געביט פון איבערשיקען ידיעות פון קריגס-פּלאַץ ענטוויקעלט אויף אַ געהעריגער מדרגה.

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

מאנטאג, 25 כ"ט מרחשון תרצו

נאוועמבער

זון־אויפגאנג 7.13

זון־אונטערגאנג 3.32

פאבאר פון יאהרגאנג 1915

(א) ביז'ן 30. ד. ח. דארפען זיך שטעלען אין מיליטערישען ביורא פון דער פערוואלטונג פון שטאט לאדז פיעטריקאווער 165, מענער וואס זענען געבוירען אין 1915 און וואוינען אין לאדז, וועלכע האבען זיך צוליב וואסערע עס איז סיבות נישט געשטעלט צום פאבאר.

צוגאב־פאבאר־קאמיסיע

(א) דעם 28. ד. ח. פון 8 אינדערפריה דארפען זיך שטעלען אין לאקאל פיעטר. 165 די מיליטער פערפליכטעטע פון 1914 און עלטערע, וועלכע האבען זיך ביז איצט נישט געשטעלט און וואוינען אויפ'ן שטח פון דעם 1. 4. 6. 7. 10. 12. 13. און 14. פאליצײ־קאמיסאריאטען, וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע מעלדונגען פון דער לאדזער סטאטישער סטאראסטווע.

געעפענט דעם עטנאגראפישען מוזעאום

(א) נעכטען איז אויף פעטריקאווער 104 פייערליך געעפענט געווארען דאס לאדזער עטנאגראפישע מוזעאום.

אין דער דערעפענונג האבען זיך בעטייליגט פארשטייער פון פערשידענע וויסענשאפטליכע ארגאניזאציעס, היסטארישע געזעלשאפטען און הויכע בעאמטע פון דער וואיעוואודזטווע, סטאראסטווע, זעלבסטפערוואלטונג א. א. וו.

עס האבען געהאלטען רעדעס: דער וויצע־פרעזידענט ה' גאדלעווסקי, דער קונסטאש מאנגעמיטש און דער דעלעגאט פון בילדונגס־מיניסטעריום, ראטגעבער פשיבילאוויטש.

צוזאמענפאהר פון „ברית החייל" אין לאדז

נעכטען איז אין לאדז פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון „ברית־החייל" פון דער לאדזער וואיעוואודזטווע. דער צוזאמענפאהר האט זיך פערנומען מיט ארגאניזאציאנעלע פראגען.

פראצעס פון „בלינדען מאקס" אין אפעלאציע־געריכט

(א) מאקס בארנשטיין (דער אזויגערופענער „בלינדער מאקס" האט, כידוע, נאכ'ן פערמשפט'ן איהם אין היגען קרייז־געריכט, אפעלירט, און איצט, וועט זיין פראצעס נאך אמאל בעטראכט ווערען אין אפעלאציע־געריכט אין ווארשע.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: יאנקעלעוויטש, סטארי רינעק 9; גלוכאווסקי, נארוטאוויטשא 6; האמבורג, גלובנא 50; פאוולאווסקי, פיעטריקאווער 307; פיאטראווסקי, פאמארסקא 91; שטעקל, לימאנאווסקא 37.

שטורמישע זיצונג פון דער קהלה־פערוואלטונג

א רייהע אנפראגען. — דער נייער בעאמטער אין דער קהלה. — ווער זאל אונטערשרייבען? — אקציע צו געבען טראן די קינדער. — הילף פאר „פראגרעס". — דאזאר רומקאווסקי האט נישט קיין צוטרוי צו דער בית־החיים־קאמיסיע. — בודזשעט אויפן יאהר 1936

אונטערן פארזיץ פון פרעזעס מינצבערג איז נעכטען פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה־פערוואלטונג.

אין דער זיצונג האט אנטיילגענומען דער **נייער מיטגליד פון דער קהלה־פערוואלטונג ה' מענדעל ראזענבוים**, וועלכער איז אריין פון דער אונפארטייאיש - רעליגיעזער ליסטע, אויפ'ן ארט פון דאזאר רום. ווי באקאנט האט ה' רום רעזיגנירט פון זיין מאנדאט אין דער קהלה־פערוואלטונג, צוליב דעם וואס ער איז געווארן א בעאמטער פון דער קהלה. ער וועט איבערנעמען די לייטונג פון יתומים־הויז, וועלכער ווערט געפירט דורך דער קהלה, ביז דאס יתומים־הויז וועט געעפנט ווערן וועט ה' רום אנפירן מיט דער בית־החיים אפטיילונג.

דאזאר רומקאווסקי לעגט פאר צו דערגענצען דעם טאג־ארדנונג מיט דער פראגע פון צוקאאפטירען מיטגלידער אין דער בודזשעט־קאמיסיע, בית־החיים קאמיסיע און קאמיסיע פאר סאציאלער הילף אויפ'ן ארט פון פערשטארבענעם וויצע־פרעזעס בערנער.

פרעזעס מינצבערג ערקלערט, אז דער ענין וועט בעריהרט ווערן בעת ס'וועלען אנגענומען ווערען די בעריכטען פון די קאמיסיעס.

דאזאר פליוואצקי פרעגט אן, צי דער ראבינאט האט צוגעשיקט א שריפטליכען חודשליכען בעריכט פון זיין טעטיגקייט, אין הסכם מיט דעם בעשלוס פון דער קהלה־פערוואלטונג.

דער פארזיצער ערקלערט, אז אזא בעריכט איז נישט צוגעשיקט געווארן.

דאזאר פליוואצקי פרעגט דעריבער, וואס פארא שריט עס וועלען אנגענומען ווערען, אז דער **ראבינאט זאל האנארירען די בעשלוסען פון דער קהלה־פערוואלטונג.**

פרעזעס מינצבערג ערקלערט, אז ער וועט זיך וועגען דעם ענין נאך אמאל ווענדען צום ראבינאט.

דאזאר רומקאווסקי שטעלט דאן פאלגענדע אנפראגען: 1) אויף וואס פארא אופן ווערען אין דער קהלה אוועקגעגעבען די אינוועסטיציע - ארבייטען און רעמאנטען, 2) פארוואס ס'איז נאך נישט געוועהלט געווארן קיין וויצע־פארזיצער פון דער פערוואלטונג אויפ'ן ארט פון פערשטארבענעם וויצע־פרעזעס בערנער.

3) פארוואס איז אויף דער פערוואלטונגס־זיצונג נאך נישט פארגעלייענט געווארן דער בריף פון דער פאלקיסטישער פראקציע וועגען דעם, אז זיי ציהען זיך צוריק פון דער קהלה־ארבייט.

פרעזעס מינצבערג ענטפערט, אז די אינוועסטיציע און רעמאנט־ארבייטען ווערען אוועקגעגעבען אויפ'ן יסוד פון א געשלאסענעם קאנקורס, אין וועלכען ס'נעמען אנטייל עטליכע פירמעס.

ווייטער ערקלערט דער פרעזעס, אז קיין וויצע־פארזיצער איז נאך נישט געוועהלט געווארן צוליב וואס עס איז נישט פארהאן דער קאנדידאט, וועלכער וואלט געוואלט ווידמען צו 4—5 שעה א טאג אין דער קהלה, אזוי ווי דאס האט געטון דער פערשטארבענער וויצע־פרעזעס. וואס שייך דעם בריף פון די פאלקיסטען, איז ער נישט פערעפענטליכט געווארן צוליב דעם, וואס עס איז געווען א מעגליכקייט, **אז די פאלקיסטישע פרנסים און דאזאר זאלען זיך ווייטער בעטייליגען אין דער קהלה־ארבייט.**

נאכדעם ווי ס'איז אדורכגעלייענט געווארן דער פראטאקאל פון דער פריהערדיגער זיצונג, ענטוויקעלט זיך לויט דער איניציאטיוו פון דאזאר רומקאווסקי א דיסקוסיע וועגען דעם ווער ס'זאל אונטערשרייבען די דאקומענטען פון דער בית־החיים־קאמיסיע. צום סוף ווערט בעשלאסען, אז אונטערשרייבען דארף איינער פון די דאזארעם אדער צוזאמען ביידע בעאמטע פון דער דאזיגער אפטיילונג (די ח"ה ראדזינער און רום).

אין דער קהלה - פערוואלטונג איז אנגעקומען א בריף פון געוו. רעזיענט פיול, וועלכע פרעגט אן, פארוואס ס'ווערען נישט געמאכט קיין בעמיהונגען, אז דער ראבינאט זאל איינגאנציען איבערנעמען די פיהרונג פון די ציווילשטאנדס־ביכער פון דער יודישער בעפעלקערונג.

דער בריף איז איבערגעשיקט געווארן אין ראבינאט.

די לייטונג פון דער קהלה'שער תלמוד־תורה האט זיך געווענדעט צו דער קהלה־פערוואלטונג וועגען אדורכפיהרען **די אקציע צו געבען די קינדער פון דער ת"ת לעבער־טראן** אין די ווינטער־חדשים. ווי די דאקטוירים פון „טאז", וועלכע האבען די אויפזיכט איבער די קינדער, האבען ערקלערט, נויטיגען זיך 211 קינדער פון דער קהלה'שער תלמוד־תורה אין טראן. די אקציע דארף קאסטען אנ'ערך 500 זל.

צוליב דער ערקלערונג פון דאזאר רומקאווסקי, אז דער מאגיסטראט פיהרט אויך אזא אקציע אין די פאלקס־שולען, ווערט בעשלאסען צו אסיגנירען א העלפט פון דער נויטיגער סומע און זיך ווענדען צום מאגיסטראט, אז ער זאל בעשטימען אויף דעם צוועק די צווייטע העלפט.

נאכ'ן בעריכט פון דער קאמיסיע, וועלכע האט לוסטרירט דאס משוגעים־הויז אויף ווערסאלא גאס ווערט בעשלאסען צו רעארגאניזירען די אויפזיכט ארבייט איבער די קראנקע און צו דעם צוועק זאלען צוגענומען ווערען 2 קראנקען־שוועסטערס — איינע אויף בייטאג און איינע אויף ביינאכט.

דאן האט זיך די זיצונג פערנומען מיט'ן עפענען דאס יתומים־הויז אויף פאמארסקא 19. די קאמיסיע פון „טאז" האט בעשטעטיגט, אז דער לאקאל איינגעט זיך אויף צו עפענען דארט א יתומים־הויז. זי האט געגעבען דירעקטיוועס וועגען אדורכפיהרען דעם רעמאנט. די דירעקטיוועס זענען איבערגעשיקט געווארן אין דער קאמיסיע פון יתומים־הויז.

דער יודישער וועבער־קאאפעראטיוו „פראגרעס" האט זיך געווענדעט צו דער קהלה וועגען א דרינגענדער אונטערשטיצונג צוליב דער שווערער מאטעריעלער לאגע פון קאאפעראטיוו. ס'ווערט בעשלאסען צו געבען אנ'אונטערשטיצונג פון 1000 זלאטים פון דער בודזשעט־סומע, וועלכע איז בעשטימט געווארען אויף פראדוקטיוויזירען די יודישע מאסען. די סומע וועט אויסגעצאהלט ווערען דער געזעלשאפט „ארט", וועלכע האט די אויפזיכט איבער דעם קאאפעראטיוו.

די פאראכאוו - שול האט זיך געווענדעט צו דער קהלה וועגען אנ'אונטערשטיצונג פאר דער שול, ווייל ס'דראהט דער שול צו עקסמיטירט ווערען פון לאקאל. דאזאר רומקאווסקי לעגט פאר צו בעשטימען אויף דעם צוועק א סומע פון 1000 זל. דער פארשלאג ווערט אפגעווארפען און דער גאנצער ענין ווערט איבערגעשיקט אין דער פינאנץ־קאמיסיע מיט'ן אויספיהר, אז דער בודזשעט קען זיך צום סוף יאהר „נישט ערלויבען" אויף אזא אויסגאבע פאר דעם אלגעמיינעם הילפס־קאמיטעט פון אפגעברענטען שטעטעל סטערצעוו איז בעשטימט געווארען 100 זלאטים.

ס'ווערט אנגענומען דער קאסע־בעריכט פארן חודש אקטאבער, וועלכע שליסט זיך מיט דער סומע פון 375.528 זל.

ס'ווערען דאן אנגענומען די בעשלוסען פון דער פינאנץ־ און בודזשעט - קאמיסיע. אויפ'ן ארט פון פערשטארבענעם וויצע־פרעזעס בערנער איז אין דער קאמיסיע געוועהלט געווארען דאזאר וואידיסלאווסקי.

דאזאר שוויאטלאווסקי לעגט פאר אין דער בית־החיים קאמיסיע אויפ'ן ארט פון ה' בערנער, צו וועהלען דאזאר שטאהל.

דאזאר רומקאווסקי זאגט זיך ארויס געגען דעם, ער לעגט פאר, אז מ'זאל איהם אליין וועהלען אין דער קאמיסיע, דערביי ווייזט ער אן **אז די קהלה־שע מעהרהייט לאזט איהם נישט צו צו דער ארבייט. ער האט נישט קיין צוטרוי צו דער בית־החיים־קאמיסיע** און נישט צו דעם נייעם בעאמטען און דעריבער וואלט ער אליין געוואלט אנטיילנעמען אין דער ארבייט פון דער קאמיסיע.

פרעזעס מינצבערג פראטעסטירט, וואס דאזאר רומקאווסקי קריטיקירט שוין א בעאמטען, מיט וועמענס ארבייט מ'האט זיך נאך נישט בעקענט. די פראגע פון וועהלען א מיטגליד פון דער קאמיסיע ווערט אפגעלעגט.

ס'ווערען דאן אנגענומען די בעשלוסען פון דער סאציאלער הילפס־קאמיסיע און ס'ווערט בעשלאסען אז ביז'ן 15 דעצעמבער זאלען נישט אנגענומען ווערען קיין שום נייע ווענדונגען וועגען שטיצע, און אין דער צייט זאלען אויסגעצאהלט ווערען אלע שוין בעשטימטע אונטערשטיצונגען, ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז אלע, וועלכע וועלען זיך ווענדען אין דער קהלה וועגען אונטערשטיצונג אין צוזאמענהאנג מיט עקסמיסיעס זאלען צוערשט, **נאך פאר דער עקסמיסיע זיך ווענדען צו דער יודישער אפטיילונג ביי דער קהלה** און ערשט דאן צו דער סאציאלער הילפס־קאמיסיע.

דער פארזיצער לעגט פאר, אז אין דער קאמיסיע זאל אויפ'ן ארט פון פערשטארבענעם וויצע־פרעזעס געוועהלט ווערען דאזאר רומקאווסקי, וועלכער ערקלערט אבער, אז כל־זמן ער וועט נישט געוועהלט ווערען אלס מיטגליד פון דער בית־החיים־קאמיסיע וועט ער נישט אננעהמען קיין שום מאנדאטען אין אנדערע קאמיסיעס.

די פערוואלטונג טרעט דאן צו צו בעטראכטען די פראגע וועגען בודזשעט אויף 1936. רעפ. מינצבערג גיט אפ א בעריכט וועגען זיינע קאנפערענצען מכח דעם דאזיגען ענין אין דער סטאראסטווע, וואיעוואודזטווא און מיניסטעריום, ווייטער ווייזט ער אן, אז די **קהלה קען נישט צונויפשטעלען קיין בודזשעט**, אויב די רעדוקציע פון שחיטה־געלד וועט טאקע פארקומען לויט דעם ווי ס'האט פערארדענט די אויפזיכטס־מאכט.

ס'ווערט בעשלאסען, אז די קהלה־פערוואלטונג טרעט צו צו בעטראכטען דעם בודזשעט אויפ'ן יאהר 1936 מיט אנ'אפשפארונגס־טענדענץ. דער בודזשעט איז אנגענומען געווארען אין דער ערשטער לעזונג אין דער הויך פון בודזשעט פאר'ן יאהר 1935. דאזאר רומקאווסקי האט געשטימט געגען דעם בודזשעט.

די פירמע „א. פרוסאק" דערקלערט, אלס באנקראט

(א) לויט ווי מ'אינפארמירט אונז, איז שבת, דעם 23 ד. ח. דערקלערט געווארען אלס באנקראט איינע פון די עלטסטע לאדזער פירמעס, וואס איז געגרינדעט געווארען אין יאהר 1858 – די פירמע „א. פרוסאק" (גדאנסקא 137).

די דאזיגע פירמע האט ביז צו דער לעצטער צייט בעשעפטיגט 150 ארבייטער, וועלכע האבען געארבייט אין דער קאמגארן־שפינערײ.

אין יאהר 1927 האט די פירמע געהאט א „נאדזאר", אבער טראץ די שוועריגקייטען, האט זי איהרע חובות געדעקט אויף די גאנצע 100 פראצענט.

דאס דערקלערן באנקראט איז געקומען אויפ'ן טערלאנג פון דער פירמע. די פאסיוון זענען בעדייטענדע. די בנינים און מאשינען, דער ווערט פון וועלכע עס מאכט אויס אנ'ערך 1,400,000 זלאטעס, זענען שטארק בעלאסטעט.

די פירמע האט א לענגערע צייט געהאט צאהלונגס־שוועריגקייטען, און די לעצטע צייט האט זי פראדוצירט אויסשליסליך פאר דער ארמיי; און דערביי זענען די צושטעלונגען פינאנסירט געווארען דורך איינער פון די גרעסטע לאדזער פירמען.

אלס קוראטאר איז בעשטימט געווארען דער האנדעלס־ריכטער ה' ראשאק, און אלס סינדיק – דער געו. מאלאכאווסקי.

—=—

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ציגעל־גאס 27, טעל. 112-25
דיר. ד. צעלמייסטער. אנס.: י. קרעלמאן

נעזאנג! — הומאר! — שפאנונג!
היינט. 9.15 אוונט גרויסע פאפולערע מאסען־פארשטעלונג צו האלבע פרייזען
פון 54 גר. ביז 1.70 ערשטע רייהע
די בעליבטע און בעגאבטע קינסטלערין
דינה האלפערין
צוזאמען מיט איהר פארטנער סעם בראנעצקי
אין לעצטען סענסאציאנעלען טעאטער־שלאגער סגן ז. פידר, בעארבייט ד. תלאך, רעזשי: ח. סאנדלער
„אפענע אויגען"!..
בילעטען פון 11—2 און פון 5 נאכמ. אין קאסע פון טעאטער „Rozmaitości"
בעמערקונג: ווער ס'קויפט פריהער א בילעט בעקומט א בעסערן פלאץ
אכטונג! מארגען דינסטאג שפילט די טרופע אין פאביאניץ!
לעזט אונזער מיטוואכדיגען אנאנס.

Dr.
B. Robinzon
אינערליכע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף 10 פאמארסקא 10
פראנט 11 שטאק, טעל. 131-86
נעמט אן פון 6 ביז 8 אוונט.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28. טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און פאלגענדע טעג!
דאס בעריהמטע ווערק פון דער וועלט־פראדוקציע א. נ.
סינג־סינג
אין די הויפט־ראלען:
SPENCER TRACY,
BETTE DAVIS
אויסער'ן פראגראם: קלאנג־צוגאבע
Paramount און P.A.T.
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייט.

דער אויבער=ראַט פון די קליינהענדלער=פעראיינען
פאָדערט אַ געהעריגע פערטרעטערשאַפט אין זאַמעל-קאַמפּיין פאַר'ן „צעקאַבע“

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון אויבער-ראַט פון די קליינהענדלער פעראיינען אין לאָדז, פּרעזעס לייבוש ראָזענבערג האָט אָפּגעגעבען אַ בע-ריכט פון דער דעלעגאַציע, וועלכע איז געוועזען ביים דעפּוטאַט מינצבערג און דעפּ. וואַראָווסקי וועגען די אָנפאַלען אויף די יודישע קליינהענדלער אויף די לאָדזשער מערק.

פּרעזעס ראָזענבערג האָט אָנגעוויזען, אַז דעפּ. מינצבערג האָט זיך ווי אַמשטאַרקסטען פעראינטע-רעסירט מיט דער לאַגע און אינטערווענירט ביי דער אָרטיגער און צענטראַלער מאַכט, וואו ער האָט בע-קומען די פערזיכערונג, אַז די פאַלען וועלען זיך שוין נישט איבער'חזר'ען.

אויך דעפּ. וואַראָווסקי האָט צוגעזאָגט צו אינ-טערווענירען וועגען דעם ענין אין דער סטאַראָסטווע און וואָיעוואָדזטווע.

ווייטער איז דער אויבערראַט צוגעטרעטען צו בעטראַכטען דעם סטאַטוט פון דעם ראַט, וועלכער וועט אינגיכען לעגאַליזירט ווערען.

צום סוף איז אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע וועגען זאַמעל-קאַמפּיין פאַר „צע־קאַ־בע”, וועלכע ווערט איצט געפיהרט אין לאָדז. אַ רייהע רעדנער האָבען אָנגעוויזען, אַז די יודישע קליינהענדלער זע-נען צו ווייניג פערטרעטען אין דעם קאָמיטעט פון דער זאַמעל-אַקציע און ס'איז אויסגעדריקט געוואָ-רען דער ווונש, אַז דער קאָמיטעט זאָל צוקאָאָפּטי-רען עטליכע פאָרשטעהער פון די יודישע קליינ-הענדלער.

די שטערבליכקייט פער-גרעסערט זיך
די צאָהל געבורטען ווערט קלענער

די סטאַטיסטיק אין לאָדזער ראַבינאַט ווייזט אַרויס זעהר אָריגינעלע ציפערען, די צאָהל פון די יודישע געבורטען ווערט כסדר קלענער, בעת די שטערבליכקייט צווישען די יודישע בעפעלקע-רונג ווערט גרעסער, בעת דער דורכשניט פון דער שטערבליכקייט אין לאָדז ביי דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז האָט בעטראָפען 1900 אין פערלויף פון אַ יאָהר, איז די צאָהל טויט-פאַלען ביז איצט — 6 וואָכען פאַר'ן סוף פון יאָהר 2030.

פון דער צווייטער זייט פאַלט שטאַרק די צאָהל געבורטען, אַנשטאָט 2300 געבורטען פאַר-אַיאָהרען, וועלען היי־יאָהר לויט די אויסרעכענונגען רעגיסטרירט ווערען נאָר אַנ'ערך 1900 געבורטען.

וועגען אַ געמיינזאַמער שטעלונג
צום אופן פון צונויפשטעלען די קאָמיסיעס ביים שטאָטישען ביי־ראַט

די פערוואַלטונג פון דער לאָדזער אָרגאַניזאַציע פון דער יודישער פאָלקס-פאַרטיי האָט זיך געווענדעט צו דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע וועגען צונויפ-רופען אַ בשותפות'דיגער קאָנפערענץ.

די קאָנפערענץ האָט געזאָלט זיין געווידמעט דער שטעלונג פון דער יודישער בעפעלקערונג צו דעם אופן, ווי אַזוי ס'ווערען צונויפגעשטעלט די קאָמיסיעס ביי דעם שטאָטישען ביי־ראַט, אין וועלכע ס'ווערען בכלל נישט געוועהלט קיין יודישע פאָרשטע-הער, אָדער אַזאַ מינימאַלער פּראָצענט, וועלכער שטעהט נישט אין קיין שום פערהעלטעניש צו דער צאָהל פון דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז.

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט געענטפערט, אַז די פראַגע איז דערווייל נישט אַקטועל און די ציוניסטען וועלען זיך צוריקקעהרען צו דעם ענין אין דער ענטשפּרעכענדער צייט.

3 אויגען אויסגעבערענט
דודעק און ווילק אין זייער אויסטערלישען קאַמף

(א) וואָס עס איז אייגענטליך די סיבה פון זייערע אַרומקריגערייען און געשלעגען איז דער-ווייל אומבעקאַנט.

גאָרנישט: ביי איטליכער געלעגענהייט מאַכען זיך געגענזייטיג סקאַנדאַלען און שלאָגען זיך די דאָזיגע 2 יונגעלייט:

דער 36־יאָהריגער יאַן ווילק (פון סרעבזשינסקאַ 71) און דער 27־יאָהריגער סטעפאַן דודעק (פון וואָשעשניענסקאַ 87).

און טאָמער עס איז נישטאָ די געלעגענהייט פאַר יעדען פרייז.

איז אָט אַזוי בעכטען געקומען דודעק צו ווילק'ן אונטער עפּיס אַנ'אויסרייד אַרויסגערופען איהם פון זיין וואוינונג אין קאָרידאָר אַרויס, און אָהן שום הקדמות בעגאָסען איהם ס'פּנים מיט זאַלץ-זויער, וואָס ער האָט מיטגעבראַכט.

ווילק איז אָבער אַ שטאַרקערער פון דודעק'ן, האָט ער ביי איהם אַרויסגעכאַפּט די פלאַש און דעם גאַנצען רעשט-איבערבלייבעכץ אַ כליאַפּע גע-טון איהם אין אויגען.

ערשט דאַן האָבען זיי זיך גענומען „ביי דיי זייטען”, און אָנגעהויבען צו קוילערען איבער דער פּאָדלאָגע פון קאָרידאָר.

די שכנים האָבען געמוזט אָנווענדען אַ סך כוח בכדי זיי פונאַנדערצונעהמען, און די אַרויס-גערופענע פּאָגאָטאָוויע האָט ערשט פעסטגעשטעלט, ווי גרויס די בראָך איז: ביי דודעק'ן האָט דער דאָקטאָר פעסטגעשטעלט — זענען ביידע אויגען אויסגעבערענט, און ס'גאַנצע פּנים איז צושרפּעט; ביי ווילק'ן פעהלט אויך איין אויג, און דאָס פּנים מיט'ן האַלז זענען ביי איהם שטאַרק צוקאַליעטשעט.

דערווייל האָט מען זיי אָפּגעפיהרט אין צוויי בע-זונדערע שפּיטאַלען, בכדי זיי זאָלען נישט האָבען קיין געלעגענהייט, קראַנקערהייט זיך צו הרגענען.

זעלבסטמאָרד פון 2 שוועסטער אין אַ צוקערניע

(א) אין דער צוקערניע „סוויטעזשאַנקאַ” פּיעט-רקאָווער 189 האָבען זיך געס'סמ'ט מיט יאָדינע די 2 שוועסטער: די 34־יאָהריגע אַניעלאַ באַנאַ-שיאַק און איהר פערהייראַטע שוועסטער, די 23־יאָהריגע סאַבינאַ גלעסמאַן.

פּאָגאָטאָוויע האָט זיי אָפּגעפיהרט אין שפּי-טאָל.

די סיבה פון'ם זעלבסטמאָרד-פרוב איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען. מען איז זיך משער, אַז — משפּחה-מחלוקת'ן.

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע” נאַרוטאָוויטשאַ 20

שטורמישער ערפאָלג! היינט, מאָנטאַג, 9 אָוונט
צו פּאָפּולערע פרייזען
ווידערהאָלונג פון מייסטערווערק, פון דעם בעריהמטען אַמערי-קאַנער סטאַר. דעם קוועקזילבערדיגען

דזשעק רעכטצייט:
גאַנץ לאָדז פרייט זיך!
גאַנץ לאָדז האָט הנאה!
דער גאַליציאַנער חתן
מוזיקאַל. קאָמעדיע אין 2 אַקטען פון י. טוויבער, מוזיק: רעכטצייט.
פּרעכטיגע געזאַנגען! וואונדערבאַרע מוזיק! יעדער וויץ אַ לאַך-באָמבע! יעדעס לידעל אַ שלאַגער! עכטער יודישער הומאָר! חסידישע ניגונים! חסידישע טענץ!
ס'נעמט אָנטייל דער גאַנצער ערשטקלאַסיגער אַנסאַמבל. אַדמ.: ש. הערשקאָוויטש
בילעטען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

גוט מאָרגען!

אַ גוטען נאָמען זאָל מען האָבען!..

אַקעגען דעם, וואָס איהר זאָגט: אַ גוטער נאָמען, וואויל צו דעם, וואָס האָט אַ גוטען שם. גערעכט איז דאָס ווערטעל, וואָס זאָגט: „טאָמער האָט איינער אַ שם פאַר אַ פריהען אויפשטעהער, מעג ער שוין ליגען-בלייבען”....

אַ קענען, וואָס זאָגען מיר דאָס? אַקעגען אונזער שטאָט, לאָדז: אונזער לאָדז האָט אַ שם פאַר אַ נגידית'טע, פאַר אַ מאַגנאַטקע, אָנגעשטאָפּט און געפּראָפּט מיט כל טוב און נאָך אַ שם האָט זי, אַז זי האָט אַ ברייטע האַנט, אַ פילאַנטראָפּקע, וואָס זשאַ לעווט נישט אויף צדקה־זאַכען.

נו, קומען צו דער נגידית'טע קרובים פון נאָ-הענט און ווייט. איינער דאַרף חתונה מאַכען אַ טאָכ-טער אַ בוגרת, אַ צווייטער דאַרף אויף אַ קוואַרטעל דירה־געלד, אַ דריטער סתם אַ גמילת־חסד. עס קו-מען צו איהר פערשיידענע משולחים פון ישיבות, פון תלמוד־תורות, פון הכנסת־כלה, פון „חולים”־ און „צדק”־פעראיינען.

איז דאָס אַלץ גוט געווען, ווען די נגידית'טע איז טאַקע געווען רייך ווי קורח, וואָס זאָל זי אָבער טון, אַז זי איז איצט נעבעך אַליין אויף געהאַקטע און געבראָקטע? אַז פון איהרע „מאַיאָטקעס”, האָט זיך אויסגעלאָזען אַ טייך? אַז זי איז אַ קבצנ'טע אויף זיבען פּאָלעס, און זוכט אַליין אַ גמילת־חסד אויף שבת?

האָט זי דאָך אָבער אַ שם פאַר אַ נגידית'טע, האָט זי נעבעך צו זינגען און צו זאָגען. יעדען טאָג אַנדערע געסט. פאַר יעדען מאַכט זי נאָך דעם נגי-דישען אָנשטעל, גיט זיך אַ קניפּ אין דער באַק, אַז די פאַרב זאָל שטעהן. נעהמט יעדען אויף מיט אַ שמייכעלע — זאָל מען נישט דערקענען דעם דלות!....

און אפשר מיינט איהר, אַז מ'פערלאַנגט פון איהר קליינע נדבה'לעך? עי, דווקא פעטע נדבות, ווי ס'פּאַסט פאַר אַזאַ גביר'טע, ווי ס'איז לאָדז.

אָט, למשל, האָט זי זיך איצט אונטערגענומען צו געבען צוויי נגידישע נדבות: איין גרויסע נדבה פאַר דעם „צע־קאַ־בע”. און וואָס איז מיט אַזאַ אָנ-געזעהענעם גאַסט ווי ס'איז דער הויפּט־דירעקטאָר פון קרן־היסוד, הער דיכטער לייב יפה? איהם קען מען דאָך אויך נישט אָפּ'פּטר'ן מיט אַ „דראָבנאָסט-קע”. ערשטענס, דער צוועק, והשנית, די פּערזאָן פון שליח!

נו. האָט זיך אונזער „נגידית'טע” אַ קניפּ־געטון אין דער באַק אַריין, האָט געוויזען איהר נגידישען זשעסט און געגאַנגען איבערן בייטעל.

דער עיקר איז דער נאָמען. ווי זאָגט איהר: טוב שם טוב משמן טוב — אַ גוטען נאָמען זאָל מען האָבען!....

אַב-נעק

Dr. med. H. LUBICZ

פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43). טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8–10, 12–2 און 5–8 אָוונט,
זונטאָג פון 9–11 בייטאָג און יום-טוב פון 9–1

שטורמדיגע צייטען
36
ראָמאַן

— אויב איהר קענט אַזוי גוט די דאָזיגע הייל, — האָט קאַראַלאָוו ערקלערט — סאָ זאָגט־זשע מיר, איז דאָרטען פאַראַן נאָך עפּעס אַנ'אַנדער אַרויסגאַנג חוץ אָט דער עפענונג?

— ניין, נישט פאַראַן קיין שום אַנדער אַרויס-גאַנג, — האָבען געענטפערט די אַלטע בערג־איינוואוינער — דורך וואַגען מען קומט אַריין, דורך דאַנען מוז מען אַרויסגעהן.

— איהר קאָנט שוין געהן, — האָט קאַראַלאָוו אַוועקגעשיקט די בערג־איינוואוינער צוריק אין דאָרף אַריין.

— פערשטעהט זיך, אַז זיי האָבען נישט גע-וואוסט צוליב וואָס קאַראַלאָוו האָט זיי געשטעלט די דאָזיגע פראַגע. ווען זיי וואָלטען יאָ געוואוסט, וואָלט אפשר זייער ענטפער געווען אַנ'אַנדערער. זיי וואָלטען סעלים־כאַנ'ען נישט פערראַטען. אָבער נישט וויסענדיג וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך, האָבען די דאָרפס־איינוואוינער געזאָגט דעם אמת.

קאַראַלאָוו האָט אַרומגערינגעלט די גאַנצע געגענד אַרום דער הייל מיט אַ מאַסע מיליטער. אויף טריט און שריט זענען אויסגעשטעלט געווען סאָלדאַטען.

און כדי סעלים־כאַן זאָל זיך ביי'נאַכט, אין דער פינסטערניש, נישט אַרויסכאַפּען אומבעמערקט פון הייל, האָט קאַראַלאָוו געהייסען ברענגען אַ מאַ-סע צווייגען און אָנצינדען אַ פייער אַנטקעגענאיבער דער הייל.

ווי באַר ס'איז אָנגעקומען די נאַכט, האָבען ריזיגע פייער־פלאַמען באַלויכטען די הייל און גע-מאַכט אַזוי ליכטיג [illegible] אויך [illegible] זייט בערג, אַנט-קעגענגעשטעלט [illegible] קאַמפּאַניעס [illegible] מיליטער [illegible] סעלים־כאַן דעם קאָפּ.

קאַראַלאָוו האָט [illegible] אַ בעפעהל צו שיסען סעלים־כאַנ'ען נאָר אין דעם פאַל, ווען ער וועט נעמען קריכען אויף דער וואַנד.

— ווען ער וועט אַרויסשטעקען דעם קאָפּ, זאָלט איהר צו איהם נישט שיסען — האָט קאַראַלאָוו בעפוילען, — ווייל איך וויל מיט איהם פיהרען אונטערהאַנדלונגען, אַז ער זאָל זיך אונטערגעבען אַ לעבעדיגער.

פאַרטאָג האָט זיך אין דער עפענונג בעוויזען סעלים־כאַנ'ס קאָפּ. זיינע אויגען האָבען געוואָרפען בליקען אין אַלע זייטען, אָבער דערזעהענדיג אַנט-קעגען דער וואַנד אויסגעשטרעקטע ביקסען־„מיי-לער”, האָט סעלים־כאַן ווידער אַריינגעכאַפּט דעם קאָפּ אינעווייניג אין דער הייל.

קאַראַלאָוו האָט געמאָלדען קיין וויעדיענאָ:

„איך האָב געפאַקט סעלים־כאַנ'ען! ער גע-פינט זיך אין אַ הייל. די איז אַרומגערינגעלט. ער וועט זיך מוזען אונטערגעבען אָדער שטאַרבען פון הונגער”.

ביטאָג איז געקומען צו פאָהרען צום אָרט פון דער בעלאַגערונג דער אָנפיהרער פון דאָגעס-טאַנער פּאָלק, פּאָלקאָווניק לעשניעווסקי. קאַראַלאָוו און לעשניעווסקי האָבען זיך בעראַטען, וואָס ווייטער צו טון. מ'האָט געגעוי געמוזט בערעכענען יעדען ווייטערדיגען שריט.

— איך האַלט, אַז מ'דאַרף מיט איהם פיהרען אונטערהאַנדלונגען, אַז ער זאָל זיך אונטערגעבען, — האָט ערקלערט פירשט קאַראַלאָוו.

געוויס וואָלט געווען בעסער ווען מיר פּאַקען איהם אַ לעבעדיגען, — האָט בעמערקט דער פּאָל-קאָווניק לעשניעווסקי. — אָבער, צי דענקט איהר [illegible]

— מיר וועלען פּרובירען. סוף פון סוף [illegible] נאָר אַ צווייפעל שטאַרק אין דעם. [illegible] אויף דער הליה? איך צווייפעל שטאַרק אין דעם.

— נו, מ'וועט פּרובירען, — האָט געענטפערט פּאָלקאָווניק לעשנעווסקי.

קאַראַלאָוו, לעשניעווסקי און עטליכע אָפיצירען האָבען זיך צוגערוקט נאָהענט צום ברעג פון דער וואַנט, וואָס האָט זיך געפונען אַנטקעגענאיבער דער הייל און זיי האָבען אַ ווילע געוואַרט. סעלים-כאַן האָט זיך נישט בעוויזען. דאַן האָט דער פירשט קאַראַלאָוו הויך אַ געשריי־געטון:

— העי, סעלים־כאַן, גיב זיך אונטער! מיר וועלען נישט שיסען. איך, פירשט קאַראַלאָוו, פער זיכער דיר, אַז מיר וועלען נישט שיסען! הער, סעלים־כאַן, האָסט נישט קיין אַנדער ברירה, ביזט אַרומגערינגעלט פון אַלע זייטען! נו, גיב זיך אונטער!

אַ ווילע האָט זיך סעלים־כאַן נישט בעוויזען. אָבער אין עטליכע מינוט אַרום האָט ער נאָך אַמאָל פאָרזיכטיג אַרויסגעשטעקט דעם קאָפּ, זיך ווידער אומגעקוקט אין אַלע זייטען, ווי ער וואָלט עפּיס געזוכט.

— נו, דו זעהסט, מיר שיסען נישט! — האָט קאַראַלאָוו אַריבערגעשריגען, — איך, פירשט קאַ-ראַלאָוו, האַלט וואָרט. נו, וואָס וואַרטסטו? גיב אַ צייכען, אַז דו גיסט זיך אונטער!

סעלים־כאַן איז איצט געשטאַנען אין דער עפענונג פון הייל. די ביקס האָט ער נישט געהאַט ביי זיך. ער האָט ווידער געקוקט אין אַלע זייטען און געזעהען אַרום זיך אויף די בערג גאַנצע מחנות מיליטער. זיינע אויגען האָבען געפינקעלט, ווי די אויגען ביי אַ הונגעריגען וואָלף.

— נו, דו גיסט זיך אונטער? — האָט קאַ-ראַלאָוו נאָך אַמאָל אַ געשריי געטון.

אָבער סעלים־כאַן איז געשטאַנען אין דער עפענונג פון דער הייל, ווידער געוואָר'ען בליקען אין אַלע זייטען און נישט אַרויסגערעדט קיין [illegible]

שטעהסטו ווי אַ גולם? גיב זיך אונטער! נו, גיב זיך אונטער, ביזט דאָך סיי־ווי אין אונזערע הענט!

אָבער סעלים־כאַן איז אַלץ געשטאַנען אין דער עפענונג אַ שווייגענדיגער און נישט געריהרט זיך פון אָרט. ער האָט געוואָרפען אומרוהיגע בלי-קען אין אַלע זייטען, דערנאָך האָט ער געמאַכט עטליכע מאָדנע אונפערשטענדליכע בעוועגונגען מיטן קערפּער, ווי ער וואָלט זיך אין עפּעס געאיבט, און ווידער איז ער געבליבען שטעהן אַנ'אונבאַוועגלי-כער און שווייגענדיגער ביים אַריינגאַנג פון דער הייל.

— נו, סעלים, דו גיסט זיך אונטער?

— האָט קאַראַלאָוו אויף דאָס ניי אַ געשריי געטון.

סעלים־כאַן האָט נישט געענטפערט, ווי ער וואָלט נישט געלעגט קיין שום אַכט אויף קאַראַ-לאָוו'ס פאָרשלאַג.

עס זענען פערביי צעהן מינוט און סעלים-כאַן האָט אַלץ עקשנות'דיג געשוויגען. נאָכדעם האָט ער זיך פאַמעליך צוריק אַריינגערוקט אין דער הייל.

— אהא, דאָס איז אַ מענש מיט אַנ'אייזערנער עקשנות! — האָט קאַראַלאָוו אויסגערופען.

— איך האָב דאָך אייך געזאָגט, אַז סעלים־כאַן געהערט נישט צו די מענשען, וואָס גיבען זיך אונטער, — האָט געזאָגט פּולקאָווניק לעשניעווסקי.

— נו, וועט ער דאָ מוזען אויסגעהן פאַר הונ-גער. זיין גורל איז יעדענפאַלס שוין אַ פער'חתמ'ע-טער!

— פונדעסטוועגען מוז מען גוט אַכטונג געבען, — האָט לעשניעווסקי בעמערקט.

— זייט זיכער, אַז ער וועט זיך פון דער הייל נישט אַרויסקריגען. מיר וועלען איהם דאָ אַזוי לאַנג בעלאַגערען, ביז מיר וועלען איהם געפינען אַ טויי-טען. ביי יעדען פערזוך אַרויסצוקריכען פון דער הייל, וועט ער פאַלען פון אונזערע קוילען. איך גלויב נישט, אַז ער זאָל אַפילו מאַכען אַזאַ פער-זוך; ער ווייסט, אַז פון די טויזענד ביקסען, וואָס וועלען שיסען אויף איהם, וועלען דאָך צעהן זיכער טרעפען אין ציל.

— און אפשר זאָלען מיר אימיצען אַראָפּלאָ-זען אין דער הייל?

(ווייטער מאָרגען)

ספארט-בעוועגונג

מעדיצינישע אויפזיכט
אין די יודישע ספארט-פעראיינען

ס'איז כדאי אפצושטעלען זיך אויף דער דאָ-זיגער פראגע, הגם אומעטום ווערט זי אפגעפטרט פון א מאַך מיט דער האַנד.

די פראַגע אָבער פון דאָקטוירים-אויפזיכט אין די יודישע ספאָרט-פעראיינען, וואו יעדער איינער טרעט אַריין אין וועלכער סעקציע ער וויל, נישט קוקענדיג צי זיין געזונד-צושטאַנד ערלויבט איהם צו געהערען למשל צו דער באָקס-סעקציע, אָדער נישט, צי איז פאַר איהם לייכט-אַטלעטיק נוצליך אָדער נישט, צי מעג ער גימנאַסטיקירען אָדער נישט און ווי לאַנג איז איהם ערלויבט צו גימנאַסטיקירען. ס'איז נישט פערהאַן דער דאָקטאָר, וועלכער זאָל בעשטעטיגען, צי די זאַלען זענען געאייגנעט פאַר דעם אָדער יענעם ספאָרט-צווייג. צי ס'דראָהען נישט אין דעם אָדער אַנדערען מאָמענט קיין אומ-גליקספאַלען און ס'איז נישט פערהאַן ווער ס'זאָל זאָגען דאָס אויטאָריטעטע וואָרט, אַז די איבונגען זאָלען זיין לטובת די איבענדע און נישט צו זייער שאָדען, ווייל דאָס נישט-ראַציאָנעלע ספאָרט-טרייבן ברענגט מעהר שאָדען ווי נוצען.

די יודישע ספאָרט-פעראיינען דאַרפען דעריבער נעהמען ערנסט אין בעטראַכט די פראַגע וועגען אָרגאַניזירען מעדיצינישע אויפזיכט אין זייערע פער-איינען.

ערשטער באקס-שריט אין לאדז

יאָהר איין, יאָהר אויס ווערען אָרגאַניזירט אין לאָדז באָקס-פערמעסטונגען פאַר אַזעלכע באָקסער, וואָס זענען נאָך קיינמאָל נישט אויפגעטרעטען אויפ'ן רינג. דאָס איז דער אַזוי גערופענער „ערשטער באָק-סער-שריט". די דאָזיגע פערמעסטונגען זענען פאָר-געקומען דעם פערגאַנגענעם דאָנערשטאָג, פרייטאָג און זונטאָג (די פינאַלען).

אין הייאָהריגען ערשטען באָקסער-שריט האָ-בען זיך בעטייליגט ספאָרטלער פון כמעט אַלע ספאָרט-פעראיינען אין לאָדז, ביי וועלכע ס'עקזיס טירען באָקסער-סעקציעס. און אַזוי זענען אינ'ם ערשטען באָקסער-שריט געווען פערטרעטען פאָל-גענדע פעראיינען: „י.ק.פ.", „ל.ק.ס.", „ווימאַ", „קרושע-ענדער" און די יודישע פעראיינען „הכח", „בר-כוכבא" און „טייפון".

די פערמעסטונגען זענען פאָרגעקומען אין גייער'ס-זאַל.

מען מוז פעסטשטעלען, אַז די הייאָהריגע קאַמפען זענען געשטאַנען אויף אַ נידריגער מדרגה. יונגע באָקסער האָבען אַרויסגעוויזען אַ גוטען ווילען אָבער שוואַכע קענטנישען.

די רעזולטאַטען זענען געווען פאָלגענדע.

ערשטער טאָג

אין פליגען-וואָג האָבען געקעמפט:

קוויאַטקאָווסקי (יקפ) האָט בעזיגט זעלמאַנאָ-וויטשען (הכח), שווער (יקפ) האָט בעזיגט העפנער'ן (טייפון) דורך אַ טעכנישען ק.אָ. ראַקאָוו (ב-כ) האָט געוואונען ביי שולטשעווסקי'ן (יקפ), בלאַשטשינסקי (ווימאַ) האָבען די ריכטער אַנערקענט אַלס זיגער אין קאַמף מיט וויינבערג'ן (טייפון). וויינבערג האָט געהאַט אַ געוואונענעם קאַמף און די דעציזיע פון ריכטער בע'עוולהט שטאַרק דעם יונגען יודישען באָקסער.

אין האָהן-וואָג זענען געווען פאָלגענדע רע-זולטאַטען:

מישקאָווסקי (גייער) האָט בעזיגט קארנגאָלד'ן (הכח), פאָפיעלאַטי (יקפ) האָט בעזיגט שיקאָרסקי'ן (גייער), פראַנקענטאג (בר-כוכבא) האָט בעזיגט יע-זשיערסקי'ן (יקפ).

אין דער לייכטער וואָג האָט:

גאָלאָנסקי (גייער) בעזיגט קוניקאָווסקי'ן (ווי-מאַ) און יאַסקולאַ (גייער) סאלאמאנאוויטש'ן (המח).

האַלב-מיטעל-וואָג:

בויאַק (לקס)—וואַריגא (יקפ) געזיגט האָט בוי-יאַק. וויענצקאָווסקי (יקפ) האָט בעזיגט גיידען (ווימאַ). און אַמבראָזשינסקי (ווימאַ) האָט בעזיגט סאַוואַ'ן (יקפ).

די בעסטע פון די עטליכע און צוואַנציג באָק-סער אין ערשטען טאָג זענען וויינבערג (טייפון) און אַמבראָזשינסקי (ווימאַ).

צווייטער טאָג

פליגען-וואָג: — גראַוסטער (ק-ע) — ראַקוטאַ (ק-ע) געזיגט האָט דער ערשטער. בלאַש-טשינסקי (ווימאַ) האָט בעזיגט קוויאַטקאָוסקי'ן (יקפ)

האָהן-וואָג :— פאָפיעלאַטי (יקפ) האָט בעזיגט בענטשקאָווסקי'ן (טייפון) און טאָמטשיק (לקס) האָט בעזיגט וויטקאָווסקי'ן (ק-ע).

אין דער לייכטער וואָג האָט יאַסקולאַ (גייער) בעזיגט שלאָנזאַק'ן (לקס), בויאַק (לקס) האָט בע-זיגט סרעבערניק'ן (ה) און אָלעיניטשאַק (גייער) האָט בעזיגט וויענצקאָווסקי'ן (יקפ).

נעכטען אין דריטען טאָג האָבען געזאָלט פאָר-קומען די פינאַלען. היות אָבער, ווי אין די פליגען און האַלב-לייכטער וואָג זענען נאָך נישט פאָרגע-קומען די עלימינאַציעס, זענען נעכטען פאָרגעקומען די האַלב-פינאַלען, בעת וועלכע שווער (יקפ) האָט אין דער פליגען-וואָג בעזיגט בלושטשינסקי'ן (ווימאַ) און בויאַק (לקס) האָט אין דער האַלב-לייכטער וואָג בעזיגט אַמבראָשינסקי'ן (ווימאַ).

די פינאַל - קאַמפען

האָבען געגעבען פאָלגענדע רעזולטאַטען:

אין דער האָהן-וואָג איז געוואָרען מייסטער פאָפיעלאַט (יקפ) נאָכ'ן זיג איבער פראַנקענטאַג'ן (בר-כוכבא).

טאָמטשיק (לקס) האָט אין דער פליגען-וואָג בעזיגט מאָגילעווסקי'ן (גייער).

אין דער לייכטער וואָג האָט יאַסקולאַ (גייער) בעזיגט זיין פעראיינ'ס-חבר וואלינסקי.

אין האַלב-לייכטער וואָג האָט ראַמפע (יקפ) בעזיגט וועבער'ן (יקפ).

אין דער האַלב-שווערער וואָג האָט קאָהלענ-ברענער (טייפון) בעזיצט וויסאָצקי'ן (יקפ). אַזוי אַרום איז אויף דער ליסטע פון די פינאַליסטען פון הייאָהריגען ערשטען באָקסער-שריט פערהאַן אויך א יוד, דאָס איז קאָהלענברענער פון אַרבייטער-ספאָרט-קלוב „טייפון".

ריכטער איז בעת די פינאַלען געווען שיראַטאַ.

ליגע-מעטשעס

גאַרבאַרניאַ — ווי̇סלאַ 1:1

שלאָנסקי — וואַרשאַוויאַנקאַ 0:2

ס'איז נאָך פערבליבען צו שפּילען איין מעטש צווישען ווי̇סלאַ און וואַרשאַוויאַנקאַ. די מעטשען וועלען אָבער נישט האָבען קיין איינפלוס אויף דער מייסטערשאַפט.

האקעי-מעטש אויפ'ן קינסטליכן אייז-פלאץ אין קאטאוויץ

קראַקאָ — קאַטאָוויץ 1:4 (0:1; 0:3; 1:0)

באקס-מעטשען וועגען דער פוילישער מייסטערשאפט

ז פ. ק. (שלעזיען) — סאָקאָל (טאָרן) 6:10.
וואַרטאַ (פּויזען) — וואַוועל (קראָקאָ) 2:14;

פריינדשאפט-מעטש אין לאדז

ל. ק. ס. — ווידזעוו 3:6 (1:0)

ל. ק. ס. איז אַרויסגעטרעטען אין פולען ליגע-צוזאַמענשטעל. די טויערן פאַר ל. ק. ס. האָבען דער-גרייכט קרול — 3, לעוואַנדאָווסקי 2 און סאָוויאַק — 1.ביז דער העלפט האָט ווידזעוו געהאַט 0:1.

מיט דעם מעטש האָט געפיהרט דער ריכטער ה' אָטאַ, וועלכער האָט נעכטען געפיהרט דעם 150-טען מעטש.

רינג-קאמף וועגן דער מייסטער-שאפט פון לאדזער קרייז

קרושענדער (פאביאניץ — סאָקאָל (לאָדז) 9:14.

די מייסטערשאפטען פון ספארט-שפילען זענען נישט פארגעקומען

נעכטען האָבען געזאָלט פאָרקומען די פינאַל-מייסטערשאַפטען אין ספּאָרט - שפּילען פון „בע"-קלאַס, צוליב דעם אונגינסטיגען וועטער זענען די מייסטערשאַפטען אָפּגעלעגט געוואָרען.

לאדז געוואונען דעם בעכער
פון דער טשעכישער שטאָט ברין

די טשעכישע אָפיציעלע אַגענטור מעלדעט, אַז דער באָקס-רעוואַנזש-מעטש צווישען דער רעפּ-רעזענטאַנץ פון לאָדז און דער רעפּרעזענטאַנץ פון דער טשעכישער שטאָט ברין וועגען בעכער פון בּרינער מאַגיסטראַט איז אָפּגערופען געוואָרען צוליב דעם אָפּזאָג פון ברין.

לאָדז האָט אַזוי אַרום געוואונען דורך אַ וואַלקאָווער דערגרייכענדיג דעם בעכער אָהן קאַמף...

אבי מ'זאָגט, אַז אין ספּאָרט איז נישט פער-האַן קיין פּאָליטיק...

כמיעלעווסקי דינט אין מיליטער

דער בעריהמטער לאָדזער באָקסער העגריק כמיעלעווסקי איז איינגעצויגען געוואָרען אין מי-ליטער און הויבט שוין אָן די דינסט דעם 2. דע-צעמבער, ער וועט דינען אין לאָדז.

מיטינג וועגען די אויפגאבען פון ארבייטער-ספארט

דעם פערגאַנגענעם פרייטאָג אין אָוונט האָט גערופען די פערוואַלטונג פון יוד. אַרב. ספאָרט-קלוב „שטערן-גוויאַזדאַ" אין אייגענעם לאָקאַל פעט-ריקאָווער 61 אַ מיטינג אויף דאָס טעמאַ: „די אויפ-גאַבען פון אַרבייטער-ספאָרט אין איצטיגען מאָ-מענט", געעפענט דעם מיטינג האָט ה' ערעליסט.

מיט לענגערע רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען די ה"ה י. ציידע און י. בערלינסקי וועגען די אויפ-גאַבען פון דער פּראָלעטאַרישער און יודישער ספאָרט-בעוועגונג אין פוילען, אין שייכות מיט דער אָלימפּיאַדע וואָס דאַרף פאָרקומען אין בערלין.

מען גיט אונז איבער אַז ס'זענען איינגעלאַ-דען געוואָרען אַ גאַנצע רייהע פּראָלעטאַרישע און בירגערליכע ספאָרט-קלובען צום מיטינג, ליידער הערשט אַ גלייכגילטיגע בעציהונג צו דעם אַנגע-ווייטאָגטען אָלימפּיאַדע ענין. עס איז שוין די העכסטע צייט אַנצוהויבען אַ געוויסע אַקציע וואָס איז ענליך צו דער אַקציע וואָס ווערט געפיהרט מיט גרויס ערפאָלג אין איירעפּע און אַמעריקע.

קאנפערענץ פון די ארבייטער-ספארט-קלובען אין לאדז
בעשליסט אנצוהויבען א פראטעסט-קאמפאניע נעגען איינארדנען די קומענדע אלימפיאדע אין בערלין

נעכטען איז אין לאָדז פאָרגעקומען אַ קאָנפע-רענץ פון די אַרבייטער ספּאָרט-קלובען פון לאָדזער ראַיאָן.

אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטייליגט אַ גרויסע צאָהל דעלעגאַטען פון דער פּראָווינץ.

נאָך דעם בעריכט פון דער זומער-אַרבייט, איז אויסגעאַרבייט געוואָרען אַ בּרייטער פּלאַן פאַר אַר-בייט אין די ווינטער חדשים.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו אָרגאַניזירען אַ ברייטע פּראָטעסט - קאַמפּאַניע פון די אַרבייטער-קלובען נעגען איינאָרדנען די נאָהענטסטע אָלימ-פּיאַדע אין בערלין. אין שייכות דערמיט וועלען פאָר-קומען אַ גרויסע צאָהל פּראָטעסט - פערזאַמלונגען אין אַלע קלובען און פערבאַנדען מיט ספּאָרט-פער-מעסטונגען.

צו די נאָהענטסטע גענעראַל - פערזאַמלונגען פון די אַלגעמיינע ספּאָרט - פערבאַנדען, איז בעשלאָסען געוואָרען צו שאַפען אַ בלאָק פון אַלע אַרבייטער ספּאָרט - קלובען, וועלכע זאָלען אַרויסטרעטען אויף די פערזאַמלונגען איינהייטליך.

נאָכ'ן בעטראַכטען נאָך אַ רייע אָרגאַניזאַציאָנעלע און ספּאָרט-פראַגען האָט זיך די קאָנפערענץ פער-ענדיגט.

פון לאדזער קרייז-פערבאנד „מכבי"

אויף דער ערשטער קאָנסטיטואירענדער זיצונג פון דער ניי-אויסגעקליבענער עקזעקוטיווע פון לאָ-דזער קרייז-פערבאַנד „מכבי", זענען די מאַנדאַטען און די עסאָרטען איינגעטיילט געוואָרען אויף פאָל-גענדען אופן: ד"ר ז. עלענבערג — פּאָרזיצער, אַדוו. בערקאָוויטש און סט. שרעטער — וויצע-פאָרזיצער מ. פלאַטאָ — קאַסירער און ד"ר י. האַנדזעל — סעקרעטאַר

דאָס פּרעזידיום פון דער עקזעקוטיווע ווערט בעשטעהען פון די ה"ה: ד"ר עלענבערג, אַדוו. בער-קאָוויטש ,פּראָפ .סעגאַל, סט. שרעטער און ד"ר האַנדזעל.

אַלס רעפערענטען מיט בעזונדערע רעסאָרטען זענען אויסגעקליבען געוואָרען די ה"ה: פּראָפ. א. סעגאַל, און מאַג .שטערן — פאַר ספּאָרט, ד"ר י. האַנדזעל — קולטור און פּראָפּאַגאַנדע, א. מאָר-גענשטערן — פּרעסע. סט. שרעטער — כפר המכבי ה. אַקאָוויע, סט. שרעטער און מ. פלאַטאָ — פינאַנסען, אַדוו. בערקאָוויטש און י. שטילערמאַן — אָרגאַניזאַציע.

עס איז אויסגעהערט געוואָרען אַ גענויער בעריכט וועגען דער לעצטער זיצונג פון אויבער-ראַט פון מכבי-פערבאַנד אין פוילען און דאַן איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַן אַלגעמיינע דיסקוסיע וועגען דער נויטווענדיגקייט צו בעזוכען די ספּאָרט-קלובען צו בעמיהען זיך צו הויבען דעם ספּאָרט-ליכען און קולטורעלען ניוואָ פון די קלובען פון לאָדזער קרייז, די וויכטיגקייט אַריינצוציהען די גאַנצע יוגענד-אָרגאַניזאַציעס אין די מכבי-קלובען.

נאָכ'ן ערלעדיגען אַ גאַנצע רייהע לויפענדע ענינים זענען אַלע בעזונדערע רעפערענטען בעַ-אויפטראַגט געוואָרען, ביז צו דער קומענדיגער פלענאַר-זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פאָרצושטעלען אויספיהרליכע רעפעראַטען מיט אַ גענויען טע-טיגקייטס-פּראָגראַם פון יעדען רעסאָרט בעזונדער.

פון „שטערן"

דער „שטערן-גוויאַזדאַ" קלוב אָרדענט איין אין אייגענעם גרויסען זאַל (פּיעטרקאָווער 61) יע-דען פרייטאָג'צונאַכטס א „אָפענעם פאָרום" גע-ווידמעט פערשידענע פּאָליטישע ספּאָרטיורע און קולטורעלע פּראַגן, אין די „אָפענע-פאָרומס" נעהמען אויך אַנטייל דער „שטערן" אָרקעסטער און א כאָ-ראַלע סטודיע.

ראספוטין און זיין יודישע געליבטע
(שטוינענדע לעבענס - געשיכטע דערציילט פון איהר אליין)
איבערגעגעבען פון ה. אַקערמאַן.

דעם אויפגעהערן איבערן צאַרישען הויף האָט דאַן געהאַט דער בעריהמטער גענעראַל ספּירידאָנאָוויטש זיינע געהיים-אַגענטען פלעגען האָבען יעדען אויפּן אויג, ווער נאָר ס'האָט איבערגעשפּאַנט די שוועל פונם קייזערליכען הויף, און ווי נאָר ראַספּוטין האָט זיך בעוויזען אין פּאַלאַץ, האָט עס די קאַמערדינער שטאַרק נישט געשמעקט, וואָס עפּעס אַ פערלויזיגטער מוזשיק רייסט זיך אַריין אין הויף אַריין

„נישט אַנדערש, אַז דאָס איז עפּעס אַן'איבער-געטאָנענער שאַרלאַטאַן, אָדער אַ שפּיאָן פון עפּעס אַ געהיימער אָרגאַניזאַציע?" האָט איינער צום אַנ-דערען געזאָגט.

דעראומצוטרוי צו ראַספּוטינען האָט געהאַלטען אין איין וואַקסען מיט אַזאַ אימפּעט, ווי עס איז גע-וואַקסען ראַספּוטינס נאָמען, אָבער אָפען האָט מען וועגען דעם מורא געהאַט צו רעדען.

עס איז געווען געכוג, אַז עמיצער זאָל זאָגען פאַר דער צאַריצע אַ קרום וואָרט וועגען „הייליגען" פאָ-טער ראַספּוטין, אַז די צאַריצע זאָל זיך געפינען בעליידיגט און זאָל אָנשטעלען א פּאָר בייזע אויגען ווי איינער רעדט: „מעהר אַזעלכע רייד זאָל איך נישט הערען"... און ס'איז נישט געווען קיין וואונדער.

דער צאַרעוויטש אַלעקסיי האָט זיך נאָכ'ן ער-האָלען פון דער קראַנקהייט פון זיינער, אַזוי צוגע-בונדען צו ראַספּוטינען, אַז די צאַריצע האָט יעדען טאָג איינגעלאַדען ראַספּוטינען אין הויף אַריין פאַר טיי. „דערפון, וואָס דער צאַרעוויטש זעהט דעם היי-ליגען פּאַטערס צורה, פיהלט ער זיך א סך בעסער אין געזונד" — אַזוי האָט די צאַריצאַ געגלויבט און האָט אויך דאָס געמאַכט גלויבען איהר מאַן, דעם צאַר, וואָס האָט פון שטענדיג אָן געגלויבט אין דעם, וואָס זי האָט געגלויבט....

עס זענען אויך געווען אַזעלכע פאַלען, יוען ראַספּוטין פלעגט זיך אויף ספּעציעלע אָרגיעס אָפּגע-מען אַ בעזונדער צימער פאַר זיך מיט דער צאַריצע און זיי פלעגען פאַר שעה'ן לאַנג ביידע דאָרטען פערבלייבען.

די דאָזיגע אינטימע צוזאַמענקונפטען צווישען אַלעקסאַנדראַ פיאָדעראָוונאַ, דער צאַריצע פון דער רוסישער גרויסער אימפּעריע, מיט דעם האַלב-משוגענעם פּויער ראַספּוטין, פלעגען נישט זיין קיין זעלטענקייט, נאָר זיי פלעגען זיך אָפּט איבער'-חזר'ן...

די צאַריצע האָט ראַספּוטינ'ען געהאַלטען פאַר אַ זעהר הייליגען מענשען און דאָס טרעפען זיך מיט ראַספּוטינ'ען אין אַ בעזונדער צימער האָט זי געהאַלטען פאַר אַ „הייליגער" זאַך.

די צאַריצע איז געווען אַבערגלויבעריש און נאַאיוו, און זי האָט פולשטענדיג געגלויבט, אַז זי דינט גאָט דערמיט וואָס זי בעהעפט זיך מיט זיין הייליגען שליח, גריגאָרי ראַספּוטין....

נו, איז דען א חידוש, אַז נעמי האָט שוין דאַן נישט געשפּילט קיין שום ראָלע אין ראַספּוטינ'ס לעבען, און ער האָט אויף איהר אָנגעהויבען צו קוקען ווי אויף אַן'אָנשיקעניש י?..

איצטער פלעגען שוין אוועקגעהען גאַנצע וואָ-כען פון ראַספּוטינ'ס איין וויזיט צום צווייטען צו נעמי'ן. און אַז ער פלעגט שוין יאָ אַמאָל אַרונטער פאַלען" צו איהר, פלעגט ער עס נעמי'ן שוין אויך מאַכען צו פיהלען, אַז ער „נידערט" אַרונטער צו איהר פון דער הויך...

און ביים פערלאָזען איהר הויז פלעגט ער איהר, נעמי'ן, אונטער'ן קישען פון איהר געלע-גער איבערלאָזען געלד אויף צו לעבען, גלייך ווי זי וואָלט געווען אַ גאַסען-פרוי...

נעמי'ן פלעגט דאָס קרענקען ביז'ן בלוט ; זי איז אָבער געווען צו שוואַך און צו פיל פערליבט אין ראַספּוטינ'ען, אַז זי זאָל זיך העלפען, האָט זי גע-ליטען און געשוויגען...

און ווער ווייסט ווי לאַנג נאָך נעמי וואָלט עב-ווען געליטען, ווען עס זאָל זיך נישט בעיוען מאַכען אַ זאַך ,וואָס האָט געמאַכט אַ סוף צו דער גאַנצער געשיכטע.

דער „הייליגער" פאָטערל האָט וואָס א טאָג בעקומען אַלץ מעהר פריינט. יעדער איינער האָט זיך בעמיהט צו קריגען ראַספּוטינ'ס פריינטשאַפט, און קיין גאָר שווערע זאַך איז דאָס נישט געווען. אַ מאַן האָט דאָס געקענט דערגרייכען מיט א סומע געלד, און א יונגע פרוי — מיט איהר קערפּער...

דער „הייליגער" ראַספּוטין פלעגט נעמען כאַ-באַר פון רעכטס און פון לינקס, און אויב איינער האָט זיך געוואָלט דערגרייכען א העכערע שטעלע אין דער רעגירונג, האָט ער זיך, וואָר געדאַרפט חבר'ן מיט ראַספּוטינ'ען און איהם צושטעלען די „ריכטיגע" סחורה, האָט ער שוין געקענט האָפען, אַז זיין ציל וועט דערגרייכט ווערען... האָט מען שוין אין פּעטערבורג געוואוסט, אַז ווי באַלד אימי-צער וויל עפּעס דערגרייכען, זאָל ער נאָר מאַכען ביי זיך אין הויז אַ פרעהליכע הוליאַנקע, וואו ס'זאָלען זיך געפינען אַ סך שעהנע און יונגע פרויען און דערצו שאַמפּאַניער — און ראַספּוטין זאָל זיין דער-ביי — וועט שוין אַלעס זיין גוט...

(ווייטער קומט)

פעראייניגונגס-קאנפערענץ

פון „גורדוניה" און „יתבניה"

דעם 10. ד. ח. איז פארגעקומען אין ווארשע די פעראייניגונגס-קאנפערענץ פון די 2 ציוניסטישע חלוצישע יוגענד ארגאניזאציעס „גורדוניה" און „יתבניה", אין צוזאמענהאנג דערמיט איז נעכטען אין לאדז פארגעקומען די פייערליכע פעראייניגונגס-פערזאמלונג פון די 2 ארגאניזאציעס. אין דער פערזאמלונג האבען זיך בעטייליגט אלע מיטגלידער פון ביידע ארגאניזאציעס אין דער צאהל פון 645. נאך די רעדעס פון די ה"ה יעקב סיקולער (יתבניה) און אליהו ליפעל (גורדוניה) ווערט פייערליך פראקלאמירט די פעראייניגונג פון ביידע ארגאניזאציעס, די פערזאמלונג ווערט געשלאסען מיט'ן געזאנג פון התקוה. אין דער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען די ה"ה אליהו ליפעל, צבי ווינאווער, פנחס פלאנצבוים, אברהם בלאכשטיין, משה קויפמאן און פניגה הערשהארן.

בעריכטיגונג

אין דעם טיטעל פון ארטיקעל פון אדוושעסקי'ן, וועלכער איז געווען געדרוקט אין פרייטאג'דיגען נומער פון „נייעם פאלקסבלאט" איז אריינגעפאלען א טעות, דער קאפ לויטעט; „וואס דארף מען וויסען וועגען דער עקזעקוציע-פראצעדור פון דער „קאמונאלער מאכט", ס'דארף זיין „וואס דארף מען וויסען וועגען דער עקזעקוציע-פראצעדור פון דער פינאנץ-מאכט.

2 קרבנות פון מעסער-שטעכעריי

(א) אויף גראבאווא-גאס איז נעכטען בעפאלען געווארען דורך 2 אומבעקאנטע פערשוינען דער 36-יאהריגער סטאניסלאוו פיאסעצקי (פון גראבאווא 18). די אנפאלער האבען איהם שווער צושטאכען מיט מעסערס און זענען אנטלאפען. אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד האט מען פיאסעצקי'ן אפגעפיהרט אין קרייז-שפיטאל.

* * *

(א) אויף דער פאביאניצער גאס האט, בעת א געשלעג, בעקומען 2 מעסער-שטעך אין קאפ דער 27-יאהריגער וולאדיסלאוו כראבאט (פון פאביאניצער גאס 6). דעם פערוואונדעטען האט פאטאטוויע ערטיילט ערשטע הילף.

דער שווער-פערוואונדעטער מראזעק געפינט זיך אין שפיטאל

זיין פאמיליע איז נעבליבען אהן מיטלען צום לעבען

בעת די אנפאלען אויף יודישע דורכגעהער אין דער פאריגער וואך, איז צווישען אנדערע, אויף זגערזשער 140 מוראדיג פערוואונדעט געווארען נחמיה מראזעק בערעק-יאסעלעוויטשא 17 א שניידער, דעם שווער-פערוואונדעטען מראזעק האט מען אין א זעהר שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל, וואו ער געפינט זיך נאך ביז איצט און זיין צושטאנד איז אנ'ערנסטער, אין דערהיים איז געבליבען א פרוי מיט 5 קינדער אהן שום מיטלען צום לעבען.

מיר מאכען אויפמערקזאם אויף דעם דאזיגען פאקט אונזערע לעזער, ווייל ס'וואלט כדאי געווען צו קומען צו הילף דער משפחה פון דעם דאזיגען אומגליקליכען מענשען.

איז דעטאליסטען-סוחרים-פער-איין פעטריק. 90

איז פארגעקומען די קאנסטיטואירענדע זיצונג פון דער שרייב-מאטעריאלען-סעקציע. אלס פארזיצער איז געוועהלט געווארען ה' וו. צוקער. וויצע פארזיצער—ח. פראנק, סעקרעטאר—י. קארפ.

ס'איז אנגענומען געווארען א בעשלוס, אויסצוארבייטען א מעמאריאל צו דער האנדעלס-קאמער וועגען די שול-געוועלבלעך, וועלכע ברענגען שאדען די סוחרים פון שרייב-מאטעריאלען.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, ד. 25-טען נאוועמבער

6.34 גימנאסטיק. 6.50 פליטען. 7.15 אינפארמאציעס. 8 אודיציע פאר שולען. 11.57 צייט-סיגנאל. 12.03 ידיעות, 12.15 מוזיק. 1.25 הויזווירטשאפט. 1.30 פליטען. 3.12 לאדזער בערזע. 3.15 עקספארט. 3.20 לאדזער בערזע. 3.30 פליטען. 4 לעקציע דייטש. 4.15 קאנצערט. 4.45 סקעטש. 5 רעפארטאזש. 5.15 א מינוט פאעזיע. 5.20 סאליסטען-קאנצערט. 6 קאנצערט. 6.20 שמועס. פאר קינדער. 6.45 לייכטע מוזיק. 7.20 רעקלאמע-קאנצערט. 7.35 ספארט. 7.50 אקטועלער שמועס. 8 פאלקס-מוזיק. 8.45 אווענד-ידיעות. 9 מיצקיעוויטש-אווענד. 9.45 סימפ. קאנצערט. 10.45 טאנץ-מוזיק. 11 ידיעות, קאמוניקאטען.

דערווארגען געווארען אויף טויט א קינד

(א) מחמת נישט-אויפמערקזאמקייט האט זיך אויף קילינסקיעגא 246 דערשטיקט מיט א „סמאטשעק" אויף טויט דער אנדערטהאלבען-יאהריגער אליה יודמאן.

פאגאטאוויע איז שוין געקומען צו שפעט.

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאלג. טעג!

גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם:

— I —

„שפיל פון לידענשאפטן"

מיט דעם פילם-קינסטלער

HARRY BAUR

וועלכער שאפט א פרעכטיגע קרעאציע.

— II —

„די קונסט פון לעבן"

אין די הויפט-ראלען:

F. March, Garry Cooper און M. Hopkins

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 פריה.

פאר הונגער

(א) אויף צמענטארנא 10, פאר'ן הקדש, איז אוועקגעפאלען פאר אויסשעפונג און הונגער דער 35-יאהריגער בראניסלאוו ארנאלד — א היימלאזער. אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין זאפאס-שפיטאל.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג

(קאמוניקאטען)

היינט גרויסע פאפולערע פארשטעלונג אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי"

די לעצטע פרעמיערע „אפענע אויגען", וואס ווערט לעצטענס געשפילט אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" האט ארויסגערופען די גרעסטע פעראינטערעסירונג ביים לאדזער טעאטער-עולם. די קינסטלערין דינה האלפערן האט געשאפען אין איהר נייער קונסט-ראל א הערליכע קרעאציע.

אום צו געבען די מעגליכקייט די ברייטע מאסען צו בעזוכען די פארשטעלונג „אפענע אויגען", זענען אויף היינט די פרייזען ביז א העלפט. די פרייזען פון 54 גר. ביז 1.70.

מארגען שפילט די טרופע אין פאביאניץ

מיטוואך און דאנערשטאג אויף אלגעמיינעם פערלאנג צום לעצטען מאל צו האלבע פרייזען די הערליכע מוזיקאלישע קאמעדיע „מאדעלקע".

דער „גאליציאנער חתן" מיט דזשעק רעכטציים

די צווייטע פרעמיערע פון דעם בעקאנטען אמעריקאנער ארטיסט דזשעק רעכטצייט „דער גאליציאנער חתן" איז אראפ מיט דעם ערפאלג, וועלכער איז ערווארט געווארען. די פיעסע אליין איז אנגעפילט מיט הומאר, געזאנג און טאנץ. דזשעק רעכטצייט און דער גאנצער אנסאמבל האבען דא די געלעגענהייט ארויסצעווייזען זייער קענטעניש, צוליב די פאסיגע ראלען פאר יעדען אנטיילנעמער.

היינט ווערט געשפילט „דער גאליציאנער חתן" צו בילליגע פרייזען.

פון לאדזער סימפאנישען ארקעסטער

דינסטאג דעם 26טען ד. ח. וועט אין זאל פון „ראזמאיטאשטשי" טעאטער פארקומען א גרויסער סימפאנישער קאנצערט אונטער דער דירעקציע פון בעקאנטען דיריגענט איגנאצי נוימארק.

סאליסטקע פון קאנצערט וועט זיין די בעקאנטע פידעל-שפילערין בראניסלאווא ראטשטאט. אין פראגראם די שאפונגען פון בראהמס, בערליאז, וועבער און משוואוסקי.

היינט פרעמיערע! א פילם, וועלכער איבערראשט און פעראינטערעסירט! עקזאטישע דראמע, וואס בעריהרט די פראגע וועגען אייביגען ראסען-קאמף

LORETTA JOUNG, CHARLES BOYER, WARNER OLAND.

אין די הויפט-ראלען:

א. נ. „שאנכאי"

אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און „פאט"-אקטואליטעטען. —::— אנהויב טעגליך 4.30 א זייגער נאכמ., שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

קלאנג-קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

מודעה.

[illegible] ... א ווונדערליכע חכמה, ... ערבעטען פערזאנען ...

הרב יצחק מאיר בראדער פון גער, מחבר פון ספר „זכות אבות" ...

לויט דער דעציזיע פון חברים-געריכט ביים יגד. קאמבאטאנטען-פעראיין, בעט איך ענטשולדיגונג ביים ה' יחזקאל קאצענגאלד פאר די בעליידיגונג. מעהר אזעלכעס וועט נישט פארקומען.

מיט אכטונג

יחיאל זילבערבערג

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנסען ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

ס'ווערט געזוכט א קוואליפיצירטע פערקויפערין ביי ציבוך, ציגעל-גאס 5, אין דער צוקערניע. 2600

א שטיק-ארבייטער צו מענער-בעטשעלט קען זיך זאפארט מעלדען זאוואדזקא 28, וו. 4.

א טישלער א פאלירער, זעלבסטשטענדיג אדער א געהילף, קען זאפארט בעקומען ארבייט. שרודמיעסקא 81, אין דער טישלעריי.

א פאכמאן, וועלכער בעזיצט האנדזאקען-מאשינען, זוכט א שותף מיט 3-2 טויזענד זל. אדרעס צו ערפאהרן אין אדמ.

לעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעל. 137-63

עס נעהמען אן פאלגענדע דאקטוירים:

ד"ר קויפמאן, ד"ר דינענזאן, ד"ר רוימער, ד"ר שפירא, ד"ר שמערלאווסקי, ד"ר י. איציקזאן, ד"ר סטופאי ד"ר שמירנעלד, נערוועו-קראנקה. און דענטיסטין סטאראפאלסקא

וויזיטען אין שטאט.

אלע ארט מעדיצינישע הילף.

קאבינעט פאר פיזיקאלישער טעראפיע.

א ווויזיט 3 זל.

Dr. med. M. Wejs

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

לאגעווניצקא 25 טעל. 215-18

ביים קאבינעט: בעלויכטונג מיט קווארץ-לאמפען און עלעקטריזאציעס.

Dr. med. Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

נעמט אן פון 11-9 און פון 8-6 אווענט

לעטשניצע

פאר ווענעריש קראנקע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לאדז, זאוואדזקא 1

טעל. 122-78

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד.

ווענעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען

אנאליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאציע

איז טעטיג א גאנצען מעת לעת

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

א בעראטונג 3 זל.

לעטשניצע

פאר ווענעריש-קראנקע

מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

פיעטריקאווער 45

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.

א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. G. Wegmajstrowa

18 Sródmiejska 18

tel. 246-58

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

נעמט אן טעגליך פון 5—7 נאכמיטאג.

אלע ארט גארדינען

און קאפעס, טיולענע און קארענקאווע, ווי אויך א גרויסען אויסוואהל פון טיול און שאטקע פון מעטער. פערשידענע קאפעס פון פלוש, גאבעלין, בראקאט און זיידענע. צו בעקומען ביי

L. Elbaum, Łódź, Nowomiejska 26

פראנט 1-טער שטאק

ס'ווערען אנגענומען אלע ארט בעשטעלונגען פון די נייעסטע פאסאנען.

Dr. med. P. Braun

ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 81

טעל. 100-57.

נעמט אן פון 8-1 און פון 4-8 אוונט.

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 79-89

נעמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אוונט

זונטאג פון 10-2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

שוין ארויס פון דרוק:

רמב"ם אין יידיש

נעקליבענע שריפטען

איבערזעצט פון פסח קאפלאן.

אינהאלט: 1) הקדמה פונם איבערזעצער. 2) רמב"מס הקדמה צום „יד החזקה", 3) רמב"מס הקדמה צום פרק „חלק", 4) דער פערטער פרק פון די „שמונה פרקים", 5) דער אכטער פרק פון די „שמונה פרקים", 6) „הלכות דעות" (עטיק און היגיענע) 7) מאמר „קידוש השם", 8) רמב"מס בריף צו ר' חסדאי, 9) רמבמ"ס בריף צו זיין זוהן אברהם, 10) רמבמ"ס בריף צו די חכמי מרשיליא, 11) רמבמ"ס בריף צו ר' פינחס בן משולם, 12) רמב"מס בריף צו זיין תלמיד ר' יוסף עקנין, 13) צו שמואל איבן תיבון, 14) רמב"מס פיר בריף. 15) רמב"ם אויף דער עלטער, 16) די פאלעמיק ווענען רמב"ם, 17) ביאגראפישע נאטיץ

פרייז בראשירט: 2.50 זל.

צו בעקומען אין דער אדמיניסטראציע „אונזער לעבען" ביאליסטאק, קילינסקי 23. מ'קען אויך אויסשרייבען דורך פאסט: קאנטע פון פ. ק. א. 140010.

וויכטיג פאר יעדער פירמע!

ווילט איהר אייער געשעפט זאל האבען די געהעריגע רעקלאמע? בעשטעלט אייערע

דרוק-ארבייט

אין דער בעוואוסטער שנעל-דרוקעריי

בראמבערג

8 צעגעלניאנא 8 פראנט

טעל. 255-09

שיין, מאדערן, פינקטליך

שעהן און פינקטליך אויסגעפערטיגט.

— ביליגע פרייזען. —

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה: מיטן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. ... אין טעקסט—40 ... 60— ... אונטן טעקסט—12 ... 18— ... [illegible] 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט [illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.